DEC. - 5 1955
DEC 1 2 1955

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly
by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvērs, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT. OTTAWA
WEDNESDAY, NOVEMBER 30, 1955

LATVIJA
AMERIKA

94./425. n-rs TREŠDIEN, 1955. GADA 30. NOVEMBRĪ 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gaļiņa. Redakcijas un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvērs, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.50 par 1 colas telpu 1 slejā

Komūnisti steidzina Ēģiptes apbruņošanu

PĀRMAIŅAS SV. JĀŅA DRAUDZĒ

TORONTO DIBINĀS TREŠĀ LATVIEŠU DRAUDZE

JAU ILGĀKU LAIKU TORONTO KLĪDA VALODAS PAR TREŠĀS LATVIEŠU LUTERĀŅU DRAUDZES DIBINĀŠANU. TAGAD APSTĀKĻI NOSKAIDROJUŠIES, UN STĀVOKLIS IR ŠĀDS:

Šī gada 5. novembrī trīs Sv. Jāņa draudzes locekļi ieradušies Misūri sinodes misijas departamentā Kičenerā un ierosinājuši dalīt šo lielo latviešu draudzi divās patstāvīgās draudzēs, austrumu un rietumu. Misūri misijas pārstāvji atzinuši, ka šāda lielās draudzes dalīšana saskaņā ar viņu pieredzi būtu apsveicama, bet norādījuši, ka saraksta iesniedzējiem vispirms jāgriežas ar priekšlikumu pie Sv. Jāņa draudzes padomes.

10. novembra draudzes padomes sēdē, kurā piedalījušies arī revīzijas komisijas locekļi, pērminderu un dāmu komitejas pārstāvji, nolasīts Sv. Jāņa draudzes locekļu E. Ziplāna, G. Sostes, O. Dzērvīša, J. Riekstiņa un J. Meduņa parakstītais ierosinājums dalīt Sv. Jāņa draudzi un dibināt jaunu, neatkarīgu draudzi, kas darbotos pilsētas austrumos, bet, kurā varētu iestāties arī citās pilsētas daļās dzīvojošie tautieši. Iemesli šādas jaunas draudzes dibināšanai, pēc priekšlikuma iesniedzēju domām, esot nepieciešamība pavairot dievkalpojumu apmeklētāju skaitu un rast iespēju mācītājam dzīvot tuvāk saviem draudzes locekļiem.

Ierosinājumu apsveica misijas departamenta pārstāvji Rev. C. Wetcsteins un Rev. H. Erdmans, kas bija ieradušies sēdē. Pēdējie norādīja, ka draudzīga dalīšanās austrumu un rietumu grupās, pēc viņu domām, rosinātu draudzes aktīvitāti un pavairotu tās ienākumus.

Pret šo viedokli asi protestēja draudzes padomes locekļi un pārējie sēdes dalībnieki, norādot, ka mēs gribam turēties pie dzimtenes baznīcas tradicijām un atzīstam, ka tikai vienībā ir spēks. Izskanējis arī sarūgtinājums par to, ka saraksta iesniedzēji vispirms griežušies pie kanadiešiem. Pēc plašām, un brīžam diezgan dedzīgām pārrunām sēdes dalībnieki vienbalsīgi nolēmuši priekšlikuma iesniedzējiem paziņot, ka nevienam Sv. Jāņa draudzes locekļim nav un netiks liegta iespēja no Jāņa draudzes izstāties, ka pilnsapulce ir izraudzījusi draudzes padomi Sv. Jāņa draudzes interešu sargāšanai un darbības veicināšanai, kādēļ tā nav tiesīga lemt ne par pastāvošās draudzes dalīšanu, ne par jaunas dibināšanu, pret kuru tā, protams, izturēsies tā, kā to prasa kristīgā ētika un baznīcas disciplīna. Šo jautājumu par varbūtēju draudzes dalīšanu austrumu un rietumu grupās draudzes padome pārrunājusi jau 1954. gada decembrī un, ievērojot māc. A. Lūša un māc. A. Brieža paskaidrojumus, vienbalsīgi atzinusi draudzes dalīšanu par nevēlamu.

Pēs debatēm misijas departamenta pārstāvji paskaidrojuši, ka ierosinājums dalīt draudzi nav nācis no viņiem, kaut arī viņi to atbalstījuši. Viņu vēlēšanās vienmēr esot bijusi atbalstīt latviešu draudzes, lai tās varētu sludināt Dieva vārdus mātes valodā. Arī turpmāk viņi nedarīšot nekā, kas varētu kaitēt Sv. Jāņa draudzes interesēm, bez iepriekšējas sazināšanās ar draudzes padomi.

Sēdes laikā sabangotie ūdeņi tomēr nebija gluži norimuši. Saraksta iesniedzēji vākuši parakstus jaunas draudzes dibināšanai, bet Sv. Jāņa draudzes padome savukārt 24. novembrī sanākusi uz otru sēdi, kuras darba kārtībā likts jautājums: vai draudzē turpmāk jānodarbina divi vai viens mācītājs?

Mūsu līdzstrādnieks bija ieradies uz šo padomes sēdi, bet nevarēja tanī piedalīties, jo draudzes padome norādīja, ka padomes sēdes nekad nav bijušas publiskas. Cik mums vēlāk izdevās noskaidrot, draudzes padome nolēmusi nākošajā gadā paredzēt līdzekļus tikai viena mācītāja algošanai, lai atvieglinātu draudzes financiālo stāvokli un uzkrātu vairāk līdzekļu sava dievnama iegādei. Draudzes mācītājs A. Briedis iesniedzis lūgumu viņu atbrīvot no pienākumiem Sv. Jāņa draudzē, sākot ar 1955. gada 31. decembrī, motivējot savu aiziešanu ar pārliecību, ka bez sinodes atbalsta draudze divus mācītājus turpmāk algot nevarēs. Draudzes Padome pieņēmusi māc. A. Brieža iesniegumu zināšanai un pad. pr-ks A. Vanags izteicis māc. A. Briedim pateicību par viņa līdzšinējo darbību Sv. Jāņa draudzē, izsakot cerību, ka viņam būs iespējams strādāt baznīcas darbu arī nākotnē. Tālāk māc. A. Briedis paskaidrojis, ka viņš ir bijis pret Sv. Jāņa draudzes dalīšanu, bet zinājis, ka daži draudzes locekļi nodomājuši organizēt jaunu draudzi. Māc. A. Lūsis savukārt izteicis viedokli, ka varbūtējās saimnieciskās grūtības vien neattaisnotu tikai viena mācītāja nodarbināšanu Sv. Jāņa draudzē, jo tādā gadījumā materiālie upuri būtu jāņes abiem mācītājiem, un viņš būtu ar mieru to arī darīt. Pakavējies pie iemesliem, kādos viņam pret draudzes padomes vairākuma gribu savā laikā pilnsapulcē tomēr izdevies panākt otra mācītāja aicināšanu Sv. Jāņa draudzes darbā, māc. A. Lūsis norādījis, ka tagad viņš savus uzskatus mainījis, jo divu mācītāju darbība nav veicinājusi draudzes — kā garīga organisma — vienību.

ASV SENĀTORS CILDINA LATVIEŠUS

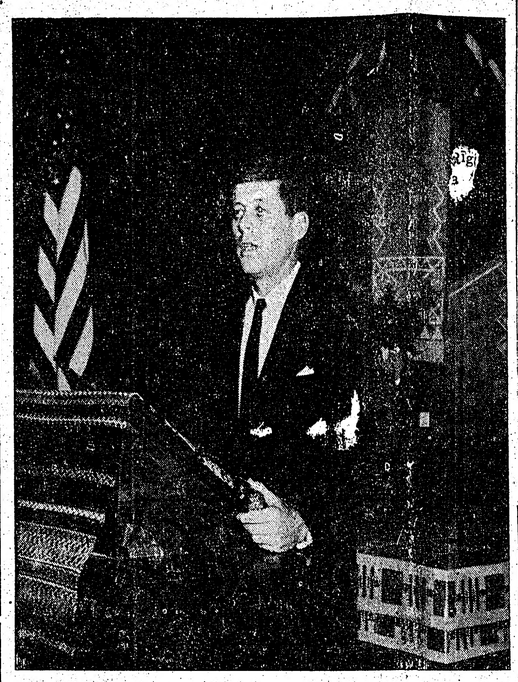

Senātors Džons Kenedijs Latvijas valsts svētku aktā 20. novembrī Bostonā teica latviešiem ļoti atzinīgus vārdus un atzina, ka Sav. Valstīm jāpalīdz apspiestajiem tautām atgūt brīvību.

VISU IEROČU PIRKUMU ĒĢIPTE SAŅEMS 30 DIENU LAIKĀ

NĀKAMO 30 DIENU LAIKĀ KOMŪNISTI PAREDZĒJUŠI PIEGĀDĀT ĒĢIPTEI VISUS LĪGUMĀ PAREDZĒTOS IEROČUS UN KARA MATERIĀLUS 80 MILJONU DOL. VĒRTĪBĀ

Vašingtonā. — Sav. Valstu ārlietu ministrija saņēmusi ziņas, ka Padomju Savienības ieroču un kara materiālu sūtījumi joprojām pienāk Ēģiptē komūnistiem neparastā ātrumā. Komūnistu bloks devis solījumu visus līgumā paredzētos pirkumus nogādāt Ēģiptes ostās nākamo 30 dienu laikā.

Sav. Valstu ārlietu ministrija ziņa, ka tagad ir pienācis laiks izšķirties. Izraēlas valdība vēl joprojām nav atmetusi cerības iepirkt ieročus Sav. Valstīs. Ēģipte bruņojas vislielākā steigā, bet Savienotās Valstis vēl nav izlēmušas, vai tās atbalstīs Izraēlu vai ne. Varētu teikt, ka pašreizējā Savienoto Valstu nostāja ieroču pārdošanas jautājumā Izraēlai ir vairāk negatīva nekā nenoteikta. Savienotās Valstis baidās, ka, uzsākot Izraēlas bruņoto spēku atbalstīšanu, Sav. Valstis automatiski būs uzņēmušās bruņošanās sacensību ar komūnistiem Vidējos Austrumos.

Uzmanot komūnistu ieroču sūtījumus, kas pienāk Ēģiptes ostās, un bieži vien tiek izkrauti tikai naktīs, Sav. Valstis paskaidro, ka jaunu un modernu ieroču minēto sūtījumu starpā nav. Tā, piemēram, jaunie MIG — 17 strūklizinātāji ēģiptiešiem netiek doti (Toties „vecie" MIG 15 pienāk lielā skaitā). Arī tanki un lielgabali esot tikai otrā labuma. Zemūdenes, kas it kā vēl Ēģipti neesot sasniegušas, būšot tikai piekrastes vajadzībām, jo tās neesot pietiekami lielas, lai uzņemtos tālākus braucienus.

Ievērojot ieroču kvalitāti, saka amerikāņi, Ēģiptes pirkums nemaz tik lēts neesot. (Kādā citā gadījumā kāds Sav. Valstu ārlietu ministrijas pārstāvis paskaidro, ka Savienotās Valstis par līdzīgas kvalitātes ieročiem un kara materiāliem būtu prasījušas augstāku cenu, nekā Ēģipte maksā Padomju Savienībai).

PIRMĀ IEMAKSA SKOLU FONDAM

Nesen nodibinātais LNAK Skolu fonds jau guvis atsaucību mūsu sabiedrībā. Pirmo iemaksu fondam piesūtījis Amerikas latviešu teātra Bostonas ansamblis. Savu pavadrakstā LNAK valdei ansambļa administrātors E. Grīnbergs raksta: „Kanadas latviešu kultūras dienu ietvaros ansamblis Toronto sniedza J. Raiņa lugas Krauklītis viesizrādi. Atsaukdamies jūsu ierosinājumam ziedot Skolu fondam, nosūtām jums kā ziedojumu un iemaksu 50.00 dol. no viesizrādes tīrā atlikuma. Amerikas latviešu teātra Bostonas ansamblis ir bezpeļņas organizācija, un tā mērķis ir sniegt tautiešiem pēc iespējas augstvērtīgas izrādes, veicinot latvisko garu un kultūru. S. g. 6. novembrī sniedzām Krauklīša izrādi Bostonā, pie kam visus ienākumus nodevām Bostonas un Augustdorfas latviešu skolām."

Šis ir skalsts žests, ko mūsu teātra mākslinieki parādījuši latviešu skolu jaunatnei. Cerēsim, ka šai lieliskai priekšzīmei būs daudz sekotāju un tā mēs varēsim apgādāt mūsu skolas ar nepieciešamām mācības grāmatām, citiem mācības līdzekļiem un varēsim tās pienācīgi uzturēt.

BAGDADES LĪGUMA ATSKAŅAS

JAUNS PAD. SAV. BRĪDINĀJUMS PERSIJAI

Persijas sadarbošanās ar Turciju, Irāku, Pakistanu un Angliju Vidējo Austrumu aizsardzības organizācijā apdraudot Padomju Savienības robežas.

Maskavā. — Nedēļas nogalē Padomju Savienības valdība atkārtoti pārmeta Persijai pēdējās piedalīšanos Bagdades paktā, paskaidrojot, ka Persijas izturēšanās apdraud Padomju Savienības robežas. Maskava apgalvo, ka Persija, sadarbībā ar Turciju, Irāku, Pakistanu un Angliju, ir lauzusi savu līgumu ar Pad. Savienību un sabojājusi labās attieksmes divu kaimiņvalstu starpā. Protestu notu Persijas sūtniecībai Maskavā nodeva ārlietu ministrs Molotovs, ar to vainagojot pagājušās nedēļas komūnistu preses uzbrukumus Bagdades līguma valstīm. Padomju Savienība, paskaidro ārlietu ministrs Molotovs, ir ārkārtīgi uztraukta sakarā ar Bagdades līguma agresīvo nokrāsu. Lai gan asā nota Persijai tika iztulkota kā nepārprotams drauds, krievi nebija papūlējušies persiem atgādināt 1921. gada 16. janvārī parakstīto līgumu, kas „sevišķos apstākļos," ja Persija tiek izmantota kā baze agresīva rakstura militāriem sagatavošanās darbiem pret Padomju Savienību, pēdējai dod tiesības sūtīt savu karaspēku pāri Persijas robežai. Kāda cita līguma pārkāpšanu Padomju Savienība savā notā Persijai tomēr pārmet, un, proti, 1927. gara 1. oktobrī abu valstu starpā tika parakstīts līgums, kurā minētās valstis solījās izvairīties no iesaistīšanās aliansēs, kas būtu vērstas pret vienu vai otru valsti. Persijas iesaistīšanās Vidējo Austrumu aizsardzības organizācijā, (pēc Maskavas uzskatiem), šo solījumu lauž, jo minētā organizācija un tās „agresīvās tendences" esot vērstas pret Padomju Savienību. Pirmo protesta notu sakarā ar Persijas piedalīšanos Bagdades paktā Padomju Savienības ārlietu ministrs Molotovs iesniedza Persijas sūtniecībai Maskavā jau šī gada 12. oktobrī, bet tas, kā redzams, Persijas izšķiršanos nespēja ietekmēt.

Savā pēdējā notā, izsakot ārkārtīgo neapmierinātību ar Persijas rīcību, Padomju Savienības ārlietu ministrs uzsver, ka Persijai pārmetumi pienākas arī par to, ka tā piesliešanos Bagdades paktam izvēlējusies tieši tagad, kad ar vairāku citu valstu pūliņiem vispārējais saspīlējums tiek mazināts un tiek vairota uzticība tautu starpā. Persija, tai pašā laikā darot tieši pretējo.

PADOMJU SAVIENĪBA ATZĪSTAS

CHRUŠČEVS INDIJĀ LIELĀS AR ŪDENRAŽBUMBU

Nesen izmēģinātā ūdeņražbumba esot padomju zinātnisko sasniegumu labākais pierādījums

Maskavā. — Padomju Savienības valdība beidzot ir oficiāli atzinusies, ka Sav. Valstīs uztvertais sprādziens patiesi bijusi krievu ūdeņražbumba, padomju zinātnisko sasniegumu labākais pierādījums. Padomju Savienības oficiālais paziņojums uzsver vārdu — „ūdeņražbumba" un tās ārkārtīgo spēku. (Pagājušajā nedēļā Rietumu galvaspilsētās parādījās cerību pilni pareģojumi, ka Padomju Savienībā notikušais spārdziens nebūt nenozīmējot, ka tikusi spridzināta bumba).

No Padomijas ziņo, ka ūdeņražbumba spridzināta lielā augstumā, lai samazinātu radioaktīvo pelnu nokrišņus. Tāpat kā Sav. Valstis, arī krievi savas bumbas spridzināšanu esot savienojuši ar dažādiem izmēģinājumiem un manevriem civīlās aizsardzības laukā.

Sniedzot ziņas par saviem sasniegumiem atomattīstības laukā, izvairoties no jebkādiem skaitļiem, Padomju Savienība ironiski piezīmē, ka tā esot centusies pierunāt Sav. Valstis un Angliju panākt atomieroču ražošanas aizliegumu, bet minētās Rietumu lielvalstis neesot gribējušas krievu ieteikumos klausīties. Tādēj Padomju Savienībai, savas drošības labad, neatliekot nekas cits, kā turpināt atomieroču ražošanu, tomēr neatmetot cerību, ka Rietumu lielvalstis kādreiz izdosies pārliecināt par atomieroču aizliegšanas nepieciešamību.

Cīņa ap Padomju Savienības atomrūpniecības meistardarba — ūdeņražbumbas lielumu un stiprumu turpinājās vēl nedēļas nogalē. Pat krievu žurnālisti nevar vienoties, vai bumba bijusi spēcīgāka par vienu miljonu vai par miljoniem tonnu dinamita. Sajukumu vēl palielināja komūnistu partijas pirmais sekretārs Hruščevs, kas nedēļas nogalē, Bangalorā Indijā uzrunāja 100.000 lielu indiešu klausītāju pūli, iepazīstinot to ar padomju tehnisko attīstību. Runas laikā Hruščevs pieminēja arī krievu ūdeņražbumbu un tās milzu spēku. Runai beidzoties, divainā kārtā nevienam vairs nav īsti atmiņā, vai Hruščevs būtu teicis, ka bumba līdzinās miljonam, vai miljoniem tonnu dinamita. Pats Hruščevs šai jautājumā klusē.

IZŅĒMUMA STĀVOKLIS KIPRAS SALĀ

Grieķu nacionālistu nemieriem Kiprā turpinoties, angļu ģenerālgubernātors sērs Džons Hārdings salā izsludinājis izņēmuma stāvokli.

Kiprā. — Grieķu nacionālistu nemieri, kas Kipras salā turpinās jau vairākus mēnešus, pastiprinājās pag. nedēļas nogalē, spiežot salas militāro komandantu un ģenerālgubernātoru feldmaršalu Hārdingu izsludināt izņēmuma stāvokli. Izņēmuma stāvoklis komandantam dod gandrīz neierobežotas tiesības nacionālistu pretestības apspiešanai. Par neatļautu ieroču turēšanu vainīgie tiks sodīti ar nāvi, bet sabotāžas rīkotājiem būs mūža cietums.

Rūgtums pret angļu virskundzību Kipras salā ir veca parādība, bet nekad vēl līdz šim salas iedzīvotāju izturēšanās pret angļiem nav bijusi tik naidīga kā tieši tagad. Pieaugošā naida iemesls meklējams komūnistu aktīvitātē un Anglijas ārpolitikā. Iedzīvotāju vairākums, pēc tautības grieķi, cenšas panākt salas pievienošanu Grieķijai. Anglija, kas pēc Suecas kanāļa joslas zaudēšanas Kipras salu atzīst par savu galveno Vidusjūras atbalsta punktu, par šādu plānu negrib ne dzirdēt. Pret Kipras pievienošanu Grieķijai ir arī Turcijas valdība, kas baidās, ka turku iedzīvotāju mazākums, ja tas notiktu, tiktu apspiests (salā ir apmēram pusmiljons iedzīvotāju: 4/5 grieķu un 1/5 turku).

Kā jau sākumā minēts, pagājušā nedēļā grieķu nacionālistu pretestībā angļu virskundzībai Kipras salā deva jaunu trieciena. Rezultātā vienā dienā tika nogalināti 5 angļu karavīri. Notikuši arī vairāki atentāta mēģinājumi pret angļu karavīru ģimenēm, un nedēļas nogalē kādā virsnieku ballē bumbas sprādziens ievainoja 5 personas. Bija paredzēts, ka ballē ieradīsies Hārdings.

AUSTRUMVĀCIJAS ARMIJA SAMAZINĀS

Bonnas militārie novērotāji domā, ka Austrumvācijas komūnistu armijai drīzumā aptrūks karavīru, ko izskaidro ar vāciešu bēgšanu no krievu joslas. Militārā spēka straujā samazināšanās austrumvācu armijā esot kritiska, kaut gan komūnisti sola visādus labumus un priekšrocības, lai vīriešus saistītu armijā, tomēr panākumi līdzinoties nullei.

Septembra mēnesī uz Rietumvāciju pārbēguši 28.183 austrumvācieši, bet oktobrī šis skaitlis pieaudzis līdz 32.874.

Ap 60% bēgļu ir jaunatne. Tādējādi pēdējo trīs gadu laikā Austrumvācijas jaunatne samazinājusies par 50%. Rietumu militārie eksperti paredz, ka komūnistiem neizdosies austrumvācu armiju skaitliski pacelt pāri 200.000 vīriem. Pašreiz „tautas policijā" skaitās apm 100.000 vīru.

Bez sauszemes karaspēka komūnisti nolēmuši dot Austrumvācijai arī floti un avācijas vienības, tāpat, kā tas paredzēts Rietumvācijai.

Pastiprināta jauniešu bēgšana no austrumvācijas labvēlīgi ietekmē topošo Rietumvācijas armiju. Tas pats sakāms arī par rūpnīcu strādniekiem, kuŗi esot laimīgi tikuši ārā no Austrumvācijas, kur fabrikā garš darba laiks. Bēgļu starpā esot daudz tehniķu un citu kvalificētu speciālistu. Laikā no 1947. g. Austrumvācijas iedzīvotāju skaits no 18.000.000 samazinājies uz 16.000.000, kamēr kanclera Ādenauera pārvaldītajā Vācijas daļā iedzīvotāju skaits no 48 miljoniem pieaudzis līdz apaļiem 50.

KOLCHOZNIEKU POSTS LATVIJĀ

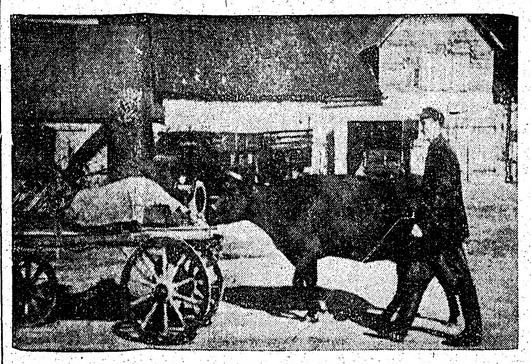

Kādreiz turīgais brīvās Latvijas zemes arājs tagad, iedzīts kolchozā, nonācis neiedomājamā trūkumā. Pēc smagā darba cēliena, kā tas redzams šajā dāņu žurnālista B. Henius, attēlā, kolchoznieks ved uz tirgu pārdot savu vienīgo gotiņu, lai iegūtu līdzekļus ģimenes eksistencei.

Bērnu rīts Toronto

TLB dāmu komiteja 4. decembrī, plkst. 11 rīko bērnu rītu YMCAs zālē. Būs bērniem piemērotas dziesmas, pasakas, mīklas un rotaļas piedzīvojušu audzinātāju vadībā.

Marokā dibina valdību

Si Bekka, agrākais pašā, mēģinās sastādīt pirmo Marokas valdību.

Rabatā. — Nedēļas nogalē Marokas sultāns Ben Jusefs aicināja agrāko Seufare pašu Si Bekku uzņemties pirmās Marokas valdības sastādīšanu. Si Bekka, nacionālists, kas nepieder ne pie vienas partijas, bija viens no četriem Marokas troņa reprezentantiem, kuŗus izraudzīja pēc sultāna Ben Arafas atcelšanas. Četru vīru troņa padomei, kas ministru prezidenta amatam bija izraudzījusi Si Fatmi Benslimani, valdību sastādīt neizdevās, jo visas nacionālistu partijas nespēja savstarpēji sastrādāt. Atgriežoties sultānam, Ben Jusefam, troņa padome atkāpās un valdības izveidošana tika uz vairākām nedēļām aizkavēta.

DV TEĀTRA JUBILEJAS IZRĀDE

Daugavas Vanagu teātris Kanadā, atskatīdamies uz 5 darba gadiem, savu jubilejas izrādi — A. Alunāna Visi mani radi raud — sestdien, 26. novembrī pārpildītajā Sv. Andreja baznīcas zālē atklāja ar īsu, bet ļoti sirsnīgu ievadu, kurā DV KV kultūras daļas vadītājs J. Treijs pasniedza valdes atzinības rakstus čaklākajiem teātŗa darbiniekiem — Intai Purvai un A. Memenim un aicināja ansambļa dalībniekus arī uzpriekšu tikpat rosīgi strādāt latviešu teātŗa labā.

DV teātri ar rakstu apsveica DV Sporta kopa, DV Montreālas nodaļa un Toronto latviešu nacionālais teātris.

Teātŗa kasieris R. Miglāns teica mūļu paldies visiem ansambļa ļaudīm par negulētajām naktīm, kas pavadītas mēģinājumos, par tiem neskaitītajiem soļiem, kas noieti teātŗa gaitās. R. Miglāns paziņoja atklātībai pēdējo piecu lugu aktieŗa labākā tēlojuma vietas iegūvēju. Tas ir S. Butkēvics, kuŗa Bumbieri Svētkos Skangalē viņa kollēgas atzinuši par labāko, kas šais 5 lugās dots. Teātris S. Butkēvicam pasniedza mazu latvisku ratiņu — lai viņš tāpat turpinātu vērpt no savas neizsīkstošās tēlu kodaļas un sašķetinātu skaistus skatuves dzīparus.

Beidzot režisore Alma Mača teica savu šīvakara aktieŗu vārdā: „Nebija viegli Alunānam lugu uzrakstīt, nebija viegli mums to iemācīties, bet kad darāmais padarīts, sirdī paliek saldums..." un priekškars atvērās Pumpuru mājas sētā.

Pēc izrādes ansambļa dalībnieki un viesi DV mājā ieturēja siltas vakariņas un teātŗa valde pasniedza mazas atzinības balvas ansambļa ilggadīgajiem darba rūķiem: E. Krūkam, T. Krūkai, R. Miglānam, E. Ābelem, H. Strucim un gleznotājam K. Bērziņam.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRINBERGS

PASAULES POLITISKĀS PROBLĒMAS ŠODIEN

20. g. s. vidus ar savu apbrīnojamo progresu tehniskās zinātnēs ir stipri pārveidojis pasauli. Satiksmes līdzekļu ātrumi, radio un televīzija ir it kā sašaurinājuši pasaules platību. Bet līdz ar to it kā zudusi arī atsevišķo valstu politika — tās vietā stājusies visas pasaules interešu politika. Ja agrāk atsevišķu valstu problēmas un interešu sadursmes kārtoja ieinteresētās valstis pašas savā starpā, tad šodien ik notikums skar visu pasauli, kā tāds arī tiek kārtots pasaules mērogā, neprasot, vai atsevišķā — ieinteresētā valsts to vēlas tā vai citādi. Vācijas apvienošana nav vairs tikai vācu tautas lieta, bet gan pasaules problēma, Ēģiptes un Izraēlas strīdus nav tikai šo valstu strīdus, bet pasaules problēma. Arī nacionālistu cīņas Marokā šodien ir pasaules politisko interešu sfairā, u. t. t.

Sakarā ar to, ka šodien pasauli nevada un nepārvalda viena vara, bet gan divas, kuras darbojas pilnīgi pretējos virzienos, tad pilnīgi saprotams, ka pasaule nonākusi chaosā. Tas spilgti pierādījies Apv. Nāciju un četru ārlietu ministru konferencē Ženēvā. Četru lielo sarunās Ženēvā š. g. jūlijā svarīgākās problēmas bija Vācijas apvienošana un atbruņošanās. Nepagāja ne 4 mēneši līdz ārlietu ministru konferencei oktobrī, kad Kremlis radīja Rietumiem jaunas galvassāpes Afrikā un Vidējos Austrumos. Tādēļ nav nekāds brīnums, ka ārlietu ministru konferencē Ženēvā gan palika tā pati četru lielo noteiktā darba kārtība, bet patiesībā tad paredzētās problēmas tagad jau kļuva par otrās šķiras jautājumiem, jo visa vērība tika veltīta Vidējo Austrumu un Afrikas lietu kārtošanai; ko liecina Dalesa apmeklējumi Madridē, Belgradē un slepenās apspriedes divatā ar Molotovu. Pilnīgi dabiski, ka tādos apstākļos Molotovs varēja uz visiem Rietumu priekšlikumiem atbildēt ar mierīgu un cinisku „nē". Pat vēl vairāk — neskatoties uz to, ka Vācija var būt tikai vai nu dalīta, vai komūnistu apvienota. Rietumi šo nekaunību un noklausījās un visus Molotova noraidītos priekšlikumus nolika pie „nākotnes aktīm". Kremlis šajā divu konferenču īsajā starplaikā bija pratis pārnest Rietumu rūpes uz citiem, šobrīd tiem svarīgākiem jautājumiem, lai viegli tiktu pāri tām lietām, kas nekalpo Kremļa nākotnes plānu stiprināšanai.

Pēc visu pēdējo gadu notikumu attīstības apbrīnu rada Kremļa viltīgā un gudrā politika, kura piespiež Rietumus soli pa solim atkāpties, zaudējot vienu gājienu pēc otra, vienu poziciju pēc otras. Līdz Rietumi, šķiet, sagatavojušies vienā savas pasaules politikas caurauma salāpīšanai, kad Kremlis ir jau izdūris citā vietā vēl lielāku un bīstamāku robu.

Visu to vērojot, jānāk pie atziņuma, ka šodien nav nevienas personu grupas, kas varētu noteikt un paredzēt pasaules nākotnes politisko notikumu attīstību. Rietumu valstsvīriem atliek tikai konstatēt, ka pasaules politiskie notikumi kā ūdens plūdi gāzas pāri upju un ezeru gultnēm, izskalojot pēdējās slūžas un salaužot aizsargu valņus — draud iznīcināt pasauli. Tie šodien var nožēlā konstatēt, cik kļūdaini un vāji viņi cēluši pasaules politikas ūdens aizsargu slūžas un dambjus. Viņu un priekšteču kļūdas radījušas un izraisījušas spēkus, kuŗi draud aprīt arī pašus šo spēku izraisītājus.

Launākais ir tas, ka vēl šodien viņi neredz ne ceļa, ne veida, kā samazināt vai novērst katastrofas briesmas. Viņi atgādina seno laiku Romas valdiniekus, kas dzīro pie bagātīgi klātiem galdiem, līksmojas un naivi sapņo par Romas varenību laikā, kad Roma grīļojas. Viņi šodien vēl sapņo par mieru, kad pasaules glābšanai no bojāejas ir atlicies tikai viens ceļš un viens līdzeklis — karš.

J. Grodnis.

DAUGAVAS VANAGI

DV MONTREĀLĀ

DV Montreālas nodaļas biedru pilnsapulce notiks svētdien, š. g. 4. decembrī, plkst. 1.30, 1220 Mountain St. Kvoruma nesanākšanas gadījumā plkst. 2.00 pp. pilnsapulce pilntiesīga pie katra ieradušos biedru skaita. Pilnsapulces darba kārtība paziņota nod. biedriem gada svētku Biletenā.

DV Montreālas nod. valde.

ZIEDOJUMI

Ziemassvētku akcijai: R. Lapainis $6; R. Šultmanis $2; E. H. Goba $10.-; V. Kils $15,-; E.N. Kajaki $2; J. M. Magaziņi $1; H. Roze $5,-.

Ziemassvētku kartīšu akcijas ietvaros: Arnolds Lūsis $3; V. Čuriškis $2; Oskars Perro $1; Haralds Ozols $6; Kārlis Arnolds $2; Maksis Čulītis $1; V. Grava $2; K. Zymaitiene $1; Biruta Paps $1; N. Austriņš $1; Magda Pavelsons $1; Theo Kraumanis $1; V. Kaliņš $5.75; J. Kleins $5; Arnis Ķeksis $1; M. A. Bērziņš $4; R. Kalve $1; Jānis Lazdiņš $2; H. Baude $1; Arturs Dzērvīte $4; A. Grinbergs $1; Arvīds Vanags $1; A. Ozoliņš $0.75; Teodors Jansons $5,80; P. Balodis $1; V. Brasliņš $. 1; L. Pope $4; K. Riekstiņš $0,75; J. Treijs $1; A. Melderis $ 0,75; Rozenbergs $1; T. Miezīts $0,75; P. Grāmatiņš $0,75; E. Krauze $2; P. Simsons $2; A. Sausais $1; E. Zirnītis $1; P. Rasiņš $1; R. Ģīms $1,25; J. Auzers $0,75; A. Krusts $1; Nezinams $2; J. Apsītis $1; Pēteris Obersts $2; V. Golts $1; K. Ozols $1; O. Lapše $1; Eriks Pētersons $1; P. Krūmiņš $1; A. Andersons $2.75; J. Buls $1; Stanislavs Locāns $1; E. Gulbis $1; Latviešu karavīrs 2.50; Arnolds Putniņš $1; Augusts Stūpnieks $2; Jānis Silis $1; N. Bērziņš $1; A. Šmits $2; Adolfs Tutters $2; Br. Rapša $1; H. Auptmanis $1; Evalds Meldraijs $1; A. Zirnis $1; L. Ziediņš $1; E. K. Lejnieks $2; J. Keksis $1; E. Bekeris $2.75; R. Ozols $2; M. Salna $1; V. Jansons 75c; A. Strupulis $1; E. Bumbulis $1; I. Klanis $2; J. Ancāns $2; S. Altraks $1; A. Gize $2; E. Cīrulis $2; M. Sverns $1; A. Arnis $2; A. Burkēvics $1; G. Kurcigs $1; V. Bolšteina $1; A. Kalniņš $1; A. Grīviņš $1; O. Mazkalniņš $1; Arvīds Reichmanis $1; A. Spēlītis $1; Z. Holm $1; E. Butkevics $1; A. Nirgalis $2; Veilands 75c; P. Skromanis $1; A. Ints $1; J. Korulis $5; Alma un Nikolajs $2; M. Vagners $1; I. Ezeriņa $2; V. Skulte $11; P. Geistauts $2; A. Kalniņš $2; Fr. Salms $32; J. Lūsis $1.30; R. Šultmanis 2; J. Drengers $2; B. Eversons $1; J. Ķiploks $2; K. Saulesleja $1; J. Mazītis $1; Velta Ziediņa $1; Emilija Mūrniece $1; J. Salmiņš $2; A. Zeibarts $1; R. V. $1; A. Grasmanis $1; A. Auseklis $2; H. Tarziers $1; J. Cvībelis $2; A. Mangulis $2; V. Zeltiņš un H. Skobe $10; H. Kuplis $1; Ed. Bērziņš un A. Bērziņš $5; A. Innis $1; M. O. Cerps $5; H. Šiševe $1; Fr. Groskops $1; V. Alders $1; O. Ratnieks $2; K. Stasko $1; R. Lapainis $1; R. Miķelsteins $1; J. Grīnbergs $1; Al. Garbenis 75c; L. Ozols $1; K. Galvāns $2; J. Stūris $2; P. Beķkis $2; Marija Svekris $1; E. Ernstsons $2; M. Kroņleja $1; J. Kārkliņš $1; A. Goba $1; E. Ozola $1; N. Gēgeris $2; A. Bērziņš $1; P. Zalakurmis $1; V. Klaviņš $1; R. Poruks $1; J. Ūdris $2; A. Rubulis $1.00; A. Markeviče $1; Freds Z. Launags $1; Marta Reiznieka $1; A. Kūze $1.00.

Kasieris V. Čuriškis

*

DV Toronto nodalā ir ienākuši Ziemassvētku akcijas ietvaros sekojoši ziedojumi:

E, Smiltnieks $2; Fr. Latišs $5; Al. Mauriņš $2; I. Murevska $7; A. Sudmalis-Auzāne $2; Osv. Tambergs $10; H. Puntulis $100; J. Svilāns $2; A. Austrums $2; V. Bērziņš $1; K. Sprudžāns $1; S. Čuželis $1; A. Svikis $2; S. Matisons $2; A. Tīrums $2; A. Tīrums $2; R. Kalniņš $4; P. Simsons $2; J. Kuplais $2; F. Kuplais $1; E. Wende $1; E. Vitaps $1; G. Rūzs $1; R. Graudiņš $1; J. Vītiņš $1; Krūmājs M. un L. $5; Kopā ar iepriekšējiem ziedojumiem $1.504.17.

Latvisks paldies ziedotājiem un ziedojumu saņēmējiem. Ziedojumus var iemaksāt katru dienu 123 Huron St., Toronto vai arī piesūtot pa pastu.

Ziemassvētku akc. kom.

Sagādāsim viņiem gaišākus svētkus!

Pēdējais laiks iemaksāt ziedojumus trūkumcietējiem Ziemassvētkos.

VECO STRĒLNIEKU TĒVS PĒDĒJĀ GAITĀ

Vecie strēlnieki, organizāciju pārstāvji un draugi atvadās no Jāņa Goldmaņa. Ziedus noliek DV pārstāvis R. Jankavs.

Foto J. Liepa

Latvijas valsts dibināšanas dienā šogad pēc īsas slimošanas, savas acis uz mūžu slēdzis Jānis Goldmanis. Trimdas gadus viņš pavadīja savas meitas Martas un znota H. Klarka ģimenē Vācijā, Vircburgā, bet ASV — S. Bendā, Ind. Viņa sirmā dzīves biedre, kaŗa viesuļi — atrauta no līkusi Latvijā. Nupat vēl 11. septembrī Kalamazū "svinējām J. Goldmaņa 80. šūpuļa svētkus, kad viņu sveicina latvieši un latviešu organizācijas.

Viņa un J. Zālīša dibinātie strēlnieku pulki, jāatzīst par vienu no pirmajiem reāliem pakāpieniem mūsu augšupgājienā uz Latvijas neatkarību... Nu arī viņš, strēlnieku tēvs, piepulcināts daudzajām Zvaigžņu pulku dvēselēm...

Veco strēlnieku ir vairs maz pie dzīvības. No tuvākās apkārtnes, Kalamazū un Grand Rapidiem 21. novembrī tie bija pulcējušies, lai stāvētu pēdēja goda sardzē savam tēvam un lai uz saviem pleciem to nestu uz mūžīgo dusas vietu — Kalamazū Riversaides kapos, latviešu nodalījumā. Atvadu dievkalpojumu vadīja sv. Jāņa draudzes mācītājs Jānis Turks un S. Bendas lut. mācītājs W. Oberholcers. Izvadot no apbedīšanas mājas, sēru mūziku atskaņoja Vold. Rušēvics, dziedāja P. Lielzuika un J. Niedra. Ar daudz skaistiem vārdiem, kas nāca no šķumjām un pateicīgām latvju sirdīm, ziedus nolika un pēdējās ardievas pie kapa teica: no vecajiem strēlniekiem kapt. Eversons, ALAs vicepriekšsēdis Gallēns Daugavas Vanagu organizācijas pārstāvis Rūdolfs Jankavs, Kalamazū sv. Jāņa draudzes pr-ks R. Ozols, Kalamazū latviešu biedrības pr-ks P. Austriņš — J. Goldmaņa līdzgaitnieks un draugs trimdā, Kalamazū korporāciju kopas ziedus nolika A. Šteinhards un Kalamazū jaunatnes kopas — A. Vilciņa.

Trīs saujas zemes no Brāļu kapiem Rīgā atnesa Zvejnieka kundze no Indiānāpoles, no aizgājēja atvadoties Indiānāpoles latviešu biedrības vārdā. Vēl bija daudz ziedu no lielā pavadītāju pulka.

Tad pēdējā dziesma un — viena lapaspuse mūsu Tēvzemes vēsturē aizšķirās... Vēstures lapas ir smagākas par kapu akmeņiem... dažreiz...

Saldu dusu!

Latviešu Strēlnieks

TAUTAS SKAITĪŠANA KANADĀ

Iedzīvotāju skaits nākošajā gadā pārsniegs 16 milj.

Nākošā gada 1. jūnijā Kanadas valdība izdarīs piecu gadu Kanadas kārtējo tautas skaitīšanu. Šīs piecgadējās tautas skaitīšanas nav tik plašas kā desmitgadējās: piemēram, tautas skaitītāji, kās jūs apmeklēs mājās, prasīs tikai atbildes uz sešiem jautājumiem pret 29 jautājumiem, ko prasīja 1951. g. skaitīšanā.

Tomēr šie jautājumi valdībai ir svarīgi; tie var interesēt veikalniekus un rūpniekus, kā arī izglītības darbiniekus, lai noteiktu piemaksas slimnīcām, skolām un līdzīgām vajadzībām; aiz šiem iemesliem ieteicams labprāt uz šiem jautājumiem atbildēt. Tautas skaitītājs nav nodokļu piedzinējs vai policijas ierēdnis, bet vienkārši persona, kas ievāc svarīgas statistiskas ziņas par zemi un tautu, kas to apdzīvo.

Sagaida, ka nākošā gada jūnijā varēs konstatēt, ka Kanadas iedzīvotāju skaits ir pārsniedzis 16.00.000 robežu. 1951. gada skaitīšana uzrādīja iedzīvotāju skaitu, kas mazliet pārsniedza 14 miljonus. Pēc oficiāliem aplēsumiem uz šī gada septembri iedzīvotāju skaits ir bijis 15,7 miljoni. Iespējams, ka 16 miljonu līmeni Kanada sasniegs nākošā gada pavasarī.

Sabiedriska darbinieka jubileja

Dr. Kārli Kasparsonu, Latvijas pirmo izglītības ministru un mūsu universitātes goda biedru, kuŗš vecuma dienas vada Dānijā veco jaužu mītnē, 90 šūpuļa svētkos 15. oktobrī sveica īpaša delegācija — rakstnieks Vold. Dambergs, Daugavas Vanagu priekšnieks Dānijā I. Reitmanis, gaišu vadītāja A. Reitmane un dzejnieks O. Jēgens. Rakstveida apsveikumus bijas sūtījušas L. U. akadēmiskās organizācijas: Atauga, Ziemelis, Valdemārija, Zelmenis, Imantija un vienotne Zelmenis. Minētās organizācijas, kuŗu centri atrodas ASV, bija pievienojušas arī velti. Kā pirmo izglītības ministru vēl bija sveicis Jelgavas skolotāju institūta absolventu b-bas prezidijs.

V. Zirnītis.

Ziemassvētku tirdziņš Toronto

Sv. Jāņa draudzes tradicionālais Ziemassvētku tirdziņš atvērts sestdien, 3. decembrī, no plkst. 2-9 vakarā sv. Trīsvienības baznīcas telpās, 617 Sherbourne St.

Jau ilgāku laiku Tirdziņam gatavojas Draudzes dāmu komiteja un Daļamatnieku savienība. Tirdziņā būs dabūjamas skaistas latviskas rotas lietas, audumi, ādas izstrādājumi utt., kā arī svētku cepumi: piparkūkas, tortes, pīrādziņi u. c. Bagātīgu grāmatu galdu ar jaunākajiem izdevumiem solījusi iekārtot DV grāmatnīca. Tirdziņā būs dabūjami mūsu neredzīgo tautiešu un invalīdu izstrādājumi. Par tirdziņu Draudzes dāmu komitejas pr-ce L. Lūse izteicās: „Mēs rīkojam šo Ziemassvētku tirdziņu ne vien tādēļ, lai rastu līdzekļus grūtdieņu aprūpes darbam, bet arī, lai modinātu interesi sabiedrībā par latviski īpatnējiem izstrādājumiem un mūsu daiļamatniecības sasniegumiem. Nav skaistākas Ziemassvētku dāvanas kā latviešu grāmata, latviska rotas lietiņa vai latvisks istabas izrotājums. Tirdziņa ienākuma skaidrais atlikums pēdējos gados nav bijis visai liels, bet mēs sagaidām, ka šogad interese sabiedrībā būs augusi, mēs varēsim aprūpēt lielāku skaitu cietēju un rīkotāju pūles attaisnosies arī latviskās mājas kultūras veicināšanā."

MEKLĒ R. ŽIGLEVICU,
ziņas no meitas Austras.
Lūdz rakstīt A. ZELMENIM,
Box 273, Toronto 16, Ont., Canada

KANADĀ TORONTO

Saimniecisko darbinieku apvienība otrdien, 22. novembrī, pēc kopīgām vakariņām Skota restorānā Bloor un Yong ielu stūrī, turpat noklausījās kanadiešu advokāta Brauna referātu par akciju sabiedrībām un to nodibināšanu.

Referents vispirms izskaidroja trīs parastos sabiedrību veidus: viena īpašnieka uzņēmumu, vairāku īpašnieku jeb tā saukto partneŗu uzņēmumu un beidzot akciju sabiedrības. Pirmā veida uzņēmums ir visvieglāk un lētāk iesākams, un to var pieregistrēt par $1,50, bet īpašnieks ar visu savu personisko mantu te uzņemas atbildību par visām prasībām, ko cel pret uzņēmumu. Tā, piemēram, ja kāda nelaimes gadījuma rezultātā šo viena cilvēka s-bu iesūdz par $10.000 un uzņēmuma vērtība ir tikai $5.000, tad īpašnieks ir personiski atbildīgs par atlikušajiem $5.000.

Tāpat tas ir arī partneŗu uzņēmumos. Akciju sabiedrības turpretim akciju īpašnieki firmas bankrota gadījumā zaudē tikai tur ieguldīto naudu, jo šāds uzņēmums uzskatāms par juridisku personu, un prasības uzstādāmas pret uzņēmumu, nevis tā īpašniekiem. Ienākuma nodokļa procents akciju sabiedrībām apmēram tāds pats kā pirmajiem diviem sabiedrību veidiem, pie tam esot daži šīki atvieglinājumi. Akciju sabiedrībām bez tam vieglāk izdarīt aizņēmumus bankās vai citās firmās.

Dibināšanas izdevumi gan krietni lielāki un izmaksā ap $500 vai $600. Privātās akciju sabiedrības īpašnieku skaits nevar būt mazāks par 3 un lielāks par 50, un iesākumam jāreģistrē akcijas $40.000 vērtībā, kas gan visas nav jāizpērk. Lielākā akciju skaita īpašnieks ir arī uzņēmuma vadītājs. Akciju sabiedrības atzīstamas par drošāko uzņēmuma veidu.

Pēc referāta notika pārrunas, un referents atbildēja un klausītāju jautājumiem.

Šāda veida referātus saimnieciskā darbinieku apvienība rīkos reiz mēnesī. Decembŗa mēneša priekšlasījums domāts par ienākuma nodokļa problēmām.

VANKUVERĀ

Vankuveras latvieši valsts svētkus svinēja sestdien, 19 XI, skaistajā Betlēmes baznīcā. Lai gan pēkšņi uznākušais stiprais sals bija nopostījis visus ziedus dārzos, tomēr baznīca un sanāksmju zāle, kur notika laicīgais akts, bija bagātīgi greznotas ziedi em, zalumiem un karogiem. Sliktais laiks kavēja daudzus ierasties svētkos. Tas sāpēja un stipri dūrās acīs.

Dievkalpojumu baznīcā vadīja māc. K. Avotiņš. Laicīgā aktā svētku runu teica Banka. Apsveica igauņu un lietuvju pārstāvji. Sekoja jaunatnes deklamācijas, mūzikāli priekšnesumi un dažus vārdus teica arī vecākā paaudze. Vakars noslēdzās pie kafijas galda.

Vankuveras latviešu biedrība sava mūža biedra, mirušā Jāņa Bētiņa piemiņai, latviešu draudzei dāvājusi trīs dziesmu grāmatas ar atlicīgu ierakstu un īsu Jāņa Bētiņa biografiju, ko grāmatā ierakstījis Banka. — ks.

ST. KATARINĒS

St. Katarines Vanadžu gadskārtējais sarīkojums ar deju kopas Diždancis piedalīšanos, kas bija paredzēts 3. decembrī, pārcelts uz 1956. gada janvāri. Sestdien, 3. decembrī St. Katarinēs notiek pilsētas valdes vēlēšanas, kāpēc sarīkojumam atļauja netiek izsniegta.

HAMILTONĀ

18. novembŗa svinības Hamiltonā šogad sākās ar svinīgu dievkalpojumu Kristus draudzes Sv. Pāvila baznīcā, piektdienas vakarā pl. 8.00. Svētrunu teica māc. A. Voitkus. Dievkalpojumu ar solo dziesmām kuplināja soliste Alma Skudra-Kārkliņa.

Svinīgais akts un saviesīgs vakars notika sestdien, 19. novembrī Royal Connaught hotela Normandijas zālē. Zāle bija dekorēta palmām, ziediem, Latvijas ģērboni un Latvijas karogiem. Pie karogiem goda sardzē stāvēja Hamiltonas latviešu gaidas un skauti. Svētku aktu ar īsu uzrunu atklāja HLB pr-ks Oskars Zvirgzdugrauds. Svētku runu teica Artūrs Voitkus, kam sekoja apsveikumi. Apsveicēju vidū bija kanadieši — mūsu draugi un labvēļi, kā arī lietuviešu, igauņu un ukraiņu pārstāvji.

Koncerta daļā dziedāja Alma Skudra-Kārkliņa, pie klavierēm bija Anna Medne. Vairākas dziesmas nodziedāja HLB koris dir. Jāņa Cīruļa vadībā. Bez tam dejoja HLJ pulciņa tautiskā deju kopa. Koristi un dejotāji bija tautas tērpos.

Sekoja saviesīgs vakars. Kā aktā, tā saviesīgajā vakarā bija pāri par 200 apmeklētāju. Apmierināti bija apmeklētāji un rīkotāji.

SARIKOJUMI

10. decembrī Hamiltonas latviešu skolas Ziemassvētku eglīte.
21. janvārī Hamiltonas latviešu b-bas balle.
26. janvārī atcere par Latviešu karaviriem, kas tika izdoti krievviem.
18. februārī latviešu skautu vienības Hamiltonā gada svētki.
25. februārī DV Hamiltonas nodaļas karnevāls Armēņu kluba zālē.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS
VILIS TOMSONS.
Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

LASĪTĀJU vēstules

VALSTS SVĒTKUS ATZĪMĒ AR BALLĪTI

18. novembris, kuŗa nozīme būtu skaidra ikvienam kautcik nacionāli domājošam latvietim, tomēr Bostonas Amerikas latviešu tautiskai savienībai šeit sveša.

18. novembŗa vakarā visas Bostonas latviešu draudzes bija rīkojušas piemiņas dievkalpojumus. Tai pašā laikā ALTS sarīkojis savās telpās jauniešu balliti, lai iekasētu dažus dolarus.

Jaunatne, kuŗai visvairāk būtu atgādināma šīs dienas nozīme un gars, tiek vilināta prom no svinīgās atceres baznīcās. Un viss tas tikai lēcu viruma dēļ! Par to cik ALTS ir „tautiski" izrīkojies — katram īstam latvietim nav un nebūs šaubu. Nezinu, vai kaut kur citur brīvajā pasaulē šai vakarā kāds latvietis būs vēl neapzinīgāk rīkojies.

Auseklis, Bostonā

PĀRPRATUMU NOVĒRŠANAI

Laikraksta Jaunais Apskats slejās nereti parādās raksti par DV Montreālas nod. darbības aktualitātēm. Spriežot pēc šo rakstu satura un stila, nav šaubu, ka tie pārņemti no Montreālas Latv. b-bas Ziņotāja.

Neņemoties tuvāki spriest par brīvās preses tiesībām un uzdevumiem, tomēr nevaru atzīt, ka raksti tiek pārņemti no cita izdevuma ar DV nodaļas amatpersonu parakstiem.

Ar šo paskaidroju, ka ne no manis, nedz nodaļas valdes pārējām amatpersonām laikrakstam Jaunais apskats nekad nav sniegta jebkāda veida informācija par nodaļas pasākumiem un darbību.

Osv. Kļavnieks,
DV Montreālas nod pr-dis.

VAI TIK TĀLU JAU ESAM?

Mūsu pilsētā, kā jau visur, kur mīt latvieši, atzīmēja 18. novembŗa dienu. Svinīgajā aktā bija runas, apsveikumi, deklamācijas, koŗa un solo dziesmas. Pēdējās izpildīja kāda šai kontinentā populāra latviešu dziedātāja, nodziedot četras latviešu dziesmas.

Biju pārsteigts redzot, ka dziesmas Svešumā klīstot un Zilinska Karogu, kuŗas pie mums zināja katrs pamatskolnieks un kuŗas tik bezgala daudz dzirdētas un dziedātas gan koncertos, gan patriotiskās sanāksmēs, soliste dziedāja pēc grāmatas!!

Vēl vairāk mani pārsteidza fakts, ka par priekšnesumu dziedātāja saņēmusi 100 dolaru.

Tagad nu paceļas jautājums: kas mūs vieno šai dienā? Vai dārgi samaksāts koncerts jeb vai šī diena?

Vai tiešām mēs esam tik tālu jau nonākuši, ka 18. novembŗa svinības tiek pārvērstas par peļņas avotu? Vai mūsu pienākums nebūtu kaut reizi gadā ziedot visu sarīkojuma ienākumu kaŗa invalīdiem, kaŗā kritušo kaŗavīru mātēm, atraitnēm un bāriņiem?

K. K., Kanadā.

PATEICĪBA

Kičeneras-Vaterlo latvieši sirsnīgi pateicas Toronto Nacionālā teātŗa trupai par 20. novembrī sniegto viesizrādi Uz Ameriku.

Aprīnošanas cieņīga ir režisores M. Bērziņas-Muižarājas un pārējo aktieŗu uzņēmība strādāt savu tautiešu labā, neprasot atlīdzību. Kičeņeriešiem izrāde ilgi paliks jaukā atmiņā, jo tādas šeit ir visai retas. Sarīkojuma atlikums nolemts trūkumcietēju atbalstam.

Izturību un darba prieku ansamblim novēl

Rīkotāji

VAJADZĪGI
BŪV-STRĀDNIEKI
Zvanīt H. Ozolam
Tel. OX 4-7147,
TORONTO

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ

Ziņas no piederīgiem var saņemt: Zelma Jāņa m. Langenberga un Austra Mārtiņa m. Langenberga, prec. Apiņītis no Rīgas, Otto (Atis) Pētersons no Rīgas apr. Ādažu pag., Jānis Pelūde no Mūkusalas Rīgā, Olga Mauriņa ar meitu Karinu no Liepājas un Olga, Milda Amatniekas, arī no Liepājas.

Atbildei pievienojama apmarkota aploksne vai no ārzemēm Internat. Reply Coup. Pēc adreses saņemšanas vai paziņošanas meklējamiem paziņos, kas viņus meklē, jo bez meklējamo ziņas meklētāji adreses no kartotēkas saņemt nevar. Adreses paziņojamas un atbilde pieprasāma: American Latvian Association, Inc. — 1727 Kenyon St., N. W., Washington 10, D. C., tel. DUpont 7-7812.

Arī Pēteris Severina d. Kaziņš, dzim. 1914. g., kas dzīvojis Nujorkā, lūgts paziņot savu adresi.

*

LCK Vācijā, (21a) Augustdorf b. Detmold lūdz atsaukties zemāk minētos tautiešus. Ir ienākušas ziņas no viņu piederīgiem.

Jāni Priednieku, it kā 1946. gadā dzīvojis Sārstetes nometnē; Aleksandru Liepu, dz. 19. 5. 4.; Juri Krautmani, Leonidu Kristapa dēlu Atupu no Līgatnes; Jēkabu Misu, dz. 11. 10. 1907.; Jāni, Frici un Kārli Nordenus no Slokas; Elmāru Sīpoliņu no Slokas; Šusteru ģimeni no Madonas; Plates ģimeni no Madonas; Aivestu Vecozolu; Pauli Vanagu-Irbi; Annu Saulgozi, dz. Trijecis; Alvīni Eeclovu; Valiju Valteri, dz. Kļaviņa; Otto Zinovski; Dāvidu Apini un bij. Saeimas deputātu Erniņu; Viktoru un Ellu Gailanus, Jāņa Bārdiņa ģimeni (sieva Marta, dēli Vilis, Visvaldis un Imants); Jāni-Arturu Fišmeisteru; Gintaru Brunovski; Tamāru Runģi, dz. Brunovskis; Kārli Runģi; Josefīnu Buivas; Žani Bauže, dz. 8. 12. 1912.; Lizeti Olgu Jiežāns, dzim. Ķempelis, dz. 26. 2. 11.; Gunāru Kalniņu, dz. 7. 2. 29,; Jurģi Svikānu, dz. 12. 4. 20.; Austru Vipuli; T. Liepu: Vilmu Rags, dz. 14. 7. 24.; bij. ministra Ludviga Sējas piederīgos; Bertu Pilskalns; Olgu un Georgu Silavus; Irmgardi Jumiķi (dēli Arnolds un Tautmīlis); Jāni Šķibustu no Priekuļu pag.; Veru Villeri; Veltu Žagariņu, dz. Ozoliņš; Voldemāru Kuzmiču, Kārli Viti; Olgu un Rasmu Tiltiņas; Jāni Stepiņu; Heinrichu Cēberu; Maiju Bērziņu; Reģīnu Vaivadi; Astrīdi Bildaueri; Visvaldi Pakalnu no Daugavpils un Herbertu Treimani no Rīgas.

Sarīkojumu kalendārs Toronto

3. decembrī Almas Skudras koncerts sv. Andreja baznīcas zālē.
4. decembrī, svētdien, plkst. 11.00 Bērnu rīts YMCAs zālē, College ielā.
10. decembrī Kliforda Odetta romance 3 cēl. Raķetē uz mēnesi DV teātŗa uzvedumā Karaliskajā Ontario mūzeja zālē, 100 Queen's Park.
11. decembrī, plkst. 4 pp. Dainas koŗa garīgs koncerts Bathurst Street United Church baznīcā, 736 Bathurst St. (Starp Bloor un Harbord ielām).
31. decembrī DV Toronto nodaļas Jaungada sagaidīšana Kolumbus zālē.
7. janvārī gaidu un skautu strēlnieku atceres vakars.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus salsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīt atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos redakcija domas var arī nestāvēt redakcijas viedoklim.

KAUT $1.00 TRŪKUMCIETĒJIEM ZIEMASSVĒTKOS

Ziedojumi iemaksājami:

ASV:
DV ASV kasierim 31-48 Steinway, St. Long Island City 3, N. Y. vai vietējās DV apvienībās
DV ASV valde

KANADĀ:
DV KV kasierim: Mr. V. Curiškis, 46 Aberdeen Ave, Toronto, Ont. vai vietējās DV nodaļās
DV Kanadas valde

NESENO NOTIKUMU GAŖĀS ĒNAS

Strīdi ap anglikāņu baznīcu un politikas pārvērtēšana pēc Ženēvas

Lieta ar princeses Margaretas romānu un viņas atteikšanos no Taunsenda joprojām nav ieskatāma par izbeigtu. Kaut arī pats romāns, domājams, ir galīgi izbeidzies, tomēr visu šo notikumu sekas vēl aizvien ir stipri manāmas. Nereti pasaulē mēdz būt tā, ka laudis nostājas nevis uzvarētāja, bet gan cietēja pusē. Arī šai gadījumā princesei tauta mēģina parādīt visādus simpatijas apliecinājumus, bet anglikaņu baznīcai un Kenterberijas archibīskapam jādzird ārkārtīgi asi vārdi un pārmetumi.

Anglikāņu baznīca ir valsts sastāvdaļa, un tās galva ir pati karaliene. Galvenā propagandas smaile tagad vērsta uz to, ka nu esot reiz laiks pienācis atdalīt baznīcu no valsts. Pašreizējais stāvoklis nodibinājies jau 16. gadu simtenī, kad sevi par angļu baznīcas galvu izsludināja varmācīgais Indriķis VIII. Šis stāvoklis radās tāpēc, ka pāvests atteicās šķirt karaļa laulību ar viņa pirmo sievu Aragonas Katrīnu. Zemē jau bija manāma visai asa opozicija pret valdošo katoļu baznīcu, un Indriķis VIII ar reformāciju no augšas izmantoja šo stāvokli savā personiskajā labā. No valdnieka atkarīgie anglikāņi, protams, laulības šķiršanu atzina un karalim „atļāva" precēties vēl veselas piecas reizes.

Šādā veidā nodibinātā baznīca tomēr pēc 400 gadiem rāda nepielūdzamu seju pret ikvienu šķirtenī, nedodot svētību tā otrreizējai laulībai. Šis, kā zināms, arī bija galvenais klupšanas akmens princeses un šķirtenļa Taunsenda projektētajām laulībām.

Niknās žurnālistu spalvas romantiskā krizes laikā rakstīja, ka ar šķiršanos angļu baznīcas un valsts saites radušās un ar to pašu nu tām tagad jābeidzas. Bet nenotika nekas tamlīdzīgs, un Kenterberijas archibīskaps ar savu svētsvinīgo kleriķu saimi triumfēja. (Anglikaņu Lielbritanijā ir tikai nedaudz vairāk par pusi no iedzīvotāju kopskaita).

Bet tautas reakcija, sevišķi, ja runājam par tās vienkāršāko un nabadzīgāko daļu, parādījās bez kavēšanās, un tā bija asa. Savu smago artileriju pret baznīcu vērsa abas Anglijas visplašāk lasītās avīzes, „Daily Express" un „Daily Mirror", kuŗām ir četri un pus miljono tirāžs katrai. Tās ne brīdi nejāva un joprojām nejauj „atzīst" stipri sakarsētajam protestu katlam, pakuŗot aizvien no jauna apakšā uguni. Abiem laikrakstiem pievienojas arī lielā daļa citu avīžu, izņemot, protams, stingrās konservātīvo tradiciju sargātājas „Times" un „Daily Telegraph."

Joprojam „Daily Mirror" un arī vēl citu laikrakstu slejās parādās daudz īgnu lasītāju vēstuļu, kur prasīta baznīcas šķiršana no valsts un pat Keterberijas bīskapa atkāpšanās no amata. „Mana baznīca kļūs vēl tukšāka nekā līdz šim. Es uz turieni vairs neiešu." Tā raksta viens. Uu cits: „Es atradīšu savu ceļu uz debesīm bez to cilvēku palīdzības, kas aizmirsuši Mūsu Kunga mācības" — „Es nebrīnos, ka anglikāņu baznīca kļūst aizvien nepopulārāka." Uu tā tālāk, un tā tālāk. Dažreiz tīri jāsāk apšaubīt sen dzirdētais teiciens, ka angļi ir viena no reliģiozākām tautām pasaulē.

Bet bez trokšņa cēlējiem ir svarīgi zināt, ko saka valdība un ko domā baznīca pati. Pēdējā, cik tas savādi arī izliktos, neiestājas absolūti par līdzšinējā stāvokļa uzturēšanu. Neatkarība no valsts dotu lielāku garīgu brīvību. Saskaņā ar likumu, archibīskapus un bīskapus amatā iecel ministru prezidents, kas kādreiz taču var būt pilnīgi ateists vai arī žīdu ticībai piederīga persona! Vēl pikantāku šo problēmu padara fakts, ka pašreizējais ministru prezidents sērs Antonijs Īdens arī ir šķirtenis, kas otrreiz laulājies (ar Čerčila brāļa meitu) dzimtsarakstu nodaļā. No anglikāņu oficiālā viedokļa viņš tagad gājis pilnīgi aplamus grēka ceļus. Bet tomēr no viņa atkarājas baznīcas vadības iecelšana! Šai pašā sakārā pieminams, ka pirmais sociālistu premjērministrs Mekdonalds savā laikā amatā iecēla sarkano Kenterberijas dekanu Hjuletu Džonsonu. Viņš ir visīstākais komūnists, kāds vien var būt. Tačn ne archibīskaps, ne kāds cits viņam nevar nekā padarīt! Privilēģijas, ko pašreizējais stāvoklis baznīcai dod, tomēr ir tik lielas, ka ļoti jāšaubās, vai pēdējā no tām labprāt gribētu atteikties (par spīti Īdena „nepiedienīgām" laulībām un Džonsona komūnismam).

Un arī valdība no savas puses neizrāda ne mazāko vēlēšanos līdzšinējo kārtību grozīt. Atbildes, kādas Īdens un citi valdības pārstāvji devuši parlamentā dažiem uztrauktiem opozicionāriem, bijušas ārkārtīgi vēsas un izvairīgas. Tātad konflikts joprojām neizšķirts. Kāda ventilācija tomēr būs nepieciešama.

POLITIKAS PĀRVĒRTĒŠANA

Ženēvas ārlietu ministru konferences rezultāti, jeb, patiesību sakot, jebkādu pozitīvu rezultātu trūkums joprojām nodarbina angļu politiskās aprindas un sabiedrību (vismaz tās domājošo daļu). Tikai pēc šīs nelaimīgās sanāksmes pilnā apjomā ir ataususi atziņa, cik rietumvalstīm neizdevīgs bijis tā saucamais „Ženēvas gars". Tas Anglijas un Amerikas tautas masām devis maldīgu priekšstatu, ka saspīlējums mazinājies, ka nekādas īstas kaŗa briesmas vairs nedraud, ka nekādā ziņā atomieročus nelietos, lai radītu jaunu kārtību Eiropā un citur pasaulē.

Nav nemaz sevišķi jāuzsver, ka šāds maz informētā laužu vairākuma noskaņojums ir ārkārtīgi izdevīgs boļševikiem. Viņiem taču no atbieksmju strupceļa nav vairs jābaidās, jo ar to viņi nekādā ziņā neriskē ar kaŗu! Londonas politiskās aprindas šai sakarā norāda uz ilgi novārtā atstātiem Ziemeļatlantijas pakta organizācijas (NATO) ģenerālsekretāra lorda Ismeja brīdinājumiem. Viņš vairākkārt uzsvēris, ka „Četru lielo" radītais saspīlējuma atslābums šī gada jūlijā vājinājis NATO aizsardzības sistēmu. Nelaime tā, ka patiesībā nekāda atslābuma nav, bet NATO saišu vājināšanās ir īsta un reāla! Un atkal šis rezultāts ir tieši tas, ko krievi vēlējušies!

Un vēl: Rietumu tautas masas tik ļoti pieradušas pie boļševiku nepiekāpības un bezkaunības, ka arī ledaino Molotova toni ārlietu ministru sanāksmē neuzskata par kaut ko sevišķu. Pavisam neloģiskā kārtā vienkāršie laudis šai pusē sagaida, ka miera labā piekāpšanās nāks no Rietumu valstsvīru puses.

Londonas labi informētie politisko apvāršņu vērotāji par ārkārtīgi svarīgu uzdevumu atzīst pašies draugi un paziņas. Svinību dalībnieku vidū bija no Rīgas nesen atbraukusī Bisenieka kundze ar meitu, latviešu jūrnieki, kam kuģi patlaban iebraukuši Londonā, strādnieki, slimnīcu darbinieces un daudzi citi sen neredzēti no tuvienes un tālienes.

Valsts svētku akti notika arī gandrīz visos citos Lielbritanijas latviešu centros. Viens no zīmīgākiem bija DVF Notinghemas nodaļas rīkotais svinību vakars, kur ar plašu runu uzstājās konservātīvo partijas parlamenta deputāts plkv. J. K. Kardo. Viņš veltīja daudz sirsnīgu vārdu latviešu tautai un novēlējumus drīz atgūt brīvību. Par Ženēvas konferenci viņš teica: „Tāpat kā garīgs dzēriens, arī Ženēvas gars nav labs, ja to ieņem par daudz. Tagad ir pienācis rīts pēc jautri pavadītās nakts pie vodkas glāzēm. Ļaudis sāk apzināties, ka krievu taktika mainās, bet nekad nemainās viņu mērķis — pasaules iekaŗošana ar komūnismu." V.

Latviešu zobārste uzsāk usi praksi

Latviešu zobārste Marija Zariņa novembŗa mēnesī atvērusi privātu zobārstniecības kabinetu Welch, West Virginia, ASV. Kabinets iekārtots pēc visām modernām prasībām un tas atrodas pilsētas centrā kādā bankas ēkā. Dr. Marija Zariņa zobārstniecību studējusi Latvijā, kā arī Vācijā. Zobārstes tiesības ASV ieguvusi Bostonas universitātē. Labas sekmes uzņēmīgajai tautietei. Viņas adrese: Dr. M. Zarins MDM First Nat. Bk. Bldg., Welch, W. Va., U. S. A.

PADOMIJAS GARĪDZNIEKUS GAIDOT

Kā jau LA iepr. n-rā ziņojām, sakarā ar Padomju Savienības pareizticīgo garīdznieku viesošanos Kanadā, 11 dažādu konfesiju mācītāji, kas aprūpē baltiešu draudzes Toronto, iesniegusi memorandu United Church Kanadā izraudzītai Pad. Savienības garīdznieku uzņemšanas komisijai. Memorandā norādīts, ka baznīcas un kristiešu vajāšanas aiz dzelzs aizkara turpinās joprojām, un jāšaubās par to, vai Padomju Savienības garīdznieki, kas viesosies Kanadā, ierādīsies šeit kristīgas draudzības un saprašanās veicināšanai. Memorandam bija pievienoti attiecīgi dokumentāri pierādījumi un literatūra par baznīcas vajāšanām Padomju Savienībā un tās okupētajās valstīs. Memorandu parakstīja igauņu luterāņu mācītāji: J. Terras, O. Pello, O. Puhm un A. Raidur; latviešu luterāņu mācītāji: A. Čops, A. Lūsis, A. Briedis, latviešu baptistu māc. R. Ekšteins; lietuviešu katoļu draudžu mācītāji: Placidus Barisa un P. Azubalis; igauņu pareizticīgo draudzes māc. E. Leppik.

Memorandu iesniedza, piedaloties deviņiem mācītājiem, piektdien, 25. novembrī United Church attiecīgās nozares vadītājam Dr. Long un Dr. J. Muchmore. Sākumā diezgan atturīgā nostāja pret memoranda iesniedzējiem izvērtās draudzīgās pārrunās pēc tam, kad delegācijas vadītājs māc. A. Lūsis paskaidroja, ka iesnieguma mērķis nekādā ziņā nav mest ēnu uz United Church Kanadā: „Mēs atzīstam jūsu nostāju un saprotam, ka, ielūdzot Padomju Savienības garīdzniekus, jūs esat sekojuši Kristus norādījumam, ka mums, jāparāda viesmīlība arī mūsu varbūtējiem pretiniekiem. Bet mēs, kas pazīstam komūnisma terroru un nostāju pret kristīgo baznīcu, zinām, ka Kristus mūs ir skubinājis arī aizstāvēt vajātos un apspiestos. Mēs esam norūpējušies par to, ka Padomju Savienības sūtītā garīdznieku delegācija būs tikai Trojas zirgs, no kā mēs gribam pasargāt Kanadas iedzīvotājus, kristīgo baznīcu un jaunatni."

Līdzīgā garā izteicās arī citi delegācijas dalībnieki: māc. A. Čops, māc. O. Pello, O. Pūms un P. Azubalis.

Šķiroties United Church pārstāvji jautāja, vai memoranda iesniedzējs uztur prasību, lai viņiem ļauj sastapties ar Padomju Savienības garīdzniekiem kanadiešu preses un radio pārstāvju klātienē. Delegācijas vadītājs uz to atbildēja ar noteiktu jā, norādot, ka viņi lūgs savus tautiešus atturēties no jebkādām publiskām demonstrācijām pret Padomju Savienības garīdzniekiem.

18. NOVEMBRIS LONDONĀ

Londonā, kā parasti katru gadu, 18. novembŗa svinības rīkoja sūtniecība. Svētku akts šoreiz notika Čelsijas pilsētas valdei piederošajās telpās. Līdz pēdējai vietai pārpildītajā zālē daudziem bija jāpaliek stāvus. Akta ievadījumā Londonas latviešu koris diriģenta A. Jēruma vadībā atskaņoja A. Jurjāna Mūsu Tēvs.

Sūtnis K. Zariņš savā runā uzsvēra, ka gadu simteņiem ilgi mūsu tautai gājušas pāri smagas vētras. Taču tās nav spējušas mūs salauzt. Arī boļševiku tirannija nav mūsu tautu sadragājusi. Uzvaras brīdis pienāks, bet līdz tam mums jāapbruņojas ar ticību. Nav viegli šai atomiskajā laikmetā cīnīties vienīgi ar gara ieročiem, taču gars ir tas, kas galu galā uzvar. Nupat izjukusī Ženēvas konference rādījusi, ka boļševiki nekādu saprašanos nevēlas. Rietumvalstis no savas puses pūlējušās atvairīt agresora raidītās bultas. Mums pie apvāršņa vēl daudz tumšu mākoņu. Bet agri vai vēlu nāks vētra, un brīvības saule pēc tam spīdēs arī mums.

Sūtņa runai sekoja Latvijas un Lielbritanijas himnas. Koncerta daļā dziedāja Ksenija Bidiņa un Edvīns Krūmiņš. Iespaidīgākā no visām bija — un klausītāji to tā arī uztvēra — Bidiņas atskaņotā A. Kalniņa Svešumā klīstot. Daina Pavasare spēlēja J. Mediņa Trīs dainas, bet Londonas koris nodziedāja vairākas dziesmas un Beverīnas dziedoni kā pašu pēdējo.

Pēc koncerta sūtnis K. Zariņš ar kundzi visus klātesošos turpat aicināja uz tasi kafijas. Pieņemšanā satikās daudzi ilgi neredzējušies draugi un paziņas. Svinību dalībnieku vidū bija no Rīgas nesen atbraukusī Bisenieka kundze ar meitu, latviešu jūrnieki, kam kuģi patlaban iebraukuši Londonā, strādnieki, slimnīcu darbinieces un daudzi citi sen neredzēti no tuvienes un tālienes.

Valsts svētku akti notika arī gandrīz visos citos Lielbritanijas latviešu centros. Viens no zīmīgākiem bija DVF Notinghemas nodaļas rīkotais svinību vakars, kur ar plašu runu uzstājās konservātīvo partijas parlamenta deputāts plkv. J. K. Kardo. Viņš veltīja daudz sirsnīgu vārdu latviešu tautai un novēlējumus drīz atgūt brīvību. Par Ženēvas konferenci viņš teica: „Tāpat kā garīgs dzēriens, arī Ženēvas gars nav labs, ja to ieņem par daudz. Tagad ir pienācis rīts pēc jautri pavadītās nakts pie vodkas glāzēm. Ļaudis sāk apzināties, ka krievu taktika mainās, bet nekad nemainās viņu mērķis — pasaules iekaŗošana ar komūnismu." V.

PIEZĪMES LAPU MALĀ

V. Kalna pārdomas koeksistences ēnā

CEĻŠ UZ ŽENĒVU (4)

Rietumvalstu saprašanās augstākā pakāpe iezīmējās 1954. gada oktobrī: 3. oktobrī vienojās (Londonā) par Rietumvācijas apbruņošanu, 23. oktobrī (Parīzē) par dažādiem blakus jautājumiem un par okupācijas izbeigšanu Rietumvācijā (resp. suverēnitātes atdošanu tai). Padomju Savienība varēja atgūties tikai pamazām un sāka diplomātisku aktīvitāti novembrī. Divi mēnešos tomēr neatradās nekas cits kā draudu vārdi un propagandai domātas demonstrācijas.

Jau Parīzes līguma dienā Pad. Savienība bija iesniegusi 3 Rietumu lielajiem priekšlikumu par 4 valstu konferenci Vācijas apvienošanas jautājuma apspriešanai novembrī. 3 lielvalstis nolēma konferenci noraidīt, iekāms Parīzes vienošanās nav ratificēta attiecīgo zemju parlamentos. Padomju Savienības nota palika ilgi bez atbildes, un 13. novembrī tā ķērās pie dīvaina propagandas gājiena: pēkšņi aicināja 25 valstis (visas Pad. Sav. atzītās Eiropas valstis, Sav. Valstis un sarkano Ķīnu kā novērotāju) jau pēc divi nedēļām sūtīt pārstāvjus uz Maskavu kādai konferencei par kollektīvās drošības sistēmas radīšanu Eiropā. Aicinājumā bija teikts, ka Rietumvācijas apbruņošana aprok cerības Vāciju apvienot, ka Londonas un Parīzes līgumi nav savienojami ar franču — padomju un angļu — padomju 1944. g. seadarbības līgumiem, ka Parīzes līguma ratificēšana aizkavēs Vācijas apvienošanu. Nedēļu vēlāk Molotovs izteicās, ka konferenci varētu atlikt, ja atliktu Parīzes līgumu ratificēšanu.

Lai cik liela būtu bijusi Padomju Savienības vajadzība kaut ko darīt vismaz tādēļ, lai uzturētu visu tās pastāvēšanas laiku. Aktīvi darbojies arī citās organizācijās, bieži ieņemot vadītājus amatus.

Brīvās Latvijas pēdējos gados pievērsies saimnieciskai dzīvei, uzsākot sporta rikšotāju zirgu audzēšanu. Šim nolūkam ieguvis Litenes pag. Vecsprukuļu saimniecību, kuŗu īsā laikā nostādījis priekšzīmīgi. Otrā pasaules kaŗa frontei tuvojoties, Lauksaimniecības ģenerāldirekcijas atbalstā J. Grodņa zirgu audzētava tika pārcelta uz Vāciju — Naueni pie Berlīnes. Gaŗajā un grūtajā ceļā vairāki rikšotāji gāja bojā. Kaŗa beigu posmā vācu Pārtikas ministrija konfiscēja 22 rikšotājus, atstājot tikai 2 kumeļu mātes ar kumeļiem. Ar šīm nožēlojamām lielā rikšotāju pulka atliekām J. Grodnis pārcēlās uz Grumbiju Šlēzvigā, kur neatlaidīgā darbā atkal dažos gados izveidoja rikšotāju audzētavu, kuŗas zirgi Hamburgas hipodromā sacīkstēs ierindojās labās vietās, gūstot vācu zirgu audzētāju atzinīgas atsauksmes.

1951. gadā J. Grodnis ar ģimeni iecelojā Kanadā un apmetās Bramptonā. Viņa zirgu audzētavu Vācijā pārņēma svainis Oskars Zirnis un to godam turpina arī tagad. Jaunajā kontinentā jubilārs, strādājot grūtu fizisku maizes darbu, visu savu latvisko sirds degsmi ziedo sabiedriskajam darbam, pildot amatus dažādās organizācijās, dziedot koŗos, lasot priekšlasījumus un rakstot presē kodolīgus rakstus par ārpolitiskām aktualitātēm. Tomēr jubilāra sirdij arī vēl tagad tuvu stāv zirgu sports — viņš klusībā kaļ plānus par šī „hobija" drīzu atsākšanu Kanadā.

J. Grodnis ir cīnītājs. Atklāts un patiess vārds ne vienu vien reizi viņam sagādājis nepatikšanas un pretiniekus, bet viņš par to sevišķi neskumst. Kā savā ģimenē, audzinot 2 meitas, tā sabiedriskā darbā jubilārs sevišķu vērību veltī latviskā gara saglabāšanai trimdā. Viņš ir korporācijas Lacuania's loceklis un tās pašreizējais jaunās saimes audzinātājs — oldermanis.

Labākās sekmes un tikpat spraigu cīnītāja garu vēlam arī turpmāk! -ra

JĀZEPS GRODNIS 50 GADNIEKS

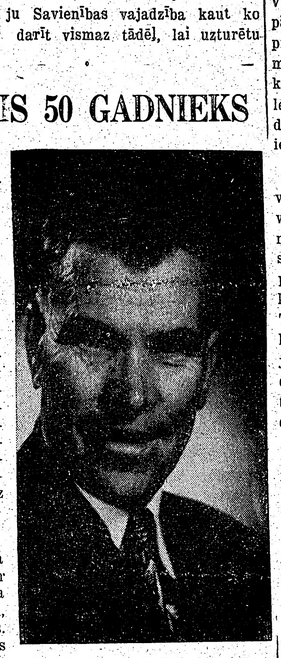

Šinīs dienās mūža 50. gada slieksni pārkāpis sabiedrisks un saimnieciska darbinieks Jāzeps Grodnis. Viņa vārds pazīstams politiskā laukā jau Latvijas laikā, sabiedriskā un saimnieciskā dzīvē — Latvijas pēdējos gados un trimdā.

J. Grodnis dzimis 1905. g. 25. novembrī Balvu pag. Eglukalnā. Beidzis Balvu komercskolu un Latvijas universitātē studējis tautsaimniecību un tiesību zinātnes. Strādājis Valsts kontrolē un vēlāk Tautas labklājības ministrijā, ieņemot dažādus atbildīgus posteņus. Bijis aktīvs Latgales zemnieku demokratiskās apvienības loceklis un viens no Latgales zemnieku jaunatnes biedrības dibinātājiem. Šo biedrību vadījis gandrīz visu tās pastāvēšanas laiku. Aktīvi darbojies arī citās organizācijās, bieži ieņemot vadītājus amatus.

Brīvās Latvijas pēdējos gados pievērsies saimnieciskai dzīvei, uzsākot sporta rikšotāju zirgu audzēšanu. Šim nolūkam ieguvis Litenes pag. Vecsprukuļu saimniecību, kuŗu īsā laikā nostādījis priekšzīmīgi. Otrā pasaules kaŗa frontei tuvojoties, Lauksaimniecības ģenerāldirekcijas atbalstā J. Grodņa zirgu audzētava tika pārcelta uz Vāciju — Naueni pie Berlīnes. Gaŗajā un grūtajā ceļā vairāki rikšotāji gāja bojā. Kaŗa beigu posmā vācu Pārtikas ministrija konfiscēja 22 rikšotājus, atstājot tikai 2 kumeļu mātes ar kumeļiem. Ar šīm nožēlojamām lielā rikšotāju pulka atliekām J. Grodnis pārcēlās uz Grumbiju Šlēzvigā, kur neatlaidīgā darbā atkal dažos gados izveidoja rikšotāju audzētavu, kuŗas zirgi Hamburgas hipodromā sacīkstēs ierindojās labās vietās, gūstot vācu zirgu audzētāju atzinīgas atsauksmes.

1951. gadā J. Grodnis ar ģimeni iecelojā Kanadā un apmetās Bramptonā. Viņa zirgu audzētavu Vācijā pārņēma svainis Oskars Zirnis un to godam turpina arī tagad. Jaunajā kontinentā jubilārs, strādājot grūtu fizisku maizes darbu, visu savu latvisko sirds degsmi ziedo sabiedriskajam darbam, pildot amatus dažādās organizācijās, dziedot koŗos, lasot priekšlasījumus un rakstot presē kodolīgus rakstus par ārpolitiskām aktualitātēm. Tomēr jubilāra sirdij arī vēl tagad tuvu stāv zirgu sports — viņš klusībā kaļ plānus par šī „hobija" drīzu atsākšanu Kanadā.

J. Grodnis ir cīnītājs. Atklāts un patiess vārds ne vienu vien reizi viņam sagādājis nepatikšanas un pretiniekus, bet viņš par to sevišķi neskumst. Kā savā ģimenē, audzinot 2 meitas, tā sabiedriskā darbā jubilārs sevišķu vērību veltī latviskā gara saglabāšanai trimdā. Viņš ir korporācijas Lacuania's loceklis un tās pašreizējais jaunās saimes audzinātājs — oldermanis.

Labākās sekmes un tikpat spraigu cīnītāja garu vēlam arī turpmāk! -ra

Draudi turpinājās 1955. g. janvārī. Padomju ārlietu ministrija vēlreiz paziņoja, ka Parīzes līguma ratificēšana pagarinās Vācijas sadalīšanu uz „ilgiem gadiem" un padarīs neiespējamu 4 lielvalstu konferenci Vācijas apvienošanai. Tikai tad pirmoreiz sāka atklāt, kādus jaunus ceļus tausta padomju diplomātija, liekot manīt, ka Padomju Savienība gatava atzīt Rietumvācijas valdību un uzsākt ar to diplomātiskus sakarus.

Kas Molotovu spieda izdarīt no novembŗa līdz janvārim tik daudz diplomātisku kļūdu, tas nav noskaidrots. Jādomā, ka tam bija iekšpolitiski cēloņi. Gatavojās pārmaiņas padomju varas kliķē, tuvojās Malenkova krišana, turpmāk paredzamie noteicēji balstījās uz dažām armijas grupām. Līdzšinējās neveiksmes Molotovam bija kaut kā jāsedz, uz jauno grupējumu viņš meklēja ceļu kareivīgu draudu stilā.

Rietumvalstis atstāja visus draudus pilnīgi neievērotus. Pa tam 9. februārī patiesi notika pārmaiņas padomju valdībā. Jaunā varas grupa pavisam negaidīti izraudzījās citu diplomātisku stilu. Nevis kareivīgo, bet nenoteikti daudzvārdīgo un mīklaini fražaino, savienojot to ar neredzētu kustīgumu uz visām pusēm. Molotovs nonāca sarežģītās pretrunās: kā īstenot vismaz daļu no piedraudētā un kā reizē ar to sākt Rietumiem tuvoties. Laipošana uz abi pusēm notika diezgan veikli, bet nekļuva tādēļ mazāk komiska. Turklāt ir skaidrs, ka Molotovs tuvojas savas karjēras beigām. Molotovs pārvērtēja militāro aprindu iespaida pieaugšanu. Izrādījās, ka savu iespaidu daudz sekmīgāk pacel partijas vadītājs Hruščevs.

(Turpinājums sekos)

CEĻA VĀRDI

Nejuties priekšlaicīgi nelaimīgs! Ir vienmēr laika gana būt nelaimīgam, kad nelaime ir klāt. Bailēs par varbūtēju nelaimi dzīve kļūst smaga un nepanesama.

*

Ja tu ko dari savā pārliecībā, ka tas tā jādara, nebaidies, ka citi to redz, kauţ arī lielais pūlis par to domātu citādi. Epiktets

*

Cilvēka gläbiņš ir nerimstoša cenšanās ikdienas darbā, cieši saistīta ar pārdomām un kontemplāciju. Goethe

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ČIKĀGĀ.

● Čikāgas Latviešu studentu kopas gada svētku sarīkojums notiks Danish Glee Club telpās Čikāgā, 1635 N. Rockwell Ave., sestdien, 3. decembrī, pl. 8.00 vakarā. Par temu Antropofilozofiska cilvēka būtības interpretācija runās P. Anstrats. Koncertā piedalīsies tenors V. Salna, pie klavierēm prof. V. Dobrovolskis.

Spēlēs deju orķestris (5 personas) Maizīšu galds, atspirdzinājumi. Ieejas maksa $1,50 (iesk. nod.)

Neaizmirstiet vietu un laiku; šajā vakarā mēs jūs gaidīsim pie sevis mūsu kopas četrus gadu pastāvēšanas svinībās!

Č. L. S. Kopa.

● Uz mirkli apstāties dzīves steigā aicina Čikāgas latv. baptistu draudzes jaunatnes pulciņš Advenţa vakarā svētdien, 4. decembrī, plkst 6.00 p. p. mūsu dievnamā, 5000 W. Ohio St. Iededs savu adventa sveci, kopā ar mums klausoties praviešu vēsti dziesmās un vārdos. Jaunus un vecus ielūdz draudzes jaunatnes pulciņš.

DENVERA (COLO)

● Latvijas valsts dibināšanas dienas atceres svētkus Denveras latviešu saime svinēja 19. novembrī.

Svinības ievadīja ar dievkalpojumu Sv. Pāvila baznīcā, ko vadīja prof. L. Bērziņš. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē notika svētku akts. Svinīgu iespaidu atstāja Latvijas valsts krāsās gaumīgi dekorētā Zāle V. Cīrules un N. Štula vadībā. Svētku runu teica Denveras latviešu kluba priekšnieks Aug. Gulbis, sevišķi uzsverot neaizmirst piederību savai tautai un nezaudēt ticību Latvijas brīvības atjaunošanai. Mūzikālajos priekšnesumos bija brīvmākslinieces L. Graudas sniegums, Deklamēja A. Dorstera un sestdienas skolas audzēkņi.

Svētku turpinājumā bija vakariņas Republikāņu klubā. Par bagātīgi klātiem galdiem rūpējās latviešu kluba dāmu komiteja, priekšnieces Pillanderes vadībā.

Zīmīga sagadīšanās, ka republikāņu kluba telpas ir Denveras kapitola un pilsētas valdes nama tuvumā, kas naktī tiek apgaismoti starmešiem, tā radot šoreiz iespaidu, kā valsts svētkos bija Rīgā.

Jāpiezīmē, ka Denvera ir viena no retajām vietām, kur latvieši apvienoti draudzes kopā un latviešu klubā, ar ko izskaidrojams prāvais apmeklētāju skaits svētku sarīkojumā.

● Līdzekļu sagādei Ziemassvētku palīdzībai trūkumcietējiem Eiropā, Kolorado Denveras draudzes kopas damu komiteja rīko 4. decembrī, plkst. 17.30 Amerikas akadēmisko sieviešu kluba telpās, 1400 Josephine St., Adventa vakaru ar mantu izlozi un izsolēm, mūziku, deju jaunajai paaudzei, kafijas un atspirdzinājumu galdiem, u. t. t. Šāda veida sarīkojumi, enerģiskās dāmu komitejas priekšnieces Zeriņas vadībā līdz šim ir devuši prāvus līdzekļus palīdzības darbam.

POKIPSIJĀ (N. Y.)

● 18. novembŗa svētkus ievadīja ar dievkalpojumu vietējā luterāņu baznīcā prof. J. Kuplīša vadībā. Dievkalpojumu ar solo dziesmām kuplināja brīvmākslinieces V. Dzene - Zēniņa.

Pēc dievkalpojuma „Germania" telpās sekoja svinīgs akts, kuŗu atklāja baznīcas kopas priekšsēdis Dr. V. Stūrītis. Svētku runu teica A. Jēkabsons, uzsvērdams neaizlīgo šī laika populārāko tēmu — koeksistence. Pēc tautas lūgšanas dzejniece Karola Dāle nodeklamēja Lāčplēsi un savā referātā pakavējās pie mūsdienu svarīgākajām kultūras uzturēšanas problēmām.

Sekojošā groziņu vakarā K. Dāle nolasīja savus jaunākos dzejoļus. Sanāksmē bija ap 50 tautiešu.

● Uz Pokipsiju no Ņujorkas pārceļas enerģiskais sabiedrisks darbinieks mag. iur. Rūdolfs Turks, kuŗš saņēmis darbu šejienes celtniecībā. Turks pie sevis var nodarbināt arī latviešus.

MILVOKI

● Pie DVA ir noorganizējusies tautisko deju kopa, ko vada Lija Pētersone, bet administrators ir Viktors Zālītis. Jauniešiem ir liela interese par mūsu tautas dejām, un tie cītīgi apmeklē mēģinājums.

● DVA teātŗa ansamblis uzsācis sagatavot R. Blaumaņa lugu Trīnes grēki. Tēlotāju sastāvs: E. Taurina-Mintika, M. Valtere-Einberga, M. Kalna, G Peniķe, A. Pētersone, M. Ludeka, E. Leimanis, J. Zeps, O. Blūms, M. Grants, J. Strīķkalējs, V. Zālītis un A. Peniķis. Tā ir garantija, ka Milvoku latvieši drīzumā varēs noskatīties labi teātŗa izrādi. Režiju vada DVA teātŗa ansambļa režisore M. Valtere - Einberga.

KALAMAZU

Valsts svētku dievkalpojumi Kalamazū notika abās draudzēs 18. novembrī. Tos noturēja draudžu mācītāji J. Turks un A. Piebalgs. Piedalījās mākslinieki Z. Ābele, prof. A. Ābele un A. Rušēvica.

Svētku akts notika 20. novembrī Masoņu templa zālē. Telpas bija jauki dekorētas. Skauti un gaidas ienesa mūsu valsts un ASV karogus. Aktu atklāja vietējās Latv. b-bas priekšnieks P. Austriņš, bet svētku runu teica Latvijas brīvības komitejas loceklis O. Rancāns, atgādinot Latvijas tapšanu, toreizējo laikmetu un tagadējo mūsu stāvokli svešumā.

Pēc svētku runas solo dziedāja Valija Melliņa H. Overlejas klavieŗu pavadījumā. H. Sildega aktu kuplināja ar jaukām deklamācijām, bet koris Dziesmu Vairogs diriģenta A. Kalnāja vadībā noskaņdēja vairākas patriotiskas dziesmas. Visi sniegumi tika uzņemti ļoti atsaucīgi. Pēc akta turpat apakšējās telpās notika kopīgs azaids. Dievkalpojumi un svinīgais akts bija apmeklēti labi.

● Kalamazū simfoniskais orķestris izvērties par labu mūzikas vienību, kas aizvien vairāk iepriecina klausītājus. Pēdējais koncerts notika vietējās vidusskolas telpās. Kā koncertmeistars orķestrī darbojas mūsu tautietis prof. V. Rušēvics. Koncertā sniedza Bēthovena, Čaikovska, Brāmsa un Rimski-Korsakova darbus. Solo spēlēja prof. V. Rušēvics. Vietējā laikrakstā par koncertu bija laba atsauksme, īpaši izcelot prof. V. Rušēvicu. Atzīmējams, ka prof. V Rušēvics strādā vietējā kolledžā par mūzikas profesoru un ar šo gadu arī par krievu valodas skolotāju. Kalns

Laikr. Latvija Amerikā

abonementa maksu, sludinājumus un informāciju

Milvokos pieņem V. GRANTS

1573 N. Warren Ave, Milwaukee 2, (Wis.), U.S.A.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

VALSTSVĪRA SPĒJAS

Apspiesto tautu ģenerālasamblejas ir svarīgākais un iespaidīgākais trimdinieku iestādījums apvienotai cīņai par savu tautu atbrīvošanu no komūnistu jūga. Rietumu valstu valdības, it sevišķi ASV, pievērš uzmanību Apspiesto tautu asamblejas darbam, jo asamblejā dod materiālus rietumu valstu ārpolitikas reālizēšanai un to ievērojami stiprina.

Bet apspiestām tautām viņu cīņā par brīvību bez rietumu valdību labvēlības un atzīšanas ir nepieciešama arī rietumu sabiedriskās domas labvēlība. Pirmām kārtām tas nozīmē, ka Apspiesto tautu ģenerālasamblejai jāprot un jāvar izveidot ciešus sakarus ar rietumu valstu presi un radio. Otrām kārtām izveidojams tas, ko amerikāņi sauc par „public relations," bet mēs to saucam par informācijas darbu.

Objektīvi spriežot, kā Apvienoto Nāciju, tā Apspiesto Nāciju organizāciju darbība ir vienādi svarīgas pasaules, bet jo sevišķi rietumu valstu ārpolitikā. Prezidents Eizenhauers, ministru prezidents Īdens un Fors ir starptautiski atzinuši, ka miera nevar būt pasaulē, iekāms brīvību nav atguvušas apspiestās tautas.

Un tomēr, ir svarīgi konstatēt, ka tikai nedaudzi rietumu valstu laikraksti un žurnālisti un radiofoni kaut cik daudz un regulāri sniedz ziņas par Apspiesto Nāciju darbību.

Piem., starptautiski izplatītā The Christian Science Monitor redakcija uz vēstuli, kādēļ šis laikraksts nelevieto ziņas par Apspiesto tautu ģenerālasamblejas sēdēm un darbību vispār, atbildēja, ka šis laikraksts divu gadu laikā esot par Anspiestām Nācijām ievietojis trīs rakstus un divi lasītāju vēstules. Ar to tad pietiktu!

Nevis katras apspiestās nācijas delegācijas locekļu skaits un viņu bīnīšie tituli izšķirs viņu panākumus, bet viņu māka un griba darīt to, kas ir vissvarīgākais mērķa sasniegšanai.

Anspiesto tautu ģenerālasamblejas preses un informācijas dienests liek vēl daudz ko vēlēties.

Vinstons Čerčils saka, ka valstsvīra snēģas visvairāk nosaka — snēģas izmantot iespējamības. Cīņā par brīvību trimdinieki nav izmantojuši visas iespējamības. Kādēļ?

Saturns

ROKFORDA - AUGOŠA PILSĒTA

LA līdzstrādnieks valsts svētku aktā pie latviešiem Rokfordā

Greyhound autobusā ir ērta braukšana, varētu arī gulēt, bet baidos aizbraukt savam ceļa mērķim garām, tādēļ lasu reklāmas ceļa malās, tā reizē var iemācīties arī angļu valodu. Dažas no tām ir tādas, kas liek kaut ko atcerēties, kā, piem., vēsturisku vai literāru personu vārdos nosauktas viesnīcas. „Hotel Faust" man gadās lasīt pirmoreiz pēc piecu gadu nodzīvošanas ASV, kad jau jāsāk domāt par pavalstniecības lietām. Ja sekotu „Hotel Mephistofeles", „Hotel Marguerette," „Hotel Valentine"... pa starpām dekorāciju un lomu tēlotāji — Jussi Bjorling, Nikola Rossi-Lemeni, Rosanna Carteri, Robert Weede u. c., kuŗu dēļ visas Fausta izrādes Čikāgas operā šai sezonā jau izpārdotas, un ja vēl būtu dzirdamas arī dažas ārijas skaņu platēs, tad ceļa posms Čikāga - Rokforda būtu tā braucēju pieblīvēts, ka uz priekšu tikt nebūtu nemaz ko domāt, un jāsaka: labi, ka tā nav, vismaz man tā jāsaka, nezinu, kā citiem, man jātiek noteiktā laikā Latvijas valsts dibināšanas atceres aktā Rokfordā, ne jau kā runātājam, spēlētājam vai dziedātājam, bet kā žurnālistam, man jāredz un jāzina kādus svētkus tad īsti tie rokfordieši, maza latviešu grupiņa, būtu varējuši sarīkot. Un tā, pateicoties tam apstāklim, ka pa ceļam nekādas operas nebija, es nonācu sarīkojuma vietā gandrīz vai laikā. Valsts svētki tur bija kā visur: svētbrīdis, runas, mūzikāli priekšnesumi, tad kafija, sviestmaizītes, beidzot ziedojumi Ziemassvētku palīdzībai, kad jau reiz tik kuplā skaitā kopā sanākuši, tad „jānomuito."

— Cik tad jūs latviešu te pavisam Rokfordā esat? — jautāju dievkalpojumu kopas pr-kam Artūram Velmeram.

— Ar visiem bērniem kopā būs 40, bet uz mūsu sarīkojumiem brauc tautieši arī no Sterlingas, tur ir 25 ar visiem bērniem, un no Beloklēras, šoreiz gan tikai viens no turienes ir ieradies. Tad vēl te apkārtnē ir tādas vietas, kur dzīvo pa vienai latviešu ģimenei, mūsu mācītājs dzīvo Līfrīverā, Kaliksona kungs, kuŗu jūs dzirdējāt šodien te runājam, dzīvo Mount Morrisā.

Rokfordā latviešu dievkalpojumi notiek 6 reizes gadā, pa diviem mēnešiem reizi, bet Sterlingā kā iznāk. Abas draudzītes apkalpo māc. J. Strauss.

— Vai pēdējā laikā bijušas kādas laulības vai kristības? — jautāju mācītājam. — Nē, nekas neesot bijis, pēdējie pāri salaulāti jau pirms pāris gadiem, pēdējais bērns nokristīts pagājušā gadā, šai gadā iesvētīti tikai divi jaunekļi, pāris neiznākot, bet tautiešu grupa pieaugot mākslīgā ceļā — uz Rokfordu pārceļoties latvieši no citām vietām, jo esat labi darba apstākļi, arī labas algas, pelnot no 1.70 līdz 2 dol. fabrikās, bet būvniecībā pat līdz 3 dol. stundā. Rokfora esot augoša pilsēta, nākamgadu būšot jau 400.000 iedzīvotāju, lielas iespējas pavēršot Sv. Labrenča ūdensceļš.

— Vai jums ir arī tādas telpas, kur biežāk varat satikties, lai uzturētu latvisko garu? — es turpinu intervēt kopas pr-ku.

Nē, tādu neesot, par tādām tiekot gan domāts, bet viņi bieži viens pie otra tāpat ciemojoties, esot izveidota ķēdes sistēma, par latviskā gara pazaudēšanu neesot ko baidīties.

— Bet svētdienas skola taču laikam jums ir?

Nē, svētdienas skolas arī neesot, jo posts ar skolotājiem, bet bērni tomēr runājot skaidri latviski. 10 esot no 3-8 gadus veci, 4 no 8-16, pavisam 14.

—Un kā ar rakstīšanu?

Uz šo jautājumu atbilde vairs tik pozitīvi neskan, un mēs nākam pie atziņas, ka svētdienas skola tomēr būtu ļoti vēlama.

Visiem Rokfordas latviešiem mašīnas gan esot, citādi nemaz nevarot, 3 nopirkuši arī ģimenes mājas, bet Jānis Augšpolis uzcēlis pats sev māju, tikai materiāli bijuši jāpērk; 4 vai 5 ģimenes no viņiem piederot pie amerikāņu draudzes. Viņu galvenais mērķis esot turēties kopā, tādēļ arī kopš 1952. gada tiekot sarīkoti latviešu dievkalpojumi. Viņiem pašiem bijusi arī sava ērģelniece, bet nu tā pārcēlusies uz Milvokiem, nu būšot jāaicina no cituriences, atkal jāmaksā ceļa nauda... Viņus šad tad apmeklējot Dr. Rāviņš no Kemptonas, nekādas slimības gan viņus līdz šim neesot piemeklējušas, paldies Dievam, bet ja kas gadoties, tad ejot pie igauņu ārsta. No Kemptonas pie viņiem uz dzīvi pilnīgi pārcēlies vijolnieks Kārlis Štolcers ar kundzi, kuŗa spēlējot klavieres.

— Vai Rokfordā tomēr nevajadzētu noorganizēt latviešu svētdienas skolu? — es jautāju Štolcera kundzei.

Viņai neesot bērnu.

— Bet jūs varētu uzņemties skolotājas pienākumus.

Viņa neesot arī skolotāja. Tā nekas neiznāk. Jāaprunājas ar vijolnieku pašu. Viņš beidzis Latvijas valsts konservātoriju, spēlējis Nacionālās operas orķestrī, Vācijā koncertējis vairākās nometnēs, tagad Rokfordā pelna maizi savā profesijā — spēlē simfoniskā orķestrī un pelnās ar privātstundām. Kārlis Štolcers ir arī tais domās, ka jāatrod telpas biežākām sanāksmēm. Un mēs paliekam pie tā, ka tad es atkal viņus apciemošu, t. i. — kad viņiem būs pašiem savs klubs.

K.

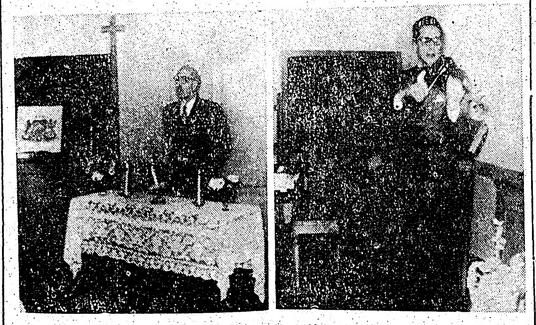

Pa kr.: R. Kaliksons Rokfordā Latvijas valsts svētkos runā par atbrīvošanas cīņām. Pa labi: svētku aktā vijoles priekšnesumus sniedza K. Stolcers, pie klavierēm Treknais jaunkundze.

K. Kalngara foto

BRISELES „UGUNSDZĒSĒJAM" NODARĪTA LIELA PĀRESTĪBA

Ikviens tūrists Briselē atzīst par savu pienākumu apskatīt slaveno statuju „Le petit Julien", kas attēlo mazu zēnu savās zēna dabiskajās izdarībās.

Šī statuja nav radusies kāda tēlnieka valīgas iedomas dēļ, bet tai ir ļoti dibināts vēsturisks pamats.

16. g. s. kāds zēns pamanījis izcelušos uguni un nevarēdams nekādi citādi to apdzēst, kēries pie parastā dabiskā veida. Šādā kārtā viņš paglābis visu pilsētu no nodegšanas, jo uguns izplatīšanās apstākļi bijuši ārkārtīgi labi un nevienam nebijis šaubu, ka pēc īsa brīža uguns apdzēšana būtu bijusi neiespējama.

Slaveno statuju iekārojuši gan franči, gan angļi, un Briseles vēsturiskās cīņās tā kļuvusi par abu iekarotāju laupījumu. Bet karaspēka zaglību valdnieki neakceptējuši, un tā statuja atkal allaž nonākusi atpakaļ savā īstajā vietā. Ludvikis 14. kā atvainošanās un izlīdzināšanas zīmi, dāvinājis statujai elegantu kostīmu līdz ar orderi. Vēstures tecējumā statuja ieguvusi vēl citus kostīmus un tagad tās īpašumā ir veseli 17, kas nākuši no dažādām pasaules daļām. Kostīmi tiek uzglabāti Briseles vēsturiskajā mūzejā, un varonīgais zēns tos dabū „uzvilkt" tikai sevišķi svinīgos gadījumos, piem. Briseles atbrīvošanas dienā zēns tiek ietērpts angļu vai amerikāņu formas tērpā.

Tagad Briseles pilsētas tēviem ir liela galvas lauzīšana, jo kāds neģēlis gribējis statuju nozagt un, apstrādājot ar āmuru, samaitājis tās pamatni, bet, pats galvenais, nolauzis statujas vissvarīgāko daļu „ugunsdzēšanas piederumu"...

Pilsētas tēvus apmeklējusi jau vesela statujas draugu biedrības delegācija, un pilsētas galva apsver priekšlikumu par īstas ceremonijas sarīkošanu, lai izlīdzinātu statujai nodarīto pārestību. Kā jautājums atrisināsies, vēl grūti spriest, jo Briseles pilsoņu prāti pārāk satraukti un tie par neģēlīgo rīcību nespēj mierīgi un bez sašutuma spriest.

ATRASTI 200.000 G. VECI MEDĪBU RĪKI

Romā. Ievērojami italiešu zinātnieki — paleontologi prof. Kardini un Blanks atzinuši, ka ap 200.000 gadu pirms Romas dibināšanas (teika par Romulu un Remu stāsta, ka Roma dibināta 753 g pr. Kr.), pilsētas apkārtnē dzīvojuši cilvēki, kas nodarbojušies ar plēsīgu zvēru medībām.

Šo atzinumu izraisījuši senie mājsaimniecības un medību darba rīki, kas nesen atrasti archaioloģiskajos izrakumos 13 km. no Romas grāfa Karantīni muižas territorijā.

Tur atrasti krama cirvji, noasināti akmeņi un medību rīki, kas pagatavoti no aizvēsturisko mamutu, hipopotamu, degunradžu u. c. dzīvnieku kauliem.

Zinātnieki domā, ka šinī apvidū cilvēki pirms 200.000 g. bijuši ļoti primitīvi, līdzīgi Jāvas pērtiķiem vai Pekingas cilvēkam. Tagadējās Romas apkārtnē toreiz bijis silts klimats kā tagad. Tur bijusi ieplaka, kuŗā mituši ļoti daudzi dzīvnieki un plēsīgie zvēri. Atrastie mājturības priekšmeti un medību rīki esot vecākie, kādi jebkad archaioloģiskos izrakumos atrasti.

Aklie var apmeklēt Baltijas valstis

Padomju laikraksti ziņo, ka Baltijas valstu galvaspilsētas apmeklējis grieķu pianists Georgios Temels un sniedzis tur koncertus, kas devuši ļoti labus panākumus. Cik zināms, tad Temels ir pirmais ārzemju mākslinieks, kas ieradies okupētajās Baltijas valstīs. Šis mākslinieks ir no dzimšanas akls. Varbūt šī apstākļa dēļ krievi tam ļāva braukt uz Baltijas valstīm.

Leonija Ozolkalne.

KANADAS SKAISTUMA GŪSTĀ

DIVAS NEDĒĻAS BRĪVĪBAI (4)

Nākošais rīts mūs ved vēlreiz atpakaļ uz saulaino Samerlandi augstāk un tālāk, dziļi mežos un kalnos, un tie ir stāvie Kaskādu kalni, kuŗu mugurām mums jārāpjas pāri augšā un lejā. Varam izteikt visu cieņību un atzinību tam drosmīgajam vīram, kas pirmais izgāja ar lāpstu un urbjiem, šais mežonīgajās klintīs cirst stigas un ceļus. Un neviens nezina, cik ilgi šie augstie kalni glabās savus noslēpumus. Varbūt tie sadrupš pēdu pa pēdai, cilvēka ziņkārīgās un nesātīgās rokas urbināti.

Esam auglīgajā Sunnshein ielejā, kuŗu iznīekājuši daudzinātie duchoboŗi, vietu vietām apstrādādami zemi šaurām, garām sloksnēm. Kaut kur uz lauka vientuļīga sapūst salmu kaudze un visa ieleja izraibināta bēdīgām būdām un to paliekām, kam jābūt cilvēka mītnēm. Klūst bēdīgi. Un Nelsonā, duchoboru „galvaspilsētā", krievietes katūna lindrakos uz ielām runā tikai krieviski. Labi jāieklausās, lai sadzirdētu kādu angli.

Viesnīcā pie „Šalcošā strauta" iekārtojam otro naktsmītni. Strauts šalca tik spēcīgi, it kā palogu ielāgā kāpdams un jutāmies itin svaigi.

Atstājot Šalcošo strautu Nelsonas pievārtē, ceļamies ar prāmi pāri ezeram, un mūs priecīgi pārsteidz radniecīgas ainas. Tā apmēram varētu izskatīties kaut kur vecajā Eiropā, varbūt Vācijā. Bija tikami pēc grūtā kāpiena atmestīes būdā uz vienkāršā sola, dzert karstu piparmētru tēju bez cukura, kas karstajā dienā tik ļoti spirdzināja. Šejienes kalnā neviens nemēģina rāpties, pārāk mežonīgs ir mežs.

Pie Kanteneija Beija pārsēžamies atkal kuģī un braucam labu gabalu pa ezeru. Saule, tā pati saule, kas mums plakstos, spēlējas viļņos, iesēžas kalnu cekulos un šūpodamās, palēkdamās, brauc mums līdz.

Cita par citu dīvainākos veidojumos iznirst akmeņainas galotnes. Lūk, milzis gul, ceļgalus pieglaudis zodam, kājas apsedzis ar meža segu, sirmo akmens galvu atslējis pret tādu pašu akmens milzeni, sniega bārdu kausēdams saulē. Kāda cita kalnu grēda ieslīd ielejā, aizsedzot tikko redzētos milžus.

Un tad — te viņi ir — baltsvārči bērziņi — mīļums un maigums. Saspiedušies bariņos kalnu ielejā starp eglēm un priedēm, kā priecīgi jaunieši zaļās blūzēs, smuidri un slaidi. Kāpēc tas tā satrauc, saspiež sirdi, it kā jaunības mīlestību ieraugot. Tik maz viņu te ir, šo koku baltajās drānās...

Trēla, piekūpusi, piekvēpusi raktuvju pilsētiņa, smirdīgu melnu dūmu ietīta. Un atkal viļņaini kalni, kāpdami aizvien augstāk, pārvēršas mežonīgā šķautnēs. Akācijas, baltas ziedos, mazliet dara priecīgāku apkārtni. Un apses, spoži smaidīgām lapām, tik spožu baltu mizu, kad vīl un māna it kā tie bērzi.

Natal, Miček, nabadzīgas kastveida būdas - zāģētavu ciemi mežā. Kolemena, šausmīga postaža, sabrukušas, sadalījušās klintis, kā atomu saspridzinātas. Te kalnu milzenis ap 1902. gadu grūstot apracis veselu pilsētiņu, apberot ap 20.000 akru zemes. Drūma vieta.

Vatertonas parks, plaši atvēris vārtus, draudzīgiem sveicieniem saņem atbraucējus. Pirms gan ir jāmuitojas, lai te tiktu iekšā. Esi sveicināts Vatertonā, runā plakāts, kā prieçīgs saimnieks, sniegdams kaimiņam roku.

Vispirms ieejam zivju audzētavā parka pievārtē, kur audzē zivju mazuļus. Kad tie paaugušies, tie tiek ielaisti dažādos parka ezeros makšķerniekiem priekam, kādēļ arī mūsu makšķernieks izpērk nepieciešamo atļauju, lai, ja kārdinājums par lielu, nekristu sodā. Bet tur, kur var cerēt kādu asaku redzēt, uzlikts aizlieguma plakāts, un kur ūdens izkāsts kā ar sietu, tur makšķerniekam maz prieka.

Parkā vācu bruņinieku stilā celta pils - viesnīca kalniņā, kam pie kājām gul zilkrāsu ezers un tam visapkārt riņķī kalni, kalni. Taunsaide — pavisam maza pilsētiņa parkā, kur uzpildām degvielas. Un raugoties šeit visapkārt, liekas, Radītājs gan bijis netaisni izšķērdīgs ar skaistumu, to sakopojot tik daudz vienuviet!

Atstājot Vatertonu, dodamies pretim prēriju tuksnesīgumam un svelmei. Kalni atkāpjas, dodot vietu plašiem klajumiem, kuŗos skatoties, kļūstam grūtsirdīgi un noguruši. Šai dienai arī saules ir par daudz, ceļš puteklains un vienmuļš, nekā kur acij apstāties. Lielāki un mazāki dīķi un ezeriņi, drāšu žogi līdz celmalai un lauku plašumos pa retai govij. Tās izklīdušas pa plašajām ganībām. Te — kviešu klētī zeme liekas pavisam pliekana un plāna. Mājas? — Pussakrituši grausti. Te? — bagātību un pilnības zemē? To mēs nespējam saprast. Tā ir platība, kas pilnību sniedz, ne auglību. Šur tur, pavisam tuvu ceļam, vai kāda paugura sānos, redzama kāda indiāņu telts. Te ir pazīstams indiāņu rezervāts. Mazliet nolejā redzamas dažas staltas ēkas, laikam skola un pārējās iestādes. Un kā skaļš protests civilizācijai, paceļas telts ar spalvu puški galā. Laikam arī te kāds nespēj aizmirst kādu senu, izdziestošu pasaku...

Lai izbēgtu no vienmulības, tai dienā uzstādām rekordu, nobraucot 400 jūdzes. Esam izkarsuši, slapji, kad vakarā iebraucam Kalgarijā. Pēc vakariņām dosimies apskatīt pilsētu. Tā mums nepatīk ar sarežģīto ielu plānojumu, izskatās netīra, novalkāta, nevīzīgi nodrāzta un nabadzīga. Pabraucam rietumu daļā, kur mājas glītas un patīkamas, tak nekur tālu netiekam, jo gandrīz katrā ielas galā bija ieplēties kāds bruģu lauzējs, ūdensvadu licējs vai asfaltētājs. Nē, šī pilsēta mums nepatīk, kaut arī tik skaļi reklamēja savu zelta jubileju.

Vienīgais, ko paspējām apskatīt, bija zooloģiskais dārzs. Jāatzīstas, gaidījām vairāk. Patika baltais lāču lācis, kas aicinošs un šķelmīgs peldēja savā baseinā. Satriecošu iespaidu atstāja milzu dinozauri un citi zauri, kuŗu attēli dabiskā lielumā izstādīti izklaidus pa visu parku.

Nobeigumā: Aizmūžu vārtos

VĀCU ĢENERĀĻA NESAPRAŠANA

Frankfurtes laikrakstā Abendpost nesen bija iespiests sekojošs patiesi notikušas sarunas atstāsts starp kādu tikko no krievu gūsta atgriezušos ģenerāli un viņa bijušo adjutantu. Kā jau tas līdzīgos gadījumos parasts, ģenerālis gribējis zināt, kur ir un ko dara viņa bijušie darba biedri un kādreizējie augstākie armijas vadoņi.

— Kur ir admirālis Dēnics? jautājis ģenerālis.

— Spandavā.

— Spandavā? Jā, ko gan tur tagad admirālis dara?

— Sēž apcietinājumā.

— Saprotu. Bet kur ir Rommeļa stāba priekšnieks ģen. Hans Špeidels?

— Parīzē.

— Cietumā?

— Nē, strādā NATO stābā.

— Un ģenerālis Meijers, es domāju tanku Meijeri?

— Viņš ir Kanadā.

— O-o-o, arī ar NATO?

— Nē, cietumā!

— Nu bet kur tad mūsu vecais armijas operātīvās daļas šefs — ģenerālis Heusingers?

— Bonnā.

— Apcietinājumā?

— Viņš darbojas mūsu jaunajā Aizsardzības ministrijā.

Ģenerālis satvēra savu somu un gatavojās iet.

— Kur jūs iesit? nu savukārt jautāja viņa bijušais adjutants.

— Uz nervu klīniku, saprotams! Ja tas viss, ko jūs man stāstījāt ir patiesība, tad man liekas, ka esmu sajucis.

— nd —

Šekspīra lugas izrāde ģībst skatītāji

Stratfordā, uzvedot Šekspīra traģēdiju Titus Andronikus, noģibuši tik daudz skatītāju, ka norīkots papildus ambulances personāls ģibušo evakuēšanai. Desmit vai pat vairāk ģibšanas gadījumu vienā izrādē nav retums. Visvairāk skatītāju nervus iespaido skats, kuŗā Laviniji (tēlo Vivian Leija) tiek izgriezta mēle un nocirstas rokas, un kur Titus (Laurenss Olivjē) nogriež sev vienu roku.

Latviešu skatulogs Ītona veikalā Montreālā

Sakarā ar valsts svētkiem latvieši šajā skatulogā bija izstādījuši mūsu mākslas un daiļamatniecības izstrādājumus. J. Baltiņa foto

Jānis Kārma

Negantnieks

ROMĀNS

36. turpinājums

Viņa darbs nebija nekāds grūtais, tomēr Pičs svīda un reižu reizām notrina pieri un vaigus bāli zilajā kakla saitē, kas, samezglota mākslinieciskā pušķī, greznoja viņa pazodi. Saimnieks Piparžu Miks bija atlaidies savā gultā un, kaudamies ar mušām, lasīja pagājušās nedēļas Latviešu Avīzes, slepeni glūnēdams, vai Pičs strādā pietiekami čakli. Viņš nebija nekāds literātūras cienītājs un, patiesību sakot, lasīja ar lielām grūtībām, bet tagad tas bija jādara, jo Miks bija nolēmis braukt precībās pie Pārklaipu Maijes un tāpēc viņam bija nepieciešams jauns uzvalks. Par precībās braukšanu viņš svētdien pie baznīcas bija bildis Maijes pamātei, un tā ziņu uzņēmusi īsti vēlīgi un teikusi, lai ilgi nekavējoties, jo jaunu meiteņu prāts esot svaidīgs un varot aizdoties, kas zin, kur. Miks tad bija nosolījies braukt vēl šo pašu sestdienu, jo cerēja, ka jaunais tērps tad jau būs pašūts. Bet Mizu Pičs kā par postu tieši šonedēļ bija tik untumains un kavēklīgs, ka ar šūšanu viņam pavisam neveicās. Reižu reizēm viņš nometa šuvekli, atspieda galvu rokā, kaut ko dīca, tad skatījās griestos un pēkšņi, paķēris zīmuli, rakstīja savā kabatas grāmatiņā. Saimnieks tad stipri nopūtās, īdzīgi krekstēja vai pat sirdīgi nospļāvās, lai tā pamudinātu skroderi neaizmirst savu pienākumu. Nu, neko lielu no tā jau nevarēja gaidīt, jo kas tad nezināja, ka Pičs ir peršinieks, raksta rīmes un ieskata sevi par dziesminieku. No tāda neko daudz nevarēja prasīt, un Miks arī to nebūtu darījis, ja būtu dabūjams cits skroderis. Bet kur nu tagad vasaras laikā tos sadabūsi? Tagad katrs plēsās ap savu zemes gabaliņu. Atlika tad nu ņemt tikai šo pašu vecās Mizienes dēlu Piču, jo kavēties nevarēja. Ech! ar precību lietu Mikam neveicās! Kā šo pavasari pat! Viņš jau bija ceļā uz Pārklaipiem pie Maijes, bet vai pats nelabais pašāva kāju priekšā: mežmalā izlēca no krūma zaķis, jaunā, tramīgā ķēve pielēca pakaļkājās, un Miks izvēlās no ratiem. Paldies Dievam, neviens locekļis gan necieta, bet svētdienas tērps bija saplēsts un nodubļots tā, ka vairs bija lietojams tikai darbam. Precībām vajadzēja gādāt jaunu. Ziņa par notikumu izgāja ļaudīs, un visi smējās par Paipažas nelaimi. Divainā kārtā daudzi arī zināja, kurp viņš bija braucis. Pārklaipu saimniece gan izlikās, it kā nekā nezinātu, bet, ja vispār gribēja lietu ar Maiji nokārtot, tad vilcināties nevarēja, jo taču ne vien Miks, bet visi redzēja un zināja, ka Maije ļoti glīta un arī turīga meita. Vajadzēja tad nu steidzīgi vērpt un šķetināt dzijas un mesties ar tām stāvos, lai gādātu drēbi jaunam tērpam. Bet tas nebija diezinkā pa prātam abām Paipažu kalponēm, kas domāja, ka Miks varētu izvēlēties par saimnieci vienu no viņām. Kāds gan varēja būt prieks, ja viņām rastos jauna saimniece? Pēc vecās Paipažu mātes nāves meitas te dzīvoja, kā mēdz teikt, cepures kuldamas, un ēda un dzēra labāku nekā pats saimnieks. Mikam tuvojās piecdesmitais gads, nelaiķa māte bija viņu turējusi pārāk stingri, un, kaut veikdams lauku darbus ar lāča spēku un izturību, mājsaimniecības lietās viņš bija nemākulis. To viņš arī pats labi nojauta — saimnieces tāpēc vajadzēja, tā teikt, kā ēst. Bet, kas to nesaprata, tas bija Mizu Pičš. Rīmnieks! Kam gan tādi papīra skrīvētāji vajadzīgi!?

Paguris no ilgās sēdēšnas, skroderis nožāvājās, izstaipīja rokas un tad, izvilcis no vestes kabatas savu grāmatiņu, sāka tur lapot. Miks uztraucās.

— Mīļais Pič! Vai nu tagad vaļas domāt par peršiņām! Tak jo labi zini, ka sestdienai man vajadzīgs jaunais uzvalks! —

— Tu Mik, nesaproti, ko jūt dziesminieks, kad dievi viņa sirdī liek dzimt jaunai rīmei! Lūk, šo es manīju dzimstam jau pagājušajā naktī un sāku rakstīt ar saules lēktu, bet... —

— Bet tev tak jāturpina darbs, jo... —

— Protams, Mik, man tas jāturpina, — skroderis viņa pamudinājumu iztulkoja sev par labu, sameklēja bikšu kabatā zīmuļa galu un, apslapinājis mutē, steidzīgi rakstīja grāmatiņā.

— Bet Pič, es gribu...—

— A, tu gribi, lai skaitu tev priekšā, ko esmu jau uzrakstījis? Bet tev mazdrusciņ vēl jāpaciešas, līdz nobeidzu. Ak košā senatnē! Ak varenais un krāšņais dievu pulks! Ak daiļās dievietes! Ak baltie dievu dēli, kas ar saviem dižajiem kara kumeļiem izmīda Saules meitu rožu dārzus! Ak varenais, mūžīgais Puškaiti, kas visu sirdīs kaisi mīlību...—

— Jods lai parauj tavus penterus! — Miks iekliedzās, iesvildams dusmās, — man jābrauc precībās un tāpēc vajadzīgs tērps. Ja sauc sevi par skroderi, tad tev tas jāgādā! —

— Tu esi nepraša! Tu nezini, kas ir dziesmu vara! Tu nepazīsti Līgu! —

— Kāds man labums no taviem dieviem? Man vajadzīga sieva, tava māņu Līga man nevar palīdzēt.—

— Jā, Līga tev nevar palīdzēt. Tev vajadzīga pelnrušķīte... — Pičš nopūzdamies nometa grāmatiņu un pievērsās šuveklim. Miks turpināja: — Kas par to, ka apņemu pelnrušķi? Ja es, Miks Paipaža, to apprecu, tad tā kļūs par Paipažu saimnieci. Tik rūpējies par maniem goda svārkiem. Jā tos laikā pašūsi, aicināšu tevi savās kāzās. —

— Savās kāzās? Phe! Mums, rīmniekiem, vajadzīgi cildenāki prieki par tiem, ko var dot tavi kāzu rauši! — Tik pagaidi, līdz no Lielvārdes šurp atbrauks Krogzemju Miks, jo rasi jau drīz sāksies suņu dienas, kad skolmeistari top brīvi. Tad atkal svinēsim ar viņu Sīpolos muciņu vakarus un liesim kausos dravdavas dzērienu... —

— Gan tas vēl tik drīz nebūs... —

— Gan jo drīz! Nesen man Krogzemis grāmatu atlaida ar ziņu. Ja ne šodien, tad jau rīt viņš var būt šeit. Tad skriešu tūliņ uz Sīpoliem, kaut vai pikšis no debesīm lītu. Tavas lupatas tad var pūt kaktā, kamēr sāks snigt sniegs...—

Miks satrūkās un sataisīja laipnu seju.

— Gan nu aiziesi uz Sīpoliem nākamā nedēļā... Tie nekur neaizbēgs. Ja laikā pašūsi manus svārkus, aicināšu tevi kāzās par savu brūtgāna brāli... —

— Kā joks! Ko tas man palīdz, ka esmu tev brālis vai māsa? Es gribu būt tur, kur ziedo augstajam Pramšānam, kur godina Pergrūbu un Aukupeonu, kur piemin kurģus un budeļus! —

— Palicis vai gluži dievu prātā! — Miks nopūtās un sāka skatīties avīzē.

Sētvidū ierējās suns. Saimnieks piegāja pie atvērta loga. Varēja būt, ka nejauši ieklīda apkārtstaigulis nabags vai čigāns, un tie varēja atnest ziņu, ka pārbraucis Sīpolu skolmeistars. Bet bija vēl launāk! Miks redzēja, ka istabai, bailīgi apkārt skatīdamies, tuvojas Sīpolu ganuzēns Ješkelis.

— Kaut viņu pīķis parāvis! — Miks atskatījās uz skroderi un, redzēdams, ka tas jau atkal kaut ko raksta savā grāmatiņā, uz pirkstgaliem klusu izzagās no istabas un pamāja zēnu pie sevis.

— Nu, ko laba teiksi, Ješkel?—

— Atnesu Pičam grāmatu — skolmeistars lika...—

— Ak tad pārbraucis gan? Nu, dod šurp grāmatu — atdošu to skroderim. —

— Bet skolmeistars lika, lai dodu to Pičam rokās... —

— Kas tad tā par tādu jaunu modi? Vai tad viņš domā, ka es grāmatu paturēšu sev? Jāsmejas! Kam tad man jāzina, ko šis tur ieskrīvējis? Nu dod!—

— Bet es gribu pats... —

— Ko nu tik daudz par to! Pičs guļ tagad dienvidi — kad piecelsies, grāmatu viņam iedošu. —

— Nē, es labāk pagaidīšu, līdz Pičs pieceļas...

— Tiepša! Ko te tik ilgi nīksi? Skroderis tik nupat kā labi iemidzis, kas zina, kad viņš modīsies. Tev jāiet mājās, drīz būs jādzen lopi laukā. —

— Bet kad skolmeistars dabūs zināt... —

— Ko nu tarkšķi niekus! Vai tev viņam jāsaka kas un kā? Sak, es grāmatu nodevu — tas viss. Nedosi? Nu labi! Tu esi krietns zēns, iedošu tev par grāmatas atnešanu... plāceni!... —

— Plāceni?... — Ješeklis nolaida acis. Plācenis! Cik ilgi tāds nebija baudīts!...

— Labi! Dod plāceni, tad... —

— Nē, dod pirms grāmatu, tad dabūsi plāceni. Palūk, cik tas būs gards! Pats kusīs uz mēles! Nu, dosi grāmatu? Tūliņ, tad iešu klētī pēc plāceņa. —

Bet Ješķelis bija kārumu pārvarējis:

— Ne jau došu, ne... nebūs nekā! —

Miks saniknojās.

— Prom no manām mājām, tu, knēvelis no zēna! Ja ne, tad mugura maksās par tavu tiepību! —

Ješķelis atkāpās pāris soļus un uzmanīgi vēroja Miku, bet prom negāja.

(Turpinājums seko)

LAIMĒTĀJI LIBERTA GLEZNU IZLOZĒ

Ludolfa Liberta mākslas cienītāju pulciņa rīkotā II geleznu izstāde — izloze 20. novembrī Ņujorkas draudzes namā bija pulcējusi kuplu apmeklētāju skaitu. Bija ieradušies biedri ne tikai no Ņujorkas, bet arī no attālākām vietām. Pat no Venecuēlas bija ieradies LLMC pulciņa filiāles biedrs arch. Voldemārs Ozoliņš ar kundzi, kuŗi kaut gan šoreiz nebija starp laimētājiem, tomēr ar prieku uzņēmās aizvest uz Venecuēlu divas gleznas laimētājiem: Mirdzai Kalniņai un māc. Alfr. Gulbim. Daudzi viesi iestājās pulciņā par biedriem.

Mazā Māra Anckiņa lūdz no mākslinieka autografu. J. Prinča foto

Viesus uzrunāja pulciņa priekšniece, vai kā viņu dēvē — „dvēsele" Magda Stotta, kas teica, ka mākslas entuziasti, kas apvienojušies pulciņā, rokoties mākslinieka apcirkņos un kaisot no tā zelta graudus mūsu izklaidētai tautai. Atsaucīgas vēstules salidojušas gan no Kanadas, Kalifornijas, Argentīnas, Venecuēlas, Parīzes un gandrīz no visām ASV. Sekoja mācītāja R. Zariņa svētvārdi. Izlozi atklāja Komitejas Latvijas brīvībai loc. A. Blodnieks, apsveicot šo pasākumu — tuvināt mākslu tautai. Tagad, kad par vismazāko Liberta gleznu uzpircēji sola vismaz 150 dol., pulciņa biedri — laimētāji tās saņem par 50 dol. Prof. L. Liberts pateicās par lielo atsaucību un teica, ka tauta bez mākslinieka būtu nabaga, bet mākslinieks bez tautas būtu zudis.

Izlozē piedalījās 86 biedri (no kopskaitā 120). Mākslinieks šoreiz bija piešķīris pulciņam 25 gleznas; tas ir visas šīs vasaras ražojums. Tur bija Rīgas torņi, lauku šķūnītis, dzimtenes bērzi, Venēcijas un Parīzes skati. Sapulcējušies ar lielu sasprindzinājumu noskatījās kā mazās tautu meitas Māras Anckinas laimīgā roka vilka laimestus. 25 laimīgo starpā ir Ingrida Bergholca, Kanadā ieguva gleznu Madlēnas baznīca Parīzē), A. Brokāns, Vašingtonas valstī, A. Eglāja, Kalifornijā, māc. P. Ķirsons Illinojā un citi.

Vai A. Skudra piedalīsies pasaules dziedātāju konkursā?

Dziedones koncerts 3. decembrī Toronto.

Saruna ar bij. Sofijas operas dirigentu, prof. P. Zankovu Hamiltonā

Hamiltonā jau ilgāku laiku visas kanadiešu sabiedrības un kritiķu uzmanības centrā ir profesora P. Zankova dziedāšanas studija, un viņa audzēkņu panākumi koncertos. Hamiltonas lielais laikraksts „Spektator" vairākkārtīgi ievietojis Zankova spējīgāko audzēkņu uzņēmumus un ziņas par viņu tālākajiem nodomiem. Pašā pirmajā vietā cildināta un par spējīgāko atzīta latviešu dziedātāja Alma Skudra. Sarunā ar prof. P. Zankovu par viņa audzēkņu sekmēm un nākošajiem koncertiem, profesors izteicās, ka viņš esot lepns, ka pie viņa mācoties tādas dziedātājas kā latviete Alma Skudra un lietuviete Laima Turmaite. „Ne jau mans nopelns vien, ka šīs dziedātājas ir pašreiz savu spēju kalngalā; viņām abām un sevišķi A. Skudrai ir krāšņa balss un talants, veidots, izkopts jau Latvijā, un es devu tikai pēdējo slīpējumu. Ne mans atzinums vien, bet Hamiltonas kanadiešu mūzikas kritiķi, kas bieži jo bieži saskata viesu slavenību dziedājumos trūkumus, atzīst, ka A. Skudra ir viena no labākajām, kādas Hamiltonas mūzikas cienītāji dzirdējuši. Tāpēc es izšķīros un pieteicu A. Skudru 1956. g. pasaules dziedātāju konkursam Ženēvā, un es esmu drošs, ka panākumu netrūks," sacīja prof. P. Zankovs.

Apciemojot dziedātāju A. Skudru viņas dzīves vietā, lūdzu pastāstīt par viņas nodomiem un koncertiem. „Esmu visu laiku neatlaidīgi strādājusi un pašreiz jūtos tiešām labi! 1956. gadā esmu nodomājusi gaŗāku koncerturneju ar programmu 5 oriģinālvalodās, galveno — I daļu veltījot latviešu dziesmām."

Pirmais A. Skudras Kanadas turnejas koncerts notiks Toronto, 3. decembrī, plkst 19.30 Sv. Andreja baznīcas zālē. Koncertus Savienotajās Valstīs kārtojot L. O. Krolla Mākslas aģentūra. J. L.

Edmunds Zirnītis

PIRMAIS SNIEGS

Raug, māmiņ, kas tāds balts no debess nirst,
Tā baltu, baltu segdams visu plavu?
Kā vēja vēsmās virpuļodams irst
Pār dievkociņu, rožu krūmu, kļavu?

Nekā tas balta apsegt neaizmirst:
Ne manas smiltis, velētavu tavu,
Ne dārzā vectētiņa bišu dravu,
Un vēl arvienu baru bariem birst.

Tik gaŗais govju dīķis gatves galā
Melns nepiebeŗams, neapsedzams glūn,
Kā rīma rīdams baltās pūkas gūn.

Vai tikai, nenostādams savā alā,
Nav parādījies pašas pekles velns,
Kā vecmāmiņas teikās gluži melns?

ATVĒRTS LATVIEŠU MĀKSLAS SALONS TORONTO

Svētdien, 27. novembrī Kanadas latviešu mākslinieku apvienība atklāja savu mākslas darbu salonu, kas gaumīgi iekārtots Daugavas Vanagu namā, 123 Huron ielā. Atklāšanā bija ieradies prāvs skaits tēlotājas mākslas cienītāju. Salonu atklāja Apvienības pr-ks Ed. Dzenis. Starp citu viņš teica, ka šādai pastāvīgai izstādei ir liela nozīme mākslas popularizēšanā kā pašu mākslinieku, tā arī plašākas sabiedrības interesēs. Rakstveida apsveikumu bija sūtījis LNAK valdes pr-dis A. Svenne un Daiļamatnieku kopa. No Lotus puķu veikala bija krāšņi ziedi, kas labi iederējās glītajā iekārtojumā.

Salonā savus darbus izstādījuši sek. mākslinieki: Ed. Dzenis (4 pasteļi, 3 grafikas); Ēr. Dzenis (3 portreti eļļā); P. Kārkliņš (3 gleznas eļļā); A. Kalniņa (2 gl. eļļā); A. Kopmanis (6 skulptūras); Ed. Kiūmiņš (3 gl. eļļā); K. Langenfelds (2 gl. eļļā); H. Mercs (2 koka skulpt.); A. Nulītis (3 gl. eļļā); Ēr. Pakalns (3 gl. eļļā); V. Pāvuls (2 gl. eļļā); V. Reinholds (2 gl. eļļā); D. Miezājs (2 gl. eļļā) un J. Kuga (2 gl. eļļā).

Atklāšanas dienā pārdoti jau 5 darbi: 3 gleznas un 2 skulptūras.

Salons būs atvērts darbdienās no plkst. 12—5 un svētdienās no pl. 2—4 pp.

B. P.

JAUNATNEI RUDENS VAKAROS

Pēc vasaras gaišajām saules dienām atnācis rudens ar stipriem vējiem, lietu un gaŗiem tumšiem vakariem, un ir tad labi, ja bērni var sadomāt kādas nodarbības, kā vienu otru stundiņu pavadīt. Un tā nu te būs daži jautājumi par pašu rudeni un kas ar to sakarā. Mēģiniet uz šiem jautājumiem sameklēt atbildes. Tā drīzāk aizteces laiks, meklējot rakstos un grāmatās.

1. Rudens mēneši un kā sauc šos mēnešus vecajos kalendāros?
2. Kur cēlies vārds septembris?
3. Kur cēlies vārds oktobris?
4. Kur cēlies vārds novembris?
5. Nosauc un uzraksti vārdus, kuŗu sastāvdaļā ir sākne „rud."
6. Kuŗā dzejolī atrodami vārdi: „Ruda nora, ruda liesma, Ruda rudenīša dziesma...
7. Kuŗš dzejolis iesākas ar vārdiem: Ruds rudiņš pa krēslu Čabina lietiņš.
8. Kas uzrakstījis:

a)...Ak mīļais draugs, pār zemi rudens nāk. b) Piemini Latviju, kad ap tevi trako sveši rudens vēji. Atceries tad vētras, kas dažkārt plosījās tavā dzimtenē un lauza kokus mežos un jūrā gremdēja kuģus vai izmeta zvejus tālu zemju krastos; bet tās bija īslaicīgas likstas, kas dzīvojot drīz izdzisa, un Latvijas rudens tavā latvieša apziņā gul kā bagāts gada laiks. c) Pēdējie putni jau aiziet, Koki bez lapām— Būs ziema. d) — Man aiz loga Pīlādžogas, Vējā drebēdamas krīt. Lai nu steidzu, Lai nu beidzu Rudens darbus padarīt. e) Ak, to beku, krustmāmiņa— Tavu brūno lakatiņu! f) — Rozes sen jau novītušas, Nav no rudens saudzētas.

9. Kādas tautas dziesmas tu zini par rudeni un rudens darbiem?
10. Kas rudenī agrāk aizlaižas uz siltajām zemēm: bezdelīgas vai cīruļi?
11. Ko rudenī sēj agrāk: kviešus vai rudzus?
12. Neskatīdamies kalendārā, nosauc divu zēnu un divu meiteņu vārda dienas rudenī!
13. Bērniem ļoti pazīstams onkulis, kam vārda diena novembrī?
14. Pazīstams rakstnieks, kas dzimis rudenī?
15. Kādus svētkus un piemiņas dienas svin un atzīmē rudenī? (Var minēt arī agrāko laiku).

Izgriez šo lapiņu un pamazām mēģini sameklēt un uzrakstīt atbildes. Pēc dažām nedēļām sekos pareizie atrisinājumi! —

J. S.

BORISS GODUNOVS FILMĀ

Padomju filma Toronto

Padomju Krievijas krāsu filmas Musorska opera „Boris Godunov" pirmizrādē 23. novembrī Ītona auditorijā Toronto bija pārpildīta. Apmeklētāju vidū bija arī daudz latviešu.

Savā laikā šī opera piedzīvojusi lieliskus panākumus uz Latvijas Nacionālās operas skatuves ar A. Kaktiņu, N. Vasiļjevu, J. Niedru, R. Miķelsonu, R. Pelli u. c. galvenajās lomās. Liekas, ka A. Kaktiņa tēlotais Boriss Godunovs bija pat pārāks par A. Pirogovu, kas šo lomu dzied filmā. Ar Borisu Godunovu Latvijas Nacionālā opera kļuva populāra viesizrādēs Vācijā, Berlīnes operā, kad Borisu dziedāja Šaļapins un Grigoru Petrausku. Toreiz īpašu uzslavu no vācu mūzikas kritiķiem guva mūsu operas koris.

Krievu filmas „Boris Godunov" solistus, orķestri un kori devis Maskavas Lielais Teātris. Borisu Godunovu ļoti labi dzied un tēlo A. Pirogovs. Labi ir arī Grigors — tenors G. Neelops un Šuiskis — N. Čaļejevs. Īpaši vēl jāatzīmē lieliskais mūku pāris, kuŗu uzvārdi programmā nebija iespiesti. Svēto ubagu dziedāja pazīstamais kirevu tenors I. Kozlovskis, bet Pimenu — M. Michailovs. Filmā ļoti labi bija izmantoti gaismas un ēnu efekti, bet skaņu tehnika, kā speciālisti atzīst, nav bez vainas. Filma godalgota šīgada filmu konkursā Eiropā.

Pirmoreiz aiz dzelzs aizkara

Čechoslovakijas komūnistiskā valdība atļāvusi publicēt E. Hemingveja darbu Vecais vīrs un jūra čechu tulkojumā. Tas ir pirmais gadījums, kad Rietumu autora darbs parādās klajā aiz dzelzs aizkara.

MIRIS REŽISORS G. AMOLS

20. novembŗa rītā no šīs zemes dzīves šķīrās režisors Gustavs Amols. Viņš dzimis 1891. gada 5. februārī Babītes pagastā kā lauksaimnieka dēls. Tautas teātris un Rīgas radiofons bija viņa pēdējā darba vieta dzimtenē.

Dzīvodams Milvokos, viņš ar prieku darbojās gan kā režisors, gan kā tēlotājs visos tur pastāvošajos ansambļos.

Bumbieris E. Vulfa lugā Svētki Skangalē bija viņa pēdējais tēls, ko Milvoku latvieši redzēja uz skatuves.

Aizgājējs aktīvi piedalījās arī sabiedriskajā darbā: bija aktīvs darbinieks vietējā DVA, loceklis Milvoku novada dziesmu svētku rīcības komitejā, kā arī viens no Milvoku kooperatīva biedriem-dibinātājiem.

Lugas Svētki Skangalē tēlotāji. Starp tiem (1. r. trešais no labās puses) nelaikis G. Amols.

ARĪ AIZ KANĀĻA DZĪVO EIROPIEŠI

A. SPOĢA PIEZĪMES PAR ANGLIJU UN TĀS TRADICIJĀM

II

Karalis Viljems Iekarotājs jau 1068. gadā tur uzcēla pili, ko vairākkārt nopostīja, bet 19. g. s. pili pārveidoja par mākslas mūzeju. Šajā skaistajā pilsētiņā ar vairāk kā 300.000 iedzīvotājiem, uz jaunu dzīvi apmetušies arī vairāki simti latviešu. Bija jauka satikšanās, ieraugot dažu pazīstamu seju pēc vairākiem gadiem. Visi viņi ļoti apmierināti ar darbu un dzīves apstākļiem. Skaisti bija vērot viņu sabiedrisko un kultūrālo darbu un sadzīvi, ko viņi veic ar zināmu priekšzīmi latviešiem citās zemēs un pilsētās, turoties un darbojoties ap vienu organizāciju: Daugavas Vanagiem. Tas palīdz saliedēt visus spēkus vienā kodolā kopējai latviešu lietai un domai: **mēs izturēsim un atgriezīsimies Latvijā!** Mums visiem vajadzētu sekot šim piemēram, jo daudzās organizācijas mums nenes neko labu, vienīgi novājina mūsu darba prieku un sparu.

PIE LOTIANAS MARĶIZA

Notinghema bija mana ceļojuma tālākais punkts Anglijā; atpakaļceļā, ja brauc cauri Derbi, nokļūst Melburnā, kas ir maza pilsētiņa, bet vēl saglabājusi savu seno izskatu. Nonākot šajā pilsētiņā, noteikti jāiegriežas arī t. s. Melburnas Holā pilsētas nomalē. Tā ir veca Lotiānas grāfistes pils ar ievērojamu parku, ko pašreizējie tās īpašnieki pret zināmu ieejas maksu divreiz nedēļā atver publiskai apskatei. Pati pils ir ievērojamu mākslas darbu un antīku priekšmetu krātuve, kas atrodas marķīza dzimtas īpašumā un ir arī viņu dzīvojamā māja. Biju Lotianas marķīzu pāra viesis viņu rīkotās „dārza viesībās", ko viņi rīkoja Pax Romana akadēmiķu 23. pasaules kongresa dalībniekiem. Trūka varbūt vienīgi attiecīgu tērpu viesiem, arī dižciltīgie nebija galma tērpos, citādi viss bija kā agrāk. Orķestris tradicionālos tērpos spēlēja senus maršus un romances, 48 nāciju un rasu „galminieki" pastaigājās pa plašo, jauko strūklakām, skulptūrām un gaumīgām puķu dobēm izrotāto parku. Dižciltīgā mājasmāte cienāja ar tēju un jautri tērzēja ar ciemiņiem, kaut arī netrūka „pāžu" — apkalpotāju. Visos parka stūros skanēja jautras valodas un smiekli; vecais pārks atcerējās savus agrākos laikus un aizmirsa vientulību: grupa francūžu strīdējās ar vācu delegātu par Eiropas vienības nepieciešamību, spāniętis stāstīja zviedrietei par Goijas un Ribēras gleznām Prado mūzejā un latvietis tērzēja ar portugaļu meiteni. Agrāk pasauli apceļoja tikai 'jūrnieki, un tautu pārstāvji satikās vienīgi audiencēs, tirdznieciskos darījumos un karos; modernajā laikmetā cilvēki rīko kongresus un Apvienoto Nāciju sesijas visas pasaules mērogā un pasauli apceļo kā tūristi vai politiskie bēgļi. „Bija ļoti jauki, paldies!" - atvadoties sakām marķīzei, un arī mums visiem tā skumji ap sirdi, jo aiztecējušas vairākas bezrūpīgi pavadītas stundas, un visiem jāatgriežas katram pie sava pienākuma.

Jaukās ainavas ar staltām mājām un ganāmpulkiem sarausta daudzie tuneļi, bet tādi ir Anglijas apstākļi. Viscauri jūt mieru un zināmu mērenību, salīdzinot ar kontinenta darba tempu, kur viss ir dzīves cīņas un konkurences sacensībā. Zemnieku mājas ar salmu jumtiem, šur tur pa šķībam siena šķūnim, tad lepnas bruņinieku pilis ar plašiem parkiem un zālienēm samta mīkstumā, kādus citur nekur Eiropā nesastop, un pelēkie asfalta ceļi pāri un apkārt uzkalniem aizvijas tik klusi un nemanāmi, ka tas viss liecina par veco kārtību, ko moderna attīstība vēl nav izjaukusi. Daudzas šīs pilis pāris dienas nedēļā tiek atvērtas publikai, jo jaunā kārtība un modernā sacensība prasa līdzekļus un pārvērtības, izvērtojoties visas pasaules mērogā.

AUDIENCĒ PIE VESTMINSTERAS ARCHIBISKAPA GRIFINA

Esmu atkal Londonā, iejūku ielu labirintā un meklēju ceļu uz Vestminsteras katedrāli. Ejot no Viktorijas stacijas virzienā uz Vestminsteras aleju un Parlamenta ēku, pēc dažu minūšu gājiena ielas labajā pusē atveras šaura sāniela un mazs laukums un skats sastopas ar greznajām Vestminsteres katedrāles Venecijas sv. Marka un Konstantinopoles Hagias Sofijas kopstilā celtajām ārpuses kontūrām. Visai neparasts ir šis katedrāles stils nosvērtajā angļu metropolē, un nezinātājs nevarētu iedomāties, ka tā celta tikai šī gadu simta sākumā. Tikpat monumentāla ir arī katedrāles iekšiene marmora un bronzas rotām, kas saulainā dienā logu stiklu kopiedirbē rada dziļu mistiskumu. Kardināls Grifins celebrēja svinīgo pontifikālmesu un četrdesmit astoņu nāciju delegāti lūdzās par pasaules mieru un tās atgriešanu pie Kristus. Jādomā par angļu tautu un tās drosmīgo dēlu cīņu par Kristus valstību un viņu mocekļu ceļu, jo šai katedrālē atrodas īpaša angļu mocekļu kapella un altāris, kur glabājas dažu mocekļu relikvijas. Un jādomā arī par latviešu mocekļiem, kuŗu piemiņai mums dzimtenē būs jācel svētnīcu, bet līdz tai dienai mums vēl ik dienas sirsnīgi jālūdzas un jāupurē, lai Viņš piešķirtu mūsu dzimtenei brīvību. Bet tik maz mēs šodien lūdzamies, un mūsu sirds degsme un saruna ar dzīvo Dievu ir dažkārt tikai klusas nopūtas: ak, Tu taču pats zini, kā mēs ciešam... Vai tik vien mums vairs spēka? Bet līdz mocekļu liecībai vēl tālu, jo katram kristītam jānodod liecība. Vai spēsim pastāvēt? Dievs, dod mums spēku! Pēc meses gaidu savu kārtu audiencē pie kardināla un esmu viņa viesis uz pēcpusdienas tēju.

Nobeigumā Londonas vasaras saulē un reklāmu uguņos

KULTŪRAS APSKATS

Ingus Nāruna čello koncerts Nujorkas lielajā Carnegie zālē notiks piektdien, 9. decembrī, pl. 8.30 vakarā. Programmā Bethovena sonatas.

Latviešu teātŗa draugu biedrības pēcpusdienas tēja notiks 4. decembrī, pl. 4 p. p. Arlingtona zālē, 19-23 St. Marks Pl. Programmā piedalas Lilija Štengele un Mariss Vētra.

MARGARITA KOVAĻEVSKA

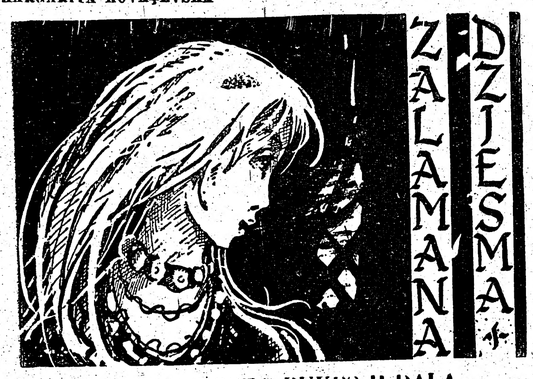

ROMANA POSTA PUĶES II DAĻA

VI NODAĻA

64. turpinājums

Tas bija dīvains gājiens, gaŗām apstādinātam dzeguzes pulkstenim, bišu vaska apķepušiem svečturiem, kaktā iesliet̄am spieķim, pātagai, gaŗām atzveltnes krēslam, čaukstu lapu Jāņu nakts vainagam, naglai uzkārtam kalendāram. Tikai gaŗām un gaŗām, lēni un svinīgi. No zārka izvēlās un pāri Ženes galvai nokrita dzeltenas puķes zieds. Tuk — tuk, kā uz vienas kājas palēkdamās, klaudzinādama gaŗām steidza neredzamā Nāve. Tuk — tuk. Tuk! Kas cits tā klaudzinātu?

„Ak nē, nē," Marija berza plakstus —: „tā ir Naudiene un viņas kūja. Esmu nomodā, sēžu taisni un tomēr snaužu. Sapņoju — murgoju, kur sarkanā roze? Dzelteno puķi piemišu grīdai, kur sarkanā roze? Roze, Gaura roze —"

— Naudiene apstājās, iegrūda viņai sānos dunku: „Uzdzer ūdeni, nogāzīsies." un klaudzināja tālāk: „Viens, divi — divi klūpienu sliekšņi. Trīs! Uzmanās, slidens! Žene klona vidū pametusi cirvi, asinis, pusnoplūktu gaili. Pasper sānis! Viens, divi — pakāpieni. Pa — nu vai es nesaucu — pakāpieni! Matīsam uz īkšķa biezputra, iekāpis suņu pavārnīcā. Viens, divi — pa kreisi!"

Kamrādi pievirzījās logiem, Amadeuss piecēla Mariju: „Spēļu lelle no pasaku ratiem..."

„Tie ir skaistuma vārdi — lelles rati... Tie neiederas mūsu mājā, nav uzvelkami arī istabas augšā," Marija, kā uz skaliem balstot plakstus, iepleta acis, modās bet nepamodās.

Saules pēdu nomīdītajā bezēnu pagalmā šķirsts rādījās skatam vēl lielāks kā istabas pakrēslī. Likās, pa Ženes zaļo taciņu velkas milzīgs prusaks.

„... uz patapinātām kājām, Trīnes, Matīsa."

Rēja suņi, klaigāja zosis. Urkšķēdams Ženei līdzi tecēja no aizsprosta izbēdzis vepritis. Buldurēja tītari.

„Un raugi!" Naudiene gribēja izsliet kūju, bet saknupa tai pāri bēdu ķeksī. Viņas negrozīgajā bumbuļa acī laikam atspīdēja Putnu māju skursteņi. senu pavardu kvēpi un šķirsti. Arī šīsdienas šķirsts. Otrā acī kusa pipargrauda asara, sīvums vilka seju krunkās.

„Un raugi — visi bija noskumuši, kvieca, kauca, sauca atpakaļ. Sauca tos izputējušos — viens, divi — tos astondesmit, simts un divisimts pastalkāju, kungu rungu gadus, rijas putekļus, sūruma dūmus. Sauca Jāņa tēva Stipro Teni, Lēno Madi. Viens, divi — galvā neturas cipari — viņu abu septiņus dēlus. Ļauna sērga visus ierāva bedrēs. Izturēja pastaris, saukts Prātīgais. Prātīgais Putns apņēma sievu, Jumurdu zemo Tili. Atskrēja trīs dēli — divi gudri, trešais muļķis. Kur nu muļķis! — izauga par Lielo Putnu, gaŗu un platu, galvā gudrāks par gudru. Apņēma pēc sava saprāta — muižas kunga — — mūsu — apņēma Skaisto Līzbeti, dabūja divus dēlus. Zemes mīlētāju Juri, mantrausi Kristapu — viens, divi — Mārtiņos būs astoņi gadi, bēru godam kāva barokļus un zosis —"

Viņa izrausa asaru: „Še, meitas, sačamdīju kabatā atslēgu. Ar diviem apgriezieniem aizslēgdamas klēts durvis. Labāk šā nekā tā, kas gribēs ķēzīt rokas,zagļus ķert un apgriezt sprandas? Kas naktīs vāķēs mironi? — es par vecu. Šķirstā ķeizara rubli, pirkstos gredzeni. Gauru rīmām nebūs nokniebt pat cūkas aizauss uti."

Debess zilumā, tieši pret mirušās atvērto aci, pret gredzeniem un naudas ripām, vanags izvēlīgi meta lokus, līdz beidzot kā akmens krita lejup, pajukušo vistu barā. Naudiene gan attapās lēkt starpā, taču plēšoņa sagrābta visbaltākā cekulīte jau lidoja pāri Gauru ābelēm, akas silē vairs peldēja tikai zelta ola, bet varbūt tā bija apnikusī sviesta pikas saule — veprītis iemērca šņukuru un aizgriezās.

„Tiba, Tiba! Cip-cipa! Maita, atskrēja brokasta stundā, aprīs rīdams ar visām spalvām."

Arī Marija pie loga, kaut Amadeusa sāturēta, pacēlās pirkstgalos. Viņa trīcēja: „Reibstu, vai mēs jau pāri Lielupei? Lejā sveši šķūņi, lauki, salmu kalni. Au, — vaigs atsitas pret sauli — nē, pret kādu muti, Krītu — apskauji, saturi, nepameti salmu čaukstos vienu —"

„Pamestības bērns, pasaku rati caur istabas augšu ripina lelli uz mājām, pie mātes aijām un paijām. Esmu jums draugs. Uzklausieties — dvēsele pildāma ar mieru, acis ar miegu."

Marija pavārstīja plakstus: „...pildāma. Kas pildāma?"

„Jūsu dvēsele, pārgurušās acis."

„Dzirdu — Zālamans: „Elle un bezdibens nav pildāmi. Tāpat cilvēka acis nav pildāmas." Zinu. Sen jau esmu pārpilna, bet tomēr tik tukša, it kā sirds un acis būtu cauras kannas. Kaut kur atbalsojas bungas un taures, zaļumballes dimdi, kaut kur dārd smiekli, kūst zvaigznes un vārdi. Kaut kur tek un pil pavasara ūdeņi, atplaukst jasmīni. Un lūst, krakst zeme! Eita skatieties — zeme plaisā, sprauga pie spraugas. Viss kalst un deg, plaukst un slāpst. Nekad, nekad nav gana — kā var piepildīt? Un kad ārā puteņo ziema, acis gaida pavasari, aiz pavasara vasaru, rudeni, atkal ziemu... Un kad dzirdēti labi vārdi, tikai reizi justa rugāju mute, rītā un parītā atkal vēlēšanās dzirdēt, just un redzēt. Kā, kā lūdzu to visu beidzot var atklausīt, atskatīt — piepildīt? Kā?"

Amadeuss smaidīja un sagrieza viņu pret sevi: „Jā, jā — lelle ar dvēseli un sirdi. Jā. Un tomēr! Ieklausieties — novēlu jums bišu žūžas, koka pavēni ne tumsas spraugas, liepu galotnes, ne pārlaicības gaisotni. Zem vaiga putnu dūnu lizdas — ne spilvena skaidas, uz krūtīm vieglas lapas — ne vēlēnu segas. Ieklausieties, jel ieklausieties manī, es runāju sava drauga balsī, domās apgrozu viņa vārdus. Pats esmu neapmācīts šūpuļa dziesmās, nekad neesmu aijāts. Domāju — kas gan labāks par saldu, saldu, medus saldu miegu? Aizvadīšu līdz Beņģera kundzes gultai. Gulēsit kā jauko debestiņu abrā, mēness zelta zvaigznes ceps, eņģeļiši apkārt leks. Pats stāvēšu ar drauga sirdi aizdurvju sardzē. Būšu ausīgs un modrs. Rūkšu. Draudīgi lūgšu — visiem būs norimt. Tāda ir mana loma. Tāds drauga lūgums, kas šorīt žoga spraugā skatījis jūs vaigā."

„Km. Kādi izmeklēti vārdi, kāda padevība. Kā no mūsu māmas poēzijas albuma." Kamrādi apsēdās un bungāja galdu: „Gaura sūtīts viltus sargs. Uzdevums sagrozīt nepiedzīvojušai un vēl ļoļti naīvai mantiniecei prātu. Jāsmejas — domājat, nesaprotam simbolus? Varam pretī teikt: „Tā dresēts suns izdabīgi, bez rējiena, taupīšanas laikā pienes malu medniekam pīli." Skandāls! Tas taču — km — apdraud, tas taču — vēršas ne tikai viņas nevainības, bet visa radu tīkla kauna traipā. Nelaikis Lielais Putns kapā vista dūres. Km — Gauri. Dārgā aizgājēja mēdza mums allaž teikt: „Kāds tēvs — tādi dēli, ābols nekrīt tālu no zirga." Sapratāt?"

(Turpinājums sek.)

Savā amata pārņemšanas runā pilsētas lielvecākais Phillips teica:

„...mēs esam radījuši saprašanos, kas pamatojas uz savstarpēju cieņu pret citu ticību un kultūru."

VIENLĪDZĪGAI VISU TORONTO IEDZĪVOTĀJU PILSĒTAS REPREZENTĒŠANAI — BEZ AIZSPRIEDUMIEM

BALSOJIET PAR PILSĒTAS LIELVECĀKO

PHILLIPS

KĀ PHILLIPS DARA SAVU DARBU

Pirms vēlēšanām viņš uzņēmās veidot jaunu pilsoniskās dzīves centru:

„ir sagatavota vieta piemērotas celtnes uzsākšanai."

Kultūras centra celtne un auditorija visiem Toronto iedzvotājiem — un jauna viesnīca.

„uz Phillips ierosinājumu bezpelņas pasākumiem tiks celta auditorija — un jauna Lorda Simcoe viesnīca būs viena no lielākajām Kanadā.

Parku un peldvietu pārkārtošana:

„Atklāta peldvieta Woodbine pludmalē, kā arī Cherry Beach, bez tam paredzēta pludmales izbūve Hanlan's Pt. salās.

Sabiedriskās dzīves programma:

„More Regent Park Developments — Phillips aktīvi piedalījās provinces un federālās valdības delegācijās.

Nodokļu samazināšana Toronto.

Saimnieciski pārkārtojumi pilsētas zvēru dārzos un salās.

Nodibināta kārtība, ka iestāžu durvīm jābūt atvērtām ikvienam:

„Nekad Toronto vēsturē pilsētas līdzvecākā un pilsētas valdes iestādes nav bijušas tik pieejamas iedzīvotājiem."

SAVĀ PIRMAJĀ DARBĪBAS GADĀ VIŅŠ VISUS SAVUS SOLĪJUMUS IR PILDĪJIS

5. DECEMBRĪ DROŠI NODODIET BALSI PAR PHILLIPS, KĀ PILSĒTAS LIELVECĀKO

ONE GOOD TERM DESERVES ANOTHER

J. J. ELLIS, REAL ESTATE Ltd.

St. Clair — Oakwood

$3.000.00 iemaksa 2.5 gadi vecai 6 istabu ķieģeļu mājai. Divas modernas virtuves, 2 vannas istabas, eļļas apkure, privāts sānu iebraucamais ceļš. Sarīkojumu telpa pagrabā. Pilna cena $15.500.

Roncesvalles — High Park

$4.000.00 iemaksa atsevišķai 10 istabu ķieģeļu mājai ar 2 virtuvēm, ūdens-eļļas apkuri, mūra garāžu un lielu dārzu. Iespējams nopirkt par $18.500 ar vienu atklātu obligāciju. Pārpalikums uz laiku, kamēr nomaksāts. Gadījums!

Bloor — Ossington

$2.000.00 iemaksa 6 istabu ķieģeļu mājai ar 2 virtuvēm, eļļas apkuri, garāžu. Īpašumam nepieciešams neliels remonts

High Park — Quebec Ave.

$4.000.00 iemaksa atsevišķai 8 ist. mājai 2 stāvos. 2 virt, ūdens-eļļas apkure, garāža. Labs rajons. Pilna cena $17.000

Uzmanību būvuzņēmēji!

Etobicoke rajonā pārdodami 10 apbūves gabali (apkārtnē apbūvēts rajons) par $2.500 gabalā uz būvuzņēmēju noteikumiem.

E. HENIŠS

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, ME 2471

LITTLE BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE, tel. ME 5867
(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto
PIRMDIENĀS SLĒGTS

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-0451
Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā, un Šveicē
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un venēriskās slimībās
2587 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā
345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)
Zvanīt WA 8-2008 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu
Runā vācu un slāvu valodas.

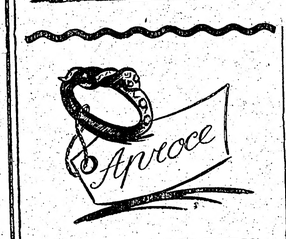

ARTURA VOITKUS
NOVELETES
APROCE
ar savu svaigo humoru sagādās jums daudz jautru, patīkamu brīžu.
A. Robežgruntnieces vāka zīm.
Pasteidzieties to pieprasīt pie apgāda galvenā pārstāvja
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., tel. EM 8-0792
vai tieši apgādam un visās lielākās grāmatnīcās. $1.90.

Dr. GEORGE LEWITZKY

PHYSICIAN AND SURGEON,
1844 Bloor St. W.,
(pretī High Park)
Runas stundas no 1-3 un 7-9
Tel. RO 6-5387, Toronto

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimības
260 St. Clair Ave, W.
Toronto
Runas stundas no 2—7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu
WA 1-0556 vai MA 5243

Dr. T. L. Granovsky

ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski
514 DUNDAS St., W.
Spadina stūrī
Zvanīt EM 6-9366, Toronto

Te ir paskaidrots, kā kanadiešu lielākā daļa APTUR IESNAS, IZSARGĀS NO SAAUKSTĒŠANĀS, bronchita vai astmas

Miljoniem kanadiešu jums pastāstīs, ka ātrai, drošai iedarbībai pret saaukstēšanos, iesnām, bronchītu vai astmu nav labāka līdzekļa kā BUCKLEY'S MIXTURE. Šis ir citāds nekā sīrupveidīgais — augstvērtīgs medicīnas līdzeklis. Ļoti iedarbīgs, — uzreiz aptur saaukstēšanos. Tāpēc tas ir VISVAIRĀK PĀRDODAMAIS līdzeklis pret saaukstēšanos Kanadā. Nelietojiet substitūtus. Esiet pārliecībā, ka tas ir BUCKLEY'S. Labi panākumu, vai saņemsit naudu atpakaļ. **Parastā lieluma 50c.** Lielā formāta 85c. Buckley's Mixture arī ir ļoti izplatīts Eiropas zemēs, pašreiz pārdošanā arī Vācijā Beļģijā un Holandē. Šī ir brīniška dāvana jūsu tuviniekiem aizjūrā. Aizsūtiet tiem šo, kā arī pievienojiet Buckley's White Rub pret reimatismu un cita veida sāpēm.

BUCKLEY'S MIXTURE

Piemērots katrai vajadzībai. Šis audums labi nostrādāts, austs no šķetinātas dzijas. Drānas populāras visā Kanadā. Pērciet ar pajāvību pie Tip Top, kur vienmēr ir liela britu ražojumu izvēle.

"TIP TOP" APĢĒRBI

$59.50 2 pc.

Pie tam uzvalki tiek gatavoti pēc jūsu auguma izmēriem

Laba kreditēšanās

Visur ir Tip Top pārstāvības

TF-55-4

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE-BALDUMA

LAPU MĪKLA

400 gr. sviesta, 400 gr. miltu, ¼ ltr. ūdens, ½ tēj. kar. sāls, 1 ēd. kar. spirta, ruma vai etiķa.

Sviesta mīklas sagatavošanai visām piedevām, kā arī telpai jābūt aukstai. Miltiem jābūt labiem un sausiem. Sviestam svaigam un nesālītam. Ja mīkla līp pie dēļa, tā jāatdzesē un rokas jānoskalo stipri aukstā ūdenī. Krāsnij jābūt ļoti karstai. Miltus izsijā un vienu trešo daļu sastrādā ar sviestu gareni četrkantīgā gabalā 2 cm biezumā, tad atdzesē.

Miltu vidū iztaisa iedobumu, pieliek sāli, mazu gabaliņu (¼) iepriekš sastrādātā sviesta, ūdeni, etiķi, spirtu vai rumu un sastrādā tādā pašā stingrumā kā sviestu, līdz mīkla vairs nelīp pie dēļa. Mīklu atdzesē 15 minūtes, tad izveltnē četrkantīgu ½ cm biezu, pārliek no visām pusēm pāri uzliktam sastrādātam sviesta gabalam. Tad mīklu ar veltni spiež un viegli dauza divos pretējos virzienos, lai izspiestu raduļos gaisu, pēc tam uzmanīgi veltnē vienā virzienā, līdz mīkla ir vienlīdzīgi bieza. Šaurās malas saliec uz vidu un saliek vēlreiz kopā tā, lai būtu četras kārtas viena uz otras, un mīklu noliek 15 minūtes atdzesēšanai. Tad mīklu izveltnē pēc saliktas puses tā, lai valējā puse būtu priekšā, un veltnē tik plānu, cik iespējams. Jāraugās, lai mīkla nesaplīstu un sviestu neizspiestu. Veltnēšana jāizdara ātri un vairāk dauzot kā veltnējot. No miltu kaisīšanas pēc iespējas jāatturas. Tad, kad mīkla izveltnēta gaļumā, saliek atkal trīskārtīgi kopā un noliek 15 minūtes atdzesēšanai. Mīklu var pat pārklāt ar aukstu, mitru drānu. Tad mīklu veltnē pretējā virzienā, atkal tāpat saloka un atdzesē.

Veltnēšanu atkārto 6-8 reizes, sevišķi gatavojot pastētes. Kūkām pietiek 4-5 reizes. Ja mīklu pārklāj ar mitru drānu, tad var atstāt līdz nākamai dienai, kad veltnēšanu izdara pirms cepšanas.

Trīsdien, 1955

STRĀ

ir kon

DĀ

Ziemassvē
cītes. P
garšzieļas
ekstrakts,
raugs. A
augu tēja
melītes,
liepu zie
mētras,

Prece

L
ZIE
Vē

P
Cena $2
nākie kl
zem sma
rādot ar

Ska

G

ELL

raksti
Cena $
darl
Šīs
kat
saga
nākam
tīsim
tājiem

Grān

LU
WA
Pārb

NOS
tieši
pieg
dika

Y

LU

IRDENĀ MĪKLA III

300 gr. miltu, 200 gr. sviesta, 2 olu dzeltenumi, mazliet sāls, 30 gr. cukura, 1 ēd. kar. citrona sulas, 1 ēd. kar. ruma.

Mīklu sagatavo kā irdeno mīklu I, izveltnē un saliek kopā līdzīgi sviesta mīklai. Veltnēšanu atkārto 4-5 reizes. Tad noliek vienu stundu atdzesēšanai.

IRDENĀ MĪKLA IV

200 gr. miltu, 200 gr. sviesta, 1/10 ltr. salda krējuma, mazliet sāls.

Mīklu sagatavo kā irdeno mīklu I. Atdzesētu izveltnē un uzliek uz plāts. Apliek malas un pārziež ar olu dzeltenumu.

IRDENĀ MĪKLA GAĻAS PĪRĀDZIŅIEM

75 gr. cūku tauku, 200 gr. miltu, 1/10 ltr. ūdens, 1 tēj. kar. cepamā pulvera.

Taukus saputo, pievieno pārējās piedevas un labi sastrādā. Izveltnē 2-3 reizes un saliek atkal kopā, kā sviesta mīklu. Noliek pusstundu atdzišanai.

ĀTRĀ LAPU MĪKLA

300 gr. miltu, 200 gr. sviesta, 1 ēd. kar. ruma, 2 ēd. kar. baltvīna, 2 ēd. kar. skāba krējuma.

Pusi no miltiem samīca ar sviestu un izveido garenu, noliek aukstumā. No pārējiem miltiem un šķidruma sagatavo mīklu. Izveltnē, uzliek sviesta gabalu un rīkojas tāpat kā pie lapu mīklas.

Veltnēšanu izdara 5 reizes, bez mīklas atdzesēšanas.

LAPU MĪKLA

400 gr. sviesta, 500 gr. miltu, 1 ēd. kar. spirta vai etiķa, 1 tējas glāze ūdens.

Mīklu sagatavo kā iepriekšējo lapu mīklu.

SVIESTA MĪKLA

250 gr. miltu, 250 gr. sviesta, 1 glāzīte konjaka, 3-4 ēd. kar. baltvīna, 1 olu dzeltenums.

Miltus izsijā uz dēļa un vidū iztaisītā dobumā ieliek olu dzeltenumu, konjaku un baltvīnu. Mīklu labi sastrādā, līdz tā top gludi spīdīga, tad izveltnē garenā četrstūrī, uzliek lielākos gabalos saplucinātu sviestu tā, lai malas varētu salikt kopā. Malas mazliet saspiež, lai sviests pie veltnēšanas būtu pilnīgi segts. Ieltin mitrā drānā un noliek aukstumā uz vienu stundu, tad izveltnē dauzot garenā četrstūrī. Saliek kopā un veltnēšanu atkārto 3-4 reizes. Tālāk rīkojas, kā iepriekš minēts.

Aiz DZELZS UZKARA

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Laikraksts Cīņa raksta

26. oktobrī — „Kolchozā Lielauce kolchoznieki šogad saņēma avansu 4 rubļi naudā, un 1 kg. graudā par katru izstrādes dienu. Daži nespēja aptvert, ka tā ir īstenība, jo šogad avanss vien pārsniedz 4-kārtīgi visa iepriekšējā gada izstrādes dienas vērtību... Visā Lielauces ciemā nevar atrast māju, kurā nebūtu redzamas kara pēdas. Vairāku saimniecību vietā palikušas tikai krūmos ieaugušas krāsmatas un izdeguši mūri..."

27. oktobrī — „Ventspils rajonā kolchozā Zelta vārpa sivēni dzimuši aprīlī un maijā. Patiesībā tos jau vajadzēja nodot valstij kā bekonus, bet nepietiekamas barības dēļ tie sver tikai ap 20 kg... Barības virtuvei ūdeni pieved no 2 km attālās akas. Jumts caurs, pati kūts grūst kopā. Kolchozam ir 239 liellopi, bet tikai 179 tonnu siena. „Mums ieteic plaut viršus, bet tik lielas platības, kur varētu lietot siena plāvēju, nav, ar rokām ies gausi."

1. novembrī — „Kalvis vl arvien ražo brāķa vīles. A. Saulīte nopircis Baldones pat. biedrības veikalā vīli, ar kuŗu izdevās uzasināt tikai 1 zāģa zobu. Tas pats ar CA-CK markas vīli.

Šogad 9 mēnešu laikā Sarkanā zvaigzne nav nodevusi 3.628 divriteņus, Popova v. n. rūpnīca — 23.-602 radioaparātus... Galvenais iemesls: slikti sagatavo ražošanu. Ir daudz sīku kavēkļu. Spiež technoloģiju vienkāršot, no kā stipri cieš izskats un kvalitāte..."

2. novembrī — „Bieži jāredz, ka milzīgi mākslīgo mēslu daudzumi neizdarības un nolaidības dēļ aiziet bojā. Tā tas ir Madonas preču stacijas izkraušanas laukumā. Kolchzonieki parasti ar lāpstām samet mēslojumu turpat sliežu malā nekārtīgā blāķī. Pāris dienas to transportē uz kolchoziem, bet pēc tam šo darbu pārtrauc. Iepriekšējā krava nav vēl aizvesta, kad pienākuši atkal jauni vagoni. Tāpēc dzelzceļu malā ir izveidojies valnis, vietām līdz vienu metru augsts un vairākus metrus plats. Pie tam maisījumā ir gan superfosfāts, kalijs, gan dažāda veida slāpekļa mēsli. Netrūkst arī kieģeļu šķembu, jo kieģeļus krauj mēslojumiem virsū. Tā, lūk, simtiem tonnu mākslīgo mēslu gulstacijā. Kad sakrājas par daudz, tos izmētā pa visu izkraušanas laukumu. Tur tie lietū samirkst, sajaucas ar dubļiem un aiziet bojā. (J. Pelšs).

3. novembrī — „Padomju saimniecības pielaiž vecās kļūdas.

Š. g. 9 mēnešos pad. saimniecības palikušas valstij parādā 8.642 cnt. gaļas un 25.070 cent. piena. Izslaukumi, salīdzinot ar pērno gadu, samazinājušies vidēji par 381 kg. Tikai septiņās tie pieauguši. Lubezerē izslaukumi samazinājušies par 1195 kg. No 37 padomju saimniecībām ar valsti norēķinājušās lopkopības produktu piegādē tikai 10."

Piezīme: Ja nu pati Cīņa raksta, ka šogad Lielauces kolchozā par katru nostrādāto darba dienu kolchozniekiem izmaksāts avanss 4 rubļi naudā un 1 kgr. graudā, kas esot 4 reizes vairāk kā pag. gadā visa darba dienas norma, tad varam iedomāties, kādā postā un badā dzīvo Latvijas zemes arāji visus šos 10 okupācijas gadus.

Pēc šiem datiem iznāk, ka Lielauces kolchozniekiem par visu darba gadu (ja par tādu laiku būtu izmaksāts), saņēmuši četrreiz vairāk nekā pērn, t. i. apm. 1200 rub. naudā un ap 300 kg. graudu. Par šo naudu var nopirkt vidēja labuma uzvalgu un tāda paša labuma kurpju pāri, kas, lasi un brīnies, jāvalkā dien dienā veselu gadu. Ar 300 kg. graudu, atskaitot nomalumu, vienam cilvēkam iznāktu maizes tiesa — bez aizdara un visa pārējā, kas nepieciešams, lai cilvēks dzīvotu. Bet ja nu kolchozniekam ir sieva un mazi bērni, ko tad? Un te nu, lūk, lai tie nenomirtu badā, bolševiki gimenēm piešķīruši 0.6 ha zemes sakņu dārzam. Šī platība (daudz mazāka par kādreizējo mužas kalpa tiesu), tad arī nelaimīgos glābj no bada nāves.

Lielauce, ja jau Cīņa to izcel, būs arī vienīgais kolchozs Latvijā, kur kolchozniecki saņēmuši tik lielu atalgojumu - 4 rubļi un 1 kgr. graudu dienā. Tas nozīmē, ka citos kolchozos izmaksāts vēl mazāk.

Un vai tāpēc kāds brīnums, ka šāda veida darba laužu spīdzināšanas rezultātā kolchozniecku darba solis ar katru gadu kļūst gausāks un pats gājējs spītīgāks: mākslīgie mēsli stacijās sapūst, sivēni neaug, plena izslaukums katastrofāli krītas, labību kuļ vēji, lopi jābaro ar viršiem un sapuvušiem salmiem, utt. — Tā ir pasivā pretestība, kas ar katru gadu vairāk novājina padomju saimniecību, vedot to pretim pilnīgam sabrukumam. Tā arī sagraus pašu bolševistisko iekārtu.

STRĀDĀJOT KĀ KONTROLIERIM, TŪKSTOŠI IEDZĪVOTĀJU NO VISĀM PILSĒTAS DAĻĀM ir konstatējuši, ka biroja durvis vienmēr ir bijušas atvērtas, katra vēlēšanās uzklausīta un palīdzēts izkārtot sasāpējušas lietas

DĀVĀJIET UZTICĪBU SAVAM DRAUGAM

BALSOJIET PAR

Roy E. BELYEA

PAR PILSĒTAS VECĀKO

Ziemassvētku svecītes. Piparkūku garšvielas. Iesala ekstrakts, Apiņi un raugs. Ārstniecības augu tējas, kā: kumelītes, vērmeles, liepu ziedi, piparmētras, baldriāni utt.

ARTURS ANŠMITS

PĀRTIKAS PREČU TIRGOTAVA

274 Parliament St. Tel. EM 8-2361

Toronto

Pašu skābēti kāposti. Miežu putraimi vairumā un mazumā. Dažādi ārzemju zivju konservi. Siļķes mucīņās. Pipari, virces, lauru, lapas, kanēlis, vanilja, un daudz citu garšvielu.

Toronto pilsētas robežās piegādājam mājās

Preces izsūtām ar dzelzceļu vai pastu kā pa visu Kanadu, tā ārpus tās

---

LATVIJAS MODERNĀ SPIESTUVE

AMERIKA TORONTO

Piepem visāda veida iespiedamdarbu pasūtījumus:

laulību ielūgumu un komerciālu darījumu kartes; dokumentus biedrību vajadzībām; koncertu programmas, sarīkojumu biļetes un dziesmu lapiņas, grāmatas, žurnālus

Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalifi. cēti amatnieki ar praksi

SPIESTUVE: 154 St. PATRICK ST., TEL. EMpire — 8-3239

KANTORIS: 123 HURON ST., TEL. — EM 3-0792

ESIET MODERNI!

Pārsēdzieties uz gāzi! (Zemās cenas jau apkā)

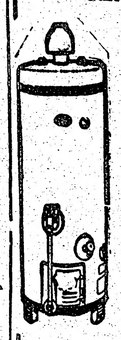

BRYANT

Red "D" ūdens sildītājs $129.00 ierīkots

Silta gaisa vai silta ūdens apsildīšana

60 mēnešu nomaksa BEZ IEMAKSAS

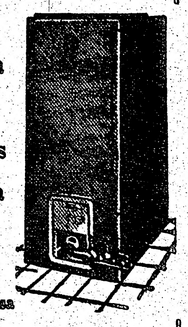

36 mēnešu nomaksa

Ierīkošanu pārskata Consumer's Gas Co

24 gadu apkures ierīkošanas pieredze ir mūsu garantija

GARNEY & COMPANY

15 Barton Ave, ME 2554, Toronto

SIDRABENĒ pārdodama ēka ar kafejnīcu-veikalu un tirdzniecības tiesībām.

Tuvākas ziņas pie A. ANŠMITA 274 Parliament St., EM 8-2361, Toronto

---

PROM NEPATĪKAMAS SĀPES

artreriskas vai reumatisma sāpes

rada nogurumu kājās un citās ķermeņa daļās. Ātri iedarbīgais

Buckley's White Rub

ir liels palīgs jūsu ķermeņa sāpīgajām vietām. Nenokavējiet laiku, bet iegādājieties WHITE RUB jau šodien, tas jums palīdzēs tūliņ. Tikai 59c, kas būtībā ir miljona vērts, ja jums sāpes.

Bezmaksas — parastā lieluma pudelē. Sūtiet 15c, pasta izdevumiem.

W. K. BUCKLEY LTD. 559 College St., Department LA, Toronto, Ont.

Ja esat saaukstējušies, vai ir bronchits, ieņemiet BUCKLEY'S MIXTURE — Kanadas labākais līdzeklis pret saaukstēšanos.

Viena paciņa ir pietiekama.

Frank Vass B.A

ADVOKATS — NOTARS

455 Spadina Ave, Apt., 405

COLLEGE un SPADINA ielu stūri

Tel. birojā — WA 2-6111

WA 2-6112

TIKKO IZNĀCIS INGRIDAS VIKSNAS DZEJU KRĀJUMS

ES SAKU PALDIES

Daudzo prozas grāmatu starpā šīs dzejas jums dos klusu prieku un mieru ziemas novakarēs

Glītā pusādas sējumā īstā dāvana ZIEMASSVĒTKOS

$2.75

PIEPRASIET DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ, 123 Huron St., Toronto, Tel. EM 8-0792 un visos lielākos grāmatu galdos.

SAIŅI UZ LATVIJU

Baltiešu izcelsmes firma Overseas Cargo Co. sūta saiņus uz Latviju ar angļu vilnas drānu, apaviem (kurpēm), pārtiku, medikamentiem utt. Uz visām Eiropas zemēm.

Piegādi garantē 100%. Visas muitas nodevas tiek samaksātas šeit (Amerikā). Saņēmējs nemaksā neko. Saiņus sūta no noliktavām Eiropā, tā nodrošinot ātru piegādi.

Pieprasiet saiņu sarakstu:

OVERSEAS CARGO Co., 4423 S. Rockwell St., Chicago 32, Ill., U.S.A.

LATVJU GRĀMATA

ZIEMASSVĒTKU PRIEKAM

Vēsturnieka RICHARDA ĒRGĻA lielais romāns, I daļa

PELĒKO BARONU SENČI

Cena $2.80, iesiet. Mūsu literatūrā maz ievērots posms ir senākie klaušu laiki; kā dzīvoja, strādāja un cīnījās mūsu ļaudis zem smagā muižas jūga. Šo posmu sekmīgi tēlo rakstnieks, parādot arī, kā pamazām tautā uzdzirkstas brīvības apziņa un izaudzina lielos brīvības cīnītājus.

Skaistā un mūžam jaunā APSĪŠU JĒKABA grāmata

BAGĀTI RADI

ar J. KALMITES illustrācijām. Cena $2.40, iesieta

ELLAS ANDERSONES Ziemsvētku velte bērniem, pasaka

GARAUŠA ZIEMASSVĒTKI

ar JAŅA POĻA illustrācijām. Cena $1.20, brošēta.

Nerimtīgā dēkaiņa, jūras braucēja un rakstnieka DŽEKA LONDONA lielais romāns

JŪRAS VILKS

Cena $3.60, iesieta. Skiet, nav valodas zemes virsū, kurā šis darbs nebūtu tulkots un iznācis neskaitāmos izdevumos.

Šīs 4 jaukās grāmatas kopvērtībā par $10.00 katrs iegūst par netto $7.80, pasūtinot un maksājot līdz 10. decembrim 1955. g.

Apgāds LATVJU GRĀMATA sagatavo vēl līdz šim nebijušu un grandiozu literāru izdevumu

LATVIEŠU SIEVIETES UN MĪLA mūsu romānos

Grāmata, apm. 500 lpp., iznāks grezna izdevumā 1956. gadā.

R. BLAUMAŅA KOPOTU RAKSTU nākamos sējumus STĀSTI UN NOVELES pasūtinātājiem izsūtīsim decembra mēnesī. Vēl ir krājumā pilna kompl. pasūtinātājiem DRAMA UN KOMĒDIJA, 8., 9., 10. sēj. Cena 12. sēj. $45.00

Apgāds LATVJU GRĀMATA P.O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

Ing. M. MARDI'S AUTOVADĪŠANAS SKOLA

337 Palmerston Blvd., Apt. D., tel. WA 4-8219, Toronto

Automatisko un standarta transmisiju auto

LUNSKY WA 1-3924

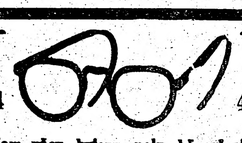

OPTIĶIS 470 College St.

Runājam vācu, krievu, poļu, kā arī citās valodās

Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem.

NOSŪTA PACIŅAS AIZ DZELZS AIZKARA tieši no Kanadas vai arī no Anglijas. Garantēta piegāde. Jaunas un lietotas mantas, kā arī medikamentus, apavus, pārtikas preces un drēbes.

Lūdz apmeklēt un pieprasīt pēc cenrāža.

100% apmierinājums.

Kvītējumi no sūtījumu saņēmēja.

YANA FABRICS

698 QUEEN ST., W., TORONTO, ONT.

Tel. EM 8-9527

Plaša izvēle. Vienīgā firma, kas sūta tieši no Kanadas

MELODY THEATRE

344 COLLEGE ST., TORONTO, WA 2-6319

pagarināts līdz sestdienai 3. decembrim šī skaistā mūzikas filma

Hollandmaedel

Galvenās lomās: Sonja Ziemann, Grothe Welser, Gunnar Moeller, Hans Moser u. c.

No pirmdienas, 5. dec., līdz 10. dec.

MEIN HERZ DARFST DU NICHT FRAGEN

(Angļu teksts)

Mūsdienu liktenfilma. Aizraujoša 2 sievu cīņa par bērnu.

Galvenās lomās: HEIDEMARIE HATHEGER, WILLY BIRGEL u.c.

Sākums pl. 6.05, 8.30; sestdienās: 2.05, 4.45, 7.00 un 9.15

Jaunākais nedēļas apskats.

No pirmdienas, 12. decembra DIE PRIVATSEKRETAERIN

Latviešu dāmas! Eiropas friziere

Kapsi's Hair Styling

113 MAC PHERSON AVE.

Starp Yong St. un Avenue Rd.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585

runā vāciski, krieviski un zviedriski

MELODY THEATRE

Montreālā, Sherbrooke W. St. Lawrence stūrī, tel. AV 8-3070

Sākot ar piektdienu, 2. decembri līdz ceturtdienai, 8. dec. Sākums darbdienās 6.05, 8.30, sestdien un svētdien 2.05, 4.15, 6.30 un 8.45

Gefangene der Liebe

Angļu teksts

Kādas sievietes, kura pēc 10 g. atgriežas no krievu darba nometnes, laulības dzīves problēmas. Aktuāls stāsts ar apmierinošu atrisinājumu.

Galvenajās lomās: ANNEMARIE DÜRINGEN, BRIGITE HORNEY, CAROL JÜRGENS

Jaunākais nedēļas apskats. Nākošā filma — HOLLANDMAEDEL.

Katru ceturtdienu jauna programma.

DĀMU vakara tērpus un LĪGAVU tērpus izīrē, kā arī pieņem pasūtījumus.

Bagātīga izvēle — lētas cenas

Tel. LA 3437, Toronto

IZĪRĒJAMAS kopā vai atsevišķi 2 nemēbelētas istabas ar virtuvi pilsētas austrumu daļā. Garāžas lietošana. Tel. HA 2093, Toronto. (1083)

IZĪRĒJAMS ar 1. decembri dzīvoklis (2 istabas un virtuve), virtuvē elektriskā plīts. Apskatāms katrā laikā. Zvanīt EM 8-8525, Toronto.

IZĪRĒJAMAS 2-3 nemēbelētas istabas ar virtuvi ($5.00 par telpu). 514 Gladstone Ave, Toronto, tel. — LA 6308. (1103)

ST. JOHN'S — DUNDAS rajonā izīrējamas 2 nemēbelētas istabas un virtuve. Garāža. Zvanīt RO 9-9522, Toronto. (1112)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar virtuvi otrā stāvā pilsētas rietumos. Zvanīt pēc pl. 6 vakarā, Tel. LA 2208, Toronto.

SKAISTA, liela nemēbelēta istaba izīrējama 2. stāvā. Uz vēlēšanos ar garāžu, 120 Howard Pk. Ave, Toronto. Tel. LA 0047. (1019)

S. VASARĀJA TRANSPORTA UZŅĒMUMS (BALTIC MOVERS)

Izdara pakalpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury

Lūdz zvanīt OL 1403

89 DEWSON ST., Toronto, Ont.

BAZNĪCAS ZIŅAS

NUJORKA

Betlēmes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn.

2. adventā, svētdien, 4. decembrī, plkst. 3 pp. dievkalpojums Betlēmes baznīcā ar dievgaldu, māc. R. Zariņš.

Plkst. 6 vak. sv. Toma baznīcā, Bronksā dievkalp. ar dievgaldu, māc. A. Ozols, koris.

Plkst. 2 dienā, Port Vašingtonā dievkalpojums Mūsu Pestītāja baznīcā, māc. F. Treus

ČIKAGA

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 - 30 Ave, Bellwood, Ill

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā, lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9.30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave. tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 823 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 13.

Saginavas St. Paula Episkopālā baznīcā mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības ne plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Minepoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langīns.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis (331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel 4-0302).

Māc. V. Sēfers, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Niagara Falls, 3. decembrī, pl. 6 vak. svētvakara dievk. Jāņa bazn.,580 Portage Rd., N.

Londonā, 11. decembrī, plkst. 4 p. p. Trīsvienības bazn. dievkalpojums. Pēc dievkalp. draudzes zālē draudzes sapulce.

Londonā, 16. dec, plkst 6 vak. eglītе bērniem un 24. dec., plkst 6 vak. Trīsvienības baznīcā Ziemassvētku vakara dievkalpojums.

St. Katarīnās, 20. novembrī kristīti: Edīte Janīna Ozols, Ādolfa un Mildas Paulīnes, dzim. Svārpstiņš, meitiņa; Mikelis Andrejs Bērziņš, Andreja un Veltas, dzim. Jansons, dēliņš.

Māc. A. Cops, (113 Izabella St. Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī. Telefons — WA 4-1563.

Svētdien, 4. decembrī, pl. 4 pp. dievkalpojums.

Svētdien, 11. decembrī, plkst. 11 dievkalpojums.

18. decembrī, plkst. 3 pp. bērnu Ziemassvētku eglītes vakars.

Ziemassvētku svētvakarā, sestdien, 24. decembrī, plkst. 7 vakarā Svētvakara dievkalpojums.

Pirmos Ziemassvētkos, 25. decembrī, plkst. 10.30 dievkalpojums.

Vecā gada vakarā, 31. decembrī, plkst. 7 vakarā dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. QL 3171.

Māc. E. Pavasars, 209 East 33th St. Hamilton, Ontario

Hamiltonā latviešu draudzē, Sv. Trīsvienības b-cā, 18 Victoria Ave. S.

Svētdien, 4. decembrī, plkst 3.00 p. p. dievkalpojums bērniem; plkst. 4.00 p. p. dievkalpojums pieaugušiem.

Piektdien, 9 decembrī, plkst. 7.00 vakarā draudzes Bībeles stunda — 20 Carrick Avenue. Ceturtdien, 15. decembrī, plkst 7.00 vakarā jaunatnes vecākās grupas sanāksme — 116 Hughson Street South. Piektdien, 16. decembrī, plkst. 6.30 vakarā jaunatnes jaunākās grupas sanāksme mācītāja mājā.

Sestdien, 3. decembrī, plkst. 6.00 vakarā, Sv. Toma anglikāņu baznīcā (Main ielā starp West un Wellington ielām) Draudzes dāmu komitejas rīkotais „Ziemassvētku tirdziņš". Vairāki stendi. Jaunatnes grupu teātŗa uzvedums.

Māc. Artūrs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259

Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q., tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancfort Dr. Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Norsbejā, svētdien, 4. decembrī, plkst. 17. lut. baznīcā dievkalpojums.

Sadberijā, svētdien, 11. decembrī, plkst. 13 sv. Jāņa baznīcā (238 Pine St.) dievkalpojums.

Māc. R. Avotiņš, 1174 West 13 Ave. Vancouver, B.C.

Vankuverā 4. un 11. decembrī, pl. 3.00 pēc pusd. dievkalpojums Kitsilano luterāņu baznīcā, 12. avenijas un Stephens ielas krustojumā.

*

Vankuverā kristīta Gunta Māra Ozols, Jāņa Arnolda un Zentas meitiņa.

Māc. F. Raperts, 159 Maryland St. Winnipeg 10, Man. SU 3-5463.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vinipegas draudzē notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu krustojumā.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 8 vakarā. Svētdienas skolā svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Church, 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14. tel AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU

draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp. Walmer Rd. angļu baptistu baznīcas telpās.

KANADĀ

JUMS IR GAIŠA NĀKOTNE !

Kaut jūs būtu Kanadā ilgus gadus vai arī te esat tikai neilgu laiku, jums iespējams aktīvi darboties līdz šīs zemes izveidošanā.

Jūs esat līdzstrādnieks, palīdzot Kanadas jaunuzbūvei, reizē arī jums iespēja dalīties Kanadas gaišajā nākotnē.

Jaunskotijas banka ir bijusi līdzdalībniece Kanadas jaunuzbūvē kopš 1832. gada. Ar vairāk kā 380 nodaļām visā Kanadā, Jaunskotijas banka var jums palīdzēt daudzās finanču problēmās.

Ātrai un pieklājīgai apkalpošanai sazināties ar tuvākās Jaunskotijas bankas nodaļas vadītāju. Ir vērts, ka to pazīst.

THE BANK OF NOVA SCOTIA

Jūsu partneris Kanadas jaunuzbūvei

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA .....

līdz ..... un ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

.....abonementa uzrēķināmi — pagarināmi.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

ABONEŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀCI, 29 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-9869

MASKAVAS SPIEGI AUSTRĀLIJĀ

Austrālijas karaliskās izmeklēšanas komisijas atzinums Petrova spiegošanas lietā

Austrālijas karaliskā izmeklēšanas komisija par komūnistu spiegošanu tagad publicējusi oficiālu 468 lpp. biezu ziņojumu. Ziņojuma 241. lp. attiecas uz latviešu zvērinātu advokātu Frīdenbergu ar segvārdu „Sigma". Sniedzam mūsu lasītājiem šīs izmeklēšanas komisijas oficiālo ziņojumu par Frīdenbergu, kas tagad izstumts no latviešu sabiedrības, nīsts, nosirmojis un sabrucis, izcieš savas dzīves lielāko kļūdu.

„Petrovs mums teica, ka, pirms viņš atstāja Maskavu, Centrs (MVD) viņam rādījis akti ar Frīdenberga vārdu. Tajā bijis lasāms, ka Frīdenbergs ir latviešu jurists, kas sniedzis informāciju boļševikiem un vēlāk vāciešiem. No akts bijis redzams, ka Maskavas centrs uzzinājis Frīdenberga adresi Austrālijā no viņa vēstules, kas rakstīta māsai Padomju Latvijā.

Petrovs liecināja, ka Maskavas centrs viņam uzdevis stāties ar F. sakaros. To Petrovs arī izdarījis, uzmeklējot Fr. viņa mājā Kolingvudā, Melburnas priekšpilsētā. Frīdenbergs apsolījies ziņot Petrovam par latviešiem Austrālijā. Pēc tam Petrovs saticies vairākkārtīgi ar Fr. un ieguvis informāciju, arī divu Austrālijā dzīvojošo latviešu adreses, par kurām Maskavas centrs interesējies. Viena bijusi kāda latviešu pulkveža adrese, ko padomju vara bija aizmuguriski notiesājusi uz nāvi par cīnīšanos pret komūnistiem. Otra bija kādas sievietes adrese, ko Maskavas centrs atzina par „nodevēju". Pēc Petrova liecības Fr. pavisam no MVD par sniegto informāciju saņēmis 30 mārciņu.

Petrovs liecināja, ka 1953. g. jūnijā vai jūlijā viņš novedis Platkāji pie Fr., pēc kam Platkājim bija vairākas satikšanās ar Fr. Petrovs liecināja, ka pēc pēdējās satikšanās Platkājis viņam ziņojis, ka Frīdenbergs teicis, ka divi policijas virsnieki ieradušies viņa mājā un interesējušies, vai viņš uzturot kontaktu ar Padomju vēstniecības darbiniekiem un ka Fr. baidoties, ka Petrovs un Platkājis varot tikt izsekoti līdz viņa mājai.

Frīdenbergu nopratināja kā liecinieku. Frīdenberga sniegtās ziņas par bēgļu gaitām pēc Latvijas atstāšanas saskanēja ar ziņām Maskavas MVD aktī. Frīdenbergs liecināja, ka viņš ir pretkomūnistiski noskaņots un savu nostāju publiski izteicis kā Dānijā, tā Vācijā; ka viņš nekad nav sniedzis informāciju komūnistiem ne Austrālijā, nedz ārzemēs; ka viņš nekad nav saticies ar Petrovu, nedz ar Platkāji un neviens no viņiem nav bijis viņa mājā; ka ne 27., nedz 28. jūnijā 1953. g. viņš nav atradies Melburnā, bet 87 jūdžu tālu no tās darbā Eildonveirā.

Tā 27. jūnijs 1953. g. kļuva nozīmīgs. Komisija sīki izstudēja materiālus Eildonveirā. No šiem dokumentiem un tā ierēdņa liecības, kas tos glabājis, izrietēja, ka 27. jūnija rītā viņš ticis atlaists par nepaklausību un pārtraucis darbu pusdienas laikā. Izrādījās arī, ka viņam nav 27. jūnija vakarā darba nometnē izsniegtas vakariņas, nedz visas trīs ēdiena reizes nākamā dienā. Frīdenbergs atgriezies nometnē 29. jūnijā saņemt savu darba algu. Pierādījās arī, ka 27. jūnijā pēc pusdienām Eildonveiru atstājis autobuss, kurā braukuši darba nometnes vīri uz Melburnu. Komisija atzīst, ka Frīdenberga liecība, ka viņš Eildonveirā atradies arī 27. jūnija vakarā, nav patiesa. Bet tas vien vēl nepierāda Petrova liecības pareizību attiecībā uz Frīdenbergu. Tas tikai pierādīja, ka Fr. alibi ir nepatiesa. Bet komisija atrada citus pārliecinātājus pierādījumus, kas apstiprina Petrova izteikto.

Pirmkārt, kāds latviešu apvienības valdes loceklis apliecināja mums, ka Fr. likteņgaitā laikā prasījis un no viņa saņēmis tā latviešu pulkveža un latviešu sievietes adreses, kuras prasīja centrs Maskavā. Otrkārt, atbildot uz komisijas locekļu un advokāta jautājumiem, Petrovs sīki aprakstīja Fr. māju, tās dzīvojamo istabu un mēbeļu stāvokli, ko vēlāk apstiprināja Fr. paša liecība. Treškārt, kāds drošības dienesta virsnieks apliecināja, ka 1953. g. 5. septembra vakarā sekojis Platkājim, kas pa aplinkus ceļiem slepeni gājis uz Frīdenberga dzīves vietu, kur tad dažus jardus no Fr. mājas pēkšņi tumsā pazudis, bet pēc tam tūlīt uzdegusies gaisma Fr. mājas dzīvojamā istabā. Drošības dienesta virsnieks pazinis Platkāji pēc sejas, jo bija sagaidījis kuģi, ar kuru Platkājis ieradās Austrālijā. Drošības dienesta aģents to darījis, lai pazītu Platkāja izskatu. Ceturtkārt, Frīdenbergs atzinās, ka viņu apmeklējuši divi drošības dienesta virsnieki pēc 1953. g. jūnija, kas viņu esot iztaujājuši tikai par dažiem latviešiem.

Komisija tic, ka Petrova liecība par Frīdenburgu ir patiesa. Šis gadījums labi illustrē „EM" darbu. Tas rāda kā padomju aģents iespiežas šejienes emigrantu sabiedrībā un spēj izsekot emigrantus, ko Padomju Savienība atzīst par „nodevējiem." Komisija veltīja daudz laika izmeklējot Frīdenberga gadījumu, galvenokārt tādēļ, ka tas mums deva iespēju pārbaudīt Petrova ticamību."

Tiktālu karaliskās izmeklēšanas komisijas atzinums par Frīdenbergu. Komisijas ziņojumā vēl ir svarīga vieta par vēstuļu rakstītājiem uz dzimteni. Maskavas centrā 1952. g. 6. jūnija vēstules 9. nodaļījums skan šā: „Austrālijā dzīvo vesela rinda pārvietoto personu un mūsu dzimtās zemes nodevēju, kas uztur aizdomīgu sarakstīšanos ar saviem radiniekiem un draugiem Padomju Savienībā. Savās vēstulēs viņi izrāda interesi par savu radu likteni, kā arī par Krievijas tautu materiālo stāvokli; tāpat par viņu piedalīšanos valsts politiskā dzīvē; tā viņi pārbauda savu radinieku dzīves vietas, izsaka cerības uz drīzu redzēšanos ar viņiem un lūdz sarakstīšanos turēt slepenībā.

Vesela rinda „šaubīgo" vēstuļu rakstītāju no dzimtenes ziņojumā saukti vārdā, par tiem sniegta informācija, kas, acīmredzot, ņemta no piederīgiem rakstītajām vēstulēm, pēc kam Petrovam doti attiecīgie uzdevumi, kas parasti sākās tā: „Mēs meklējam mūsu dzimtenes nodevēju..."

Tādēļ — piesardzību, piesardzību un vēlreiz piesardzību vēstuļu rakstīšanā! **V. L.**

iedomājies, viņa tic mīlestībai! Baletmeistars Vaks — V. Turkis Raķetē uz mēnesi 10. decembrī, Toronto

TORONTO LIELVECĀKĀ N. FĪLIPA VEIKUMI UN NĀKOTNES NODOMI

Pēc 11 mēnešu nostrādāšanas par pilsētas lielvecāko Nātans Fīlips (Nathan Phillips) savā runā teica, ka viņš visiem spēkiem mēģinājis apzinīgi veikt pienākumus, ko viņš solījis saviem vēlētājiem.

Pirmajā darbībās posmā viņš piešķīris lielu vērību kultūras centra un parku izveidošanai. Viņš uzsvēra, ka pludmale Vūdbainā (Wodbine), kas ilgus gadus bijusi publikai noslēgta, tagad atjaunota. Tur daudziem pilsētas iedzīvotājiem ir iespēja baudīt atpūtu. Tagad tiek plānota tā sauc. Cherry Beach uzkopšana. Saliņas pie Toronto, tā sauc. Halan's Point, ir izveidotas par vienu no patīkamākām pludmalēm Kanadā. Arī pilsētas parki tiek uzkopti un paplašināti, kā arī papildināti ar bagātīgiem puķu apstādījumiem. Ir padomāts par Toronto ostas paplašināšanu, kas būs nepieciešama sakarā ar Sv. Labrenča upes izbūvi.

Izstrādāts plāns kultūras centra mājas celšanai, sagatavots apbūves gabals, kur drīzumā jau uzsāks būvdarbus. Šo iestādi būs iespēja par brīvu izmantot organizācijām un kultūrāliem pasākumiem.

Lai atvieglotu uzturēšanās iespējas ceļotājiem, tiks celta viesnīca — otra lielākā mūsu provincē. Būvdarbus uzsāks tuvākā nākotnē.

Lai mazinātu bezdarbu, tiks organizēti dažāda veida sabiedriski darbi, par ko no Otavas saņemta labvēlīga atbilde, un jau 500.000 dolaru ir garantēti 1956. gadam. Tiek darīts viss iespējamais, lai samazinātu dzīves dārdzību Toronto iedzīvotājiem. Pilsētas lielvecākais piešķir lielu vērību apakšzemes dzelzceļam, ko paredzēts paplašināt, lai savienotu arī pilsētas rietumu un austrumu daļas.

ROČESTRAS CHRONIKA

Valsts proklamēšanas atceres ieskaņu ar svētbrīdi latviešu sestdienas skolai ievadīja māc. T. Ziraks. Vakarā notika svētku dievkalpojums Sv. Pāvila baznīcā, ko kuplināja jaukts koris. Svētku akts notika Labor Lyceum telpās, ar uzrunu, dziesmām un deklamācijām. Atceres sarīkojums bija labi apmeklēts.

Ik rudeni Memorial Art Gallery mūzejs ievada sezonu ar izstādēm dažādās nozarēs, bet katru gadu vienai tautībai dota iespēja rādīt savu māku vai nu tēlotājas vai citāda rakstura mākslas nozarēs. Šoreiz latviešu grupa reprezentējās ar dailamatniecības izstrādājumu un etnografisko rakstu skati, kuras organizēšanu un tehnisko izkārtojumu veica latviešu Krusta draudzes dāmu komiteja un māksliniece — keramiķe Anna Graudiņa. Dāmu komitejā darbojas — A. Vilka, A. Budberga, A. Zviedre, K. Mitenberga un I. Rence. Eksponātus skatei atvēlējuši kā Ročestras tautieši, tā arī no Sirakūzām un latviešu dailamatnieki no Kanadas. Bija paredzēta arī tēlotājas mākslas reprezentācija, bet, diemžēl, neviens no uzaicinātiem latviešu māksliniekiem nepiedalījās. Skates teicamo izdošanos veicināja latviešu jaunatnes deju kopā no Sirakūzām ar vairākām dejām ļoti labā sniegumā. Ročestras latviešu jaukts koris dir. M. Bergmaņa vadībā jauki atskaņoja vairākas latviešu tautas dziesmas, par kuru melodiskumu amerikāņi jūsmoja. Skates ievadījums bija ļoti labi apmeklēts. Tā turpināsies līdz trešam decembrim un atzīstama par pirmo plašāko latviešu tautas mākslas reprezentāciju Ročestrā. Amerikāņi par šo skati izrāda ļoti lielu interesi, un viņu prese tai veltī ļoti atzinīgus vārdus.

No Vācijas Rietumu joslas uz dzīvi Ročestrā ieradusies E. Kislinga ģimene, kuras sastāvā ir 4 ģimenes locekļi. Iecelotāji, kuri nāk no Rīgā pazīstamā klavieru fabrikanta Kislinga dzimtas, pagaidu mājvietu atraduši pie tautieša L. Blumenava. Ās.

SIETLĀ

Valsts svētku akts notika 20. nov. vakarā Latviešu namā. Svētku akts bija ļoti labi apmeklēts, redzēja daudz seju, kas parastajos sarīkojumos trūkst. Garīgo aktu vadīja prof. K. Kundziņš, izlūdzoties Dieva svētību latviešu tautai dzimtenē, trimdā un vergu nometnēs.

Sūtnis K. Zariņš bija piesūtījis rakstveida apsveikumu. To nolasīja b-bas pr-ks H. Mindenbergs. Sūtnis apsveikumā pieskaras pašreizējam politiskajam stāvoklim, kas nav bez cerībām. Sveicienus nesa igauņu pārstāvis. Tālāk tautiešus uzrunāja b-bas pr-ks H. Mindenbergs, kavējoties pagātnē, kas dod spēku cīņai nākotnē. „Mūsu darbs svešumā lai ir cīņa ar vārdu", teica runātājs.

Atceres vakara programmu kuplināja svētdienas skolas audzēkņu grupa, deklamējot Ingridas Vīksnas un Elzas Ķezberes darbus. E. Virzas Karogu deklamēja R. Mangule brīvmākslinieces E. Vagneres klavierpavadījumā. Aktrise A. Grīnberga iespaidīgi deklamēja Z. Lazdas Latvijas svētkos. Sietlas latv. b-bas koris dirig. P. Pētersona vadībā dziedāja latviešu komponistu darbus. Programmu noslēdza aktiera F. Rutka ļoti izjusts deklamējums no J. Raiņa Daugavas.

Klusais valsts dzimšanas dienas vakars visus tuvināja. Līekas, Sietlas latviešu saimei vēl maz atlūzušu zaru. J. V.

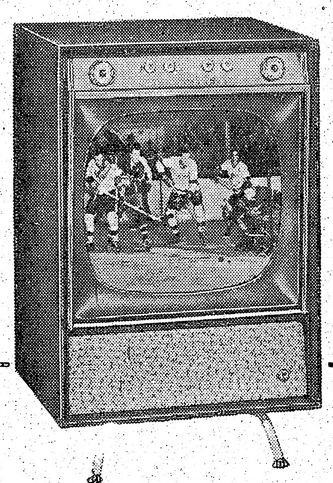

MONTEGO

24" ekrāns ar vara skaņotāju. Krājumā mahagoni, riekstkoka un gaiša mahagoni kabineti gaumīgā izstrādājumā... AR LIELO 24" BILŽU ATTĒLU

● PROJEKTĒTS PRECĪZAI DARBĪBAI

● PIEMĒROTS KATRAM APGABALAM LABĀKAM SNIEGUMAM

WESTINGHOUSE TV

Šis WESTINGHOUSE TV komplekts piemērots katra gaumei... ikvienu iepriecina! Iespējas pārmainīt bez kādām formālitātēm.

Šis ir Kanadas gaišākais, skaidrākais 24" bilžu attēls, gaumīgi iekārtots pēc modernām prasībām. Westinghause Montego piedāvā gaumīgo stilu ar piebūvētajiem uzlabojumiem, kā "Copper Tone" un "Topline Tuning," kā arī pārbaudīts un piemērots katram apgabalam. Pastiprinātie "Silver Safeguard" kabineti un "Luma Ray" aluminizētās bilžu spuldzes ir garantija gaišākiem un skaidrākiem attēliem... katrā vietā. Apgabaliem piemērotais 24" Montego ir pastāvīgs... piemērots visādiem apstākļiem! Montego ar PILNĪGI GARANTĒTO FM skaņu un dubulto Concert-Tone skaļruni dod augstvērtīgu sniegumu jūsu iepriecinājumam.

YOU CAN BE SURE... IF IT'S Westinghouse

Aplūkojiet TV aparātus pie jūsu tuvākajiem WESTINGHOUSE ražojumu pārdevējiem

PAZIŅOJUMS

Š. g. 2. februārī laikrakstā Latvijā (Vācijā) bija ievietots sabiedrību maldinātājs raksts, vērsts pret Latviešu Apvienību Dānijā un tās vadību. Tajā starp citu bija teikts, ka Latvijas debloķētie līdzekļi lietoti privātu parādu kārtošanai.

Š. g. 21. oktobrī Kopenhāgenas pilsētas tiesas 14. nodaļa paziņoja spriedumu Latviešu apvienības Dānijā sūdzības lietā pret bij. koncerta komitejas kasieri E. Bušu, piespriežot no viņa par labu Latviešu apvienībai Dānijā Dkr. 708.— (Latvijas valsts debloķētie līdzekļi), par kādu summu E. Bušs savlaicīgi nenorēķinājās ar LAD-u un, nolūkā paturēt šo naudu, uzsāka pret LAD-u melu kampaņu.

Lai savu rīcību attaisnotu, E. Bušs tiesā mēģināja „pierādīt," ka LAD nav tiesīga apsaimniekot šos Latvijas valsts debloķētos līdzekļus un ka tie uz LAD vārda pārskaitīti nelikumīgi. Tiesa šos apgalvojumus atstāja bez ievērības.

Tiesā arī atklājās, ka E. Buša apgalvojumi ir vienkārša maldināšana, jo Latvijas valsts debloķētie līdzekļi vispār nav tikuši aizskarti kopš 1950. g. 15. decembra, līdz kuram laikam arī prāvests Grosbachs bija līdzekļu piešķiršanas komisijā. Līdzekļi uz Latviešu apvienības Dānijā vārda pārskaitīti tikai 1954. gadā, sakarā ar nodomu fiancēt veco ļaužu braucienu no Thistedes veco ļaužu nometnes uz T. Reitera koŗa koncertu Kopenhāgenā. Tad arī tika izmaksāts koncerta komitejas kasierim E. Bušam Kr. 800.—. Par minēto summu kasieris E. Bušs nenorēķinājās, kāpēc lieta nonāca tiesā un laikrakstos parādījās sabiedrību maldinātāji raksti.

Pēc sprieduma E. Bušs minēto naudas summu atmaksāja Latviešu apvienībai Dānijā.

Latviešu apvienības Dānijā prezidijs

TRIMDAS PAMALĒ PĒRKONS DUCINA

Zibeņi un rūsa lielajā politikā

Šajās nedēļās, kad komūnistu žurnālisti no Maskavas apceļoja ASV un visur melīgi apgalvoja, ka viņi esot brīvi žurnālisti, kas var rakstīt tikai patiesību un tikai to, ko viņu sirdsapziņa atļaujot, Brīvības fonds piešķīris Džordža Vašingtona goda medaļu 1953. g. 1. oktobrī Evening Star (Vinčestrā, Va) iespiestam ievadrakstam „Vārda brīvība." Šajā ievadrakstā citēti arī komūnistu „svētā" Ļeņina vārdi: **„Kādēļ būtu atļaujama runas un preses brīvība? Kādēļ valdībai, kas uzskata par labu to, ko tā dara, būtu jāatļauj sevi kritizēt? Idejas ir daudz bīstamākas un liktenīgākas par ieročiem."**

Pretī šiem Ļeņina brīvības ķēžu vārdiem, ar ko saistīti padomju žurnālisti, liekami Virdžīnijas valsts konstitūcijas vārdi: „Preses brīvība ir brīvības stiprākais cietoksnis; ja to apspiež, krīt visa brīvība."

Bet pats Nikita Hruščevs Maskavā 17. septembrī banketā somu valsts vīriem teica: „Ja kāds domā, ka mūsu smaidi nozīmē atteikšanos no Marksa, Engelsa un Ļeņina mācības, tas apkrāpj pats sevi. Kas uz to gaida, gaidīs tik ilgi, kamēs gārnele iemācīsies svilpot . . ."

Šos vārdus amerikāņiem atgādināja ASV Informācijas aģentūras direktors T. Streiberts kādā runā un arī to, ka pēc Ženēvas pirmās konferences apspiestās tautas ir nobažījušās, vai viņas nav aizmirstas un pamestas. T. Streiberts saka: **„Apspiestām tautām nedrīkst ļaut domāt, ka viņas ir Ženēvas upuri. ASV informācijas aģentūra ir atbildīga par to, ka apspiestām tautām no jauna tiek apliecināts, ka ASV valdība strādā pie apspiesto tautu brīvības atgūšanas ar miermīlīgiem ieročiem . . ."**

Arī Centrālās izlūkošanas aģentūras šefs Allens Dalless 28. oktobra runā izteica drūmu brīdinājumu: „Nav iespējama drošība un miers, kamēr pastāv tagadējā padomju sistēma."

Oktobra revolūcijas svētku runā padomju vicepremjers Kaganovičs svinīgi teica: „Zem Marksa, Engelsa, Ļeņina, Staļina karoga mēs esam triumfējuši un triumfēsim līdz komūnisma galīgai uzvarai." Pazīstamais Davids Lorencs (Lawrence) The New York Herald Tribune slejās raksta, ka šie Kaganoviča vārdi no jauna pieteic Padomju Savienības karu pret Rietumu pasauli. Uz rietumu valstsvīru dedzīgo vēlēšanos atrast jebkādu sadzīvošanas formulu, tagad Kremlis ciniski pateicis, ka Kremlis prasa Rietumiem beznoteikumu kapitulāciju. Un Lorencs nobeidz, ka „Ženēvas gara" vērtīgākais iznākums ir atziņa, ko neklūdīgi pauž apspiestās tautas par komūnistu valstsvīriem un to galamērķiem. Arī citi amerikāņu žurnālisti nojauš sliktas lietas, kas gaidāmas no Maskavas.

Kad Molotovs atgriezās no Maskavas pēc Oktobra revolūcijas svētkiem un teicās vedam Rietumiem „labāku bagāžu", kas par nejauku pārsteigumu visai Rietumu pasaulei izrādījās strups „nē" visiem Rietumu ārlietu ministru priekšlikumiem Vācijas apvienošanai, tad vakara bankets, kā raksta franču prese, noticis drūmā noskaņojumā. Kad kāds franču delegāts jautājis Molotovam, vai Kremlis ir gatavs uz kompromisu atbruņošanās jautājumā, Molotovs nekautrīgi atbildējis: „Protams, mēs vienmēr esam gatavi uz kompromisu, ja vien pretējā puse pieņem mūsu pēdējo priekšlikumu." Tas nu nozīmē — beznoteikumu kapitulāciju.

Tagad amerikāņu presē lasāmi raksti, ka amerikāņu ārlietu ministrs ir veikls diplomāts un viņš „visu jau zinājis visu laiku", bet ļāvis komūnistiem pašiem sevi parādīt visatbaidošākā gaismā. Tagad arī „visu laiku neticīgie" angļi un franči piekrītot Dallesam, ka Kremlis pavisam nedomā izlīgt ar Rietumiem, bet vēlas sagrābt jaunus laupījumus. Tagad Dalless varēs ar uzsvaru apvainot komūnistus miera sabotāžā un arī varēs īstenot savu ārpolitiku noteiktākā formā. Jau Ženēvā, kad Molotovs sagrāva cerības uz jebkādu vienošanos, Dalless kādā sēdē teica, ka „padomju priekšlikumi ir briesmīga krāpšana propagandas nolūkā."

V. L.

Vai iespējams izsaukt piederīgos no Padomijas?

Lietuviete Aleksandra Zaluba griezusies ar lūgumu pie ASV Valsts departamenta sagādāt viņas brālim H. Maļinauskim iespēju iecelot Amerikā. Maļinauskis atrodas Vorkutas vergu nometnē. Kāds atbrīvotais austriešu kara gūstekņis sameklējis Zalubas adresi un nodevis tai brāļa lūgumu pēc palīdzības. Zalubas vīrs ir bijušais bēglis no Lietuvas un tagad ir profesors Džordžtaunas universitātē Vašingtonā, D. C. Valsts departaments viņas lūgumu nav noraidījis, bet apsolījis ar šo lietu iepazīties.

SPORTS

DV PIEVEIC TROTTERU

27. novembrī basketbola līgas spēlē ToTronto DV uzvarēja Trotteru 88:75.

SPORTISTU BIEDRU VAKARS

DV Sporta kluba biedru vakars (futbolistu) šestdien, 3. decembrī, pl. 8.30 DV namā, 123 Huron St., Toronto.

SĀKĀS SACENSIBAS BASKETBOLĀ TORONTO

Basketbola cienītājiem sestdien, 3. decembrī būs iespēja noskatīties divas interesantas sacensības, kas notiks Centrālās YMCA's vingrotavā, 40 College St.

Pirmā spēlē plkst. 7.00 latviešu meistarībā tiksies Hamiltonas Sparta ar Latviešu YMCA's vienību. Spēle solas būt ļoti interesanta. R. Bultes vadībā vienība spēlē labu basketbolu un šogad uzvarēja meistarības atklāšanas zibeņturnīrā, bet YMCA pēdējā laikā pierādījusi, ka var nopietni apdraudēt ikvienu no latviešu vienībām.

Otrā spēlē skatītājiem būs iespējams vērot Kanadas labāko basketbolistu sacensību internacionālās pilsētu līgas meistarībā — „Andy's" spēlēs pret amerikāņu Bafalo-Ročestras vienību.

Ieeja 50 c., jāiet otrā stāvā pa balkona durvīm.

Latviešu YMCA's basketbola vienība šinī sezonā pirmoreiz piedalīsies kanadiešu basketbola līgā, kurā spēlēs 7 komandas: Latviešu YMCA, Centrālā YMCA, Chiropractic kolledža, Ontario Art kolledža, Reiersona Grads un Golds un Toronto policijas vienība.

Pirmajā spēlē Latviešu YMCA satiksies piektdien, 9. decembrī, ar Ontario Art kolledžu. Tai pašā reizē spēlēs Chiropractick kolledža ar Reierson Institut Grads.

Sākums plkst. 7.30 centrālā YMCA.

ŠACHS

Meistarības sacīkšu finmāls sākas šinīs dienās Maršala šacha klubā, Nujorkā. Interesanti atzīmēt, ka starp 16 dalībniekiem ir 10 meistari, Edmaru Medni ieskaitot. Tik daudz meistaru sacīkšu finālā vēl nekad nav piedalījušies.

Calvert PIEZĪMJU GRĀMATA Nr. 9.

Kanadieši saka

"TAKE LEAVE"

(TEIK LĪV)

Teicienu "Take leave" tiek lietots, lai darītu uzmanīgus, ka apciemojums ir jāizbeidz, līdzīgi, kā mēdz teikt „after this drik I must take my leave". Patīkami viesi arvienu tiek aicināti ciemos atkal, lietojot teicienus "call again" vai "come again". Laipnība kanadiešu aprindās tiek augstu vērtēta.

Calvert Dzērienu ražošanas sabiedrība

Amherstburg, Ontario